

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Απόσπασμα

Από το Πρακτικό της 23^{ης} Συνεδρίασης (Τακτική)
της 10^{ης} Δεκεμβρίου 2024
του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας

Αριθμός Απόφασης
170/ 2024

Στη Λαμία, σήμερα 10 Δεκεμβρίου 2024, ημέρα Τρίτη και ώρα 11:00 π.μ, το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε στην 23η τακτική συνεδρίαση για το έτος 2024, η οποία πραγματοποιήθηκε δια ζώσης και ταυτόχρονα με τηλεδιάσκεψη, μέσω της υπηρεσίας τηλεδιασκέψεων για τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα e:Presence.gov.gr (<https://epresence.gov.gr>), στην αίθουσα συνεδριάσεων «Λάμπρου Παπαδήμα» (Αινιάνων 6-8, Λαμία) κατόπιν της υπ' αριθμ. πρωτ. (οικ.) 276758/04.12.2024 πρόσκλησης της Προέδρου, κ. Λουκίας Θεοδώρου - Μαγουλά, η οποία δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και απεστάλη ηλεκτρονικά στον Περιφερειάρχη κ. Φάνη Σπανό καθώς και σε καθέναν από τους Περιφερειακούς Συμβούλους για την τοποθέτηση και λήψη αποφάσεων, επί των ακόλουθων θεμάτων ημερήσιας διάταξης:

Θέμα 5ο ΗΔ	Έγκριση της ετήσιας έκθεσης της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, έτους 2023, στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής.
Εισηγητής	κ. Ευάγγελος Χαϊνάς, Εντεταλμένος Περιφερειακός Σύμβουλος Κοινωνικής Μέριμνας.

Από τις συνδέσεις στην υπηρεσία τηλεδιασκέψεων e:Presence.gov.gr (<https://epresence.gov.gr>), και τις παρουσίες του Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας, του Προεδρείου και των Περιφερειακών Συμβούλων εντός της αίθουσας, διαπιστώθηκε ότι από τα 45 μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου συμμετείχαν, και ήταν παρόντες, οι κάτωθι:

Παρόντες

- Ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας κ. Φάνης Σπανός
  - Η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Λουκία Θεοδώρου-Μαγουλά
  - Ο Αντιπρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Δρόσος Παρασκευάς
  - Η Γραμματέας του Περιφερειακού Συμβουλίου: κ. Αλίκη Λιάσκα
- Οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι ως ακολούθως :

Περιφερειακές Παρατάξεις							
A/A	"Επιμένουμε στην καρδιά της Ελλάδας"	Παρών/ούσα	Απών/ούσα	A/A	"Ενωτική Περιφερειακή Κίνηση Απόστολος Γκλέτσος"	Παρών/ούσα	Απών/ούσα
1	Αποστολόπουλος Κων/νος	φυσική παρουσία /τηλεδιάσκεψη		1	Αγγελακόπουλος Απόστολος	τηλεδιάσκεψη	
2	Αραβαντινού -Τζε Μαρία Παγωνίτσα	τηλεδιάσκεψη		2	Αγγελόπουλος Γεώργιος	φυσική παρουσία	
3	Βαβουλιώτης Ευάγγελος	τηλεδιάσκεψη		3	Αγγελοπούλου Βασιλική	τηλεδιάσκεψη	
4	Βαρδακώστας Κων/νος	τηλεδιάσκεψη		4	Αλεξίου Ιωάννης	φυσική παρουσία	
5	Βελισσαρίου Αναστάσιος	τηλεδιάσκεψη		5	Γκλέτσος Απόστολος	τηλεδιάσκεψη	
6	Βουρδάνος Δημήτριος	φυσική παρουσία		6	Γκλέτσου Ελευθερία	φυσική παρουσία	
7	Γαλάνης Κων/νος	τηλεδιάσκεψη		7	Λάμπου Σπυρίδων	φυσική παρουσία	
8	Γεωργίου Χρήστος-Δημήτριος	φυσική παρουσία		8	Λύκος Βασίλειος	τηλεδιάσκεψη	
9	Γιαννόπουλος Ιωάννης	τηλεδιάσκεψη		9	Παρασκευάς Δρόσος	φυσική παρουσία	
10	Δελμούζος Γεώργιος	φυσική παρουσία		Σύνολο Συμβούλων "Ενωτική Περιφερειακή Κίνηση Απόστολος Γκλέτσος"		9	0
11	Ευαγγελιογύργος Θωμάς	τηλεδιάσκεψη		A/A	"Στερεά Περιφέρεια"	Παρών/ούσα	Απών/ούσα
12	Θεοδώρου-Μαγουλά Λουκία	φυσική παρουσία		1	Βουγέσης Γιώργος	τηλεδιάσκεψη	
13	Καλαντζή Αικατερίνη	φυσική παρουσία /τηλεδιάσκεψη		2	Λιάσκα Αλίκη	φυσική παρουσία	
14	Καλτσάς Ηλίας	φυσική παρουσία		3	Μαρκόπουλος Κωνσταντίνος		v
15	Κελαϊδίτης Γεώργιος	φυσική παρουσία		4	Χονδρογιάννη Σοφία	τηλεδιάσκεψη	
16	Κούκουζας Ευάγγελος	φυσική παρουσία		Σύνολο Συμβούλων "Στερεά Περιφέρεια"		3	1
17	Μπακομήτρος Κων/νος	τηλεδιάσκεψη		A/A	"Λαϊκή Συσπείρωση Στερεάς Ελλάδας"	Παρών	Απών
18	Ντασιώτης Γεώργιος	φυσική παρουσία		1	Κοτσικώνας Επαμεινώνδας	φυσική παρουσία	
19	Παπαθωμά Φανή	τηλεδιάσκεψη		2	Μουτουσιδης Στέφανος	φυσική παρουσία	
20	Περγαντάς Ιωάννης	τηλεδιάσκεψη		3	Μπασδέκης Κων/νος		v
21	Πνευματικός Κων/νος	τηλεδιάσκεψη		Σύνολο Συμβούλων "Λαϊκή Συσπείρωση Στερεάς Ελλάδας"		2	1
22	Σανίδας Ηλίας	φυσική παρουσία		A/A	"Πατρίδα μας η Στερεά"	Παρών	Απών
23	Ταξίδης Χρήστος	φυσική παρουσία		1	Αποστολίδης Λουκάς	τηλεδιάσκεψη	
24	Τασιός Αριστείδης	φυσική παρουσία		2	Κατσούλης Δημήτριος	φυσική παρουσία	
25	Τσουλιάς Ανδρέας	τηλεδιάσκεψη		Σύνολο Συμβούλων "Πατρίδα μας η Στερεά"		2	0
26	Φαλίδας Ευάγγελος	τηλεδιάσκεψη					
27	Χαϊνάς Ευάγγελος	φυσική παρουσία					
Σύνολο Συμβούλων "Επιμένουμε στην καρδιά της Ελλάδας"		27	0				

Αφού διαπιστώθηκε η ύπαρξη νόμιμης απαρτίας, καθώς από το σύνολο των σαράντα πέντε (45) Περιφερειακών Συμβούλων ήταν παρόντες εντός της αίθουσας και συνδεδεμένοι μέσω τηλεδιάσκεψης, στην έναρξη της συνεδρίασης, σαράντα (40), η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Λουκία Θεοδώρου - Μαγουλά κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης. Απόντες καθ' όλη τη συνεδρίαση ήταν οι επικεφαλής των Περιφερειακών Παρατάξεων: «Στερεά Περιφέρεια», κ. Κων/νος Μαρκόπουλος και «Λαϊκή Συσπείρωση Στερεάς Ελλάδας», κ. Κων/νος Μπασδέκης. Επίσης κατά τη διάρκεια των επερωτήσεων συνδέθηκαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι Κων/νος Βαρδακώστας, κ. Ιωάννης Γιαννόπουλος και κ. Γεώργιος Βουγέσης. Κατά τη διάρκεια των επερωτήσεων και πριν την έναρξη της συζήτησης της ημερήσια διάταξης αποσυνδέθηκαν και άρα ήταν απόντες στις αντίστοιχες ψηφοφορίες οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ. Κων/νος Βαρδακώστας, κ. Ιωάννης Γιαννόπουλος, κ. Βασίλειος Λύκος και οι επικεφαλής των Περιφερειακών Παρατάξεων «Ενωτική Περιφερειακή Κίνηση-Απόστολος Γκλέτσος», κ. Απόστολος Γκλέτσος, και «Πατρίδα μας η Στερεά» κ. Λουκάς Αποστολίδης. Ομοίως, ο Αντιπεριφερειάρχης ΠΕ Ευβοίας κ. Γεώργιος Κελαϊδίτης αποχώρησε κατά τη διάρκεια της συζήτησης των επερωτήσεων και άρα ήταν απών από τις ψηφοφορίες των θεμάτων της

ημερήσιας διάταξης. Χρέη υπηρεσιακού Γραμματέα άσκησε η υπάλληλος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, κ. Ασημίνα Μπακάρα. Στη συνεδρίαση παρίστατο και ο αναπληρωτής υπηρεσιακός Γραμματέας κ. Φώτης Παπαευσταθίου

Η Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου, κ. Λουκία Θεοδώρου - Μαγουλά, έδωσε τον λόγο στον εισηγητή του 5^{ου} θέματος της ημερήσιας διάταξης κ. Ευάγγελο Χαϊνά, Εντεταλμένο Περιφερειακό Σύμβουλο Κοινωνικής Μέριμνας, ο οποίος έθεσε υπόψη του σώματος την υπ. αριθμ. πρωτ. 278693/05.12.2024 εισήγησή του και ανέφερε τα ακόλουθα:

Έχοντας υπόψη:

1. *Τις διατάξεις του Ν.3852/2012 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»*

2. *Τις διατάξεις του Π.Δ. 148/2010 «Οργανισμός της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας» και την αρ. 3203/84663/2017(ΦΕΚ 2201/28-06-2017 Τ.Β') « Έγκριση Τροποποίησης – Επικαιροποίηση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Π.Σ.Ε.»*

3. *Τα άρθρα 13 και 14 του Ν. 4445/2016(ΦΕΚ 236/Τ.Α'/19-12-2016) “Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016(Α΄85) και άλλες διατάξεις”.*

Εισηγούμαστε

Την έγκριση της ετήσιας έκθεσης της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, έτους 2023, στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ν. 4445/2016, ΦΕΚ 236/Τ.Β'/19-12-2016).

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ
ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ (Ν.4445/2016)**

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ**

ΛΑΜΙΑ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΣΥΝΟΨΗ ΕΚΘΕΣΗΣ	5
2. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΕΣΚΕ – ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ.....	6
3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ.....	26
4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	84
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	90
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.....	91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	99
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	100

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΑμεΑ	Άτομα με Αναπηρία
ΑΔΕΤ	Άδεια Διαμονής Ενιαίου Τύπου
ΑΠ	Άξονες Προτεραιότητας
ΑΡΟΡΕ	AtRiskofPovertyandsocialExclusion
ΓΓΔΟΠΙΦ	Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής Ισότητας Φύλων
ΔΚΕ	Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης
ΔΚΕΚΣ	Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής
ΔΟΜ	Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης
ΔΟΠΠΑΧ	Δημοτικός Οργανισμός Παιδείας Προστασίας και Αλληλεγγύης Χαλκίδας
ΔΥΠΑ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΕ	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα
ΕΕΕΕΚ	Ειδικό Εργαστήριο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
ΕΕΤΑΑ ΑΕ	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία
ΕΚΚΑ	Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΠΑ	Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης
ΕΣΚΕ	Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
ΕΣΑμεΑ	Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για την Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔΕΠ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος
ΚΔΑΠ	Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
ΚΔΑΠμεΑ	Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία
ΚΔΗΦ	Κέντρο Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας
ΚΗΦΗ	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΚΕΘΕΑ	Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων
ΚΕΑ	Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης
ΚΕΔ	Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές

ΚΕΜ	Κέντρα Ένταξης Μεταναστών
ΚΗΦΗ	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΚΚ	Κέντρο Κοινότητας
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΚΥΤ	Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης
ΜΟΘΕ	Μονάδες Θεραπείας της Εξάρτησης
ΟΑΕΔ	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
ΟΚΑΝΑ	Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών
ΟΠΕΚΑ	Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΕΣΚΕ	Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
ΠΣΤΕ	ΠΣΤΕ
ΣΗΣ	Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης
ΣΥΔ	Στέγη Υποστηριζόμενης Διαβίωσης
ΤΕΒΑ	Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους
ΤΟΜΥ	Τοπικές Ομάδες Υγείας
ΥΠΕΣ	Υπουργείο Εσωτερικών

1. ΣΥΝΟΨΗ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, σύμφωνα με το εδάφιο ιγ παράγραφος Θ του άρθρου 13, του ν. 4445/2016 «Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016 (Α' 85) και άλλες διατάξεις».

Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζονται ποσοτικοί και ποιοτικοί δείκτες για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (εφεξής ΠΣΤΕ), με έτος αναφοράς το έτος 2023, ενώ παράλληλα γίνεται καταγραφή και επεξεργασία της υφιστάμενης κατάστασης για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, με αποτύπωση Δομών και ωφελούμενων και προσδιορισμό -κατηγοριοποίηση των ομάδων στόχου. Όπου δεν ήταν εφικτή η παρουσίαση στοιχείων σε επίπεδο περιφερειακό, διερευνήθηκαν πτυχές σε επίπεδο χώρας. Δεν πραγματοποιείται σύγκριση με αντίστοιχα στοιχεία προγενέστερων χρόνων, ούτε συμπεράσματα που να αφορούν τη διαχρονική μεταβολή και εξέλιξη των εν λόγω στοιχείων.

Η **Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ)**, αποτελεί το πλαίσιο δημιουργίας «...**δικτύου ασφαλείας** για τις ομάδες του πληθυσμού που πλήττονται περισσότερο από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης (άτομα και οικογένειες που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού)», και ευελπιστεί να «...**χρησιμοποιηθεί ως αναπτυξιακό εργαλείο για την ορθολογική προώθηση κοινωνικών επενδύσεων μεγάλης κλίμακας**».

Η στρατηγική της ΠΣΤΕ για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας & κάθε μορφής διακρίσεων, περιγράφεται στην εγκεκριμένη **Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης** (εφεξής ΠΕΣΚΕ), που δομείται σε τέσσερις Άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι αφορούν την καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας, την πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών, την προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων και την καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης.

Με την παρούσα έκθεση επιχειρείται η ανασκόπηση και η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης των οριζόντιων και περιφερειακών κοινωνικών πολιτικών, αλλά και των επιμέρους δράσεων και πρωτοβουλιών.

2. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΕΣΚΕ – ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ (εφεξής ΕΣΚΕ)

Η στρατηγική που ακολουθεί η ΠΣΤΕ και αφορά στην κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας καθώς και κάθε μορφής διακρίσεων, περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο κείμενο της **ΠΕΣΚΕ**, η οποία συνιστά εξειδίκευση της **ΕΣΚΕ**.

Η **ΕΣΚΕ**, αποτελεί το πλαίσιο δημιουργίας «...**δικτύου ασφαλείας** για τις ομάδες του πληθυσμού που πλήττονται περισσότερο από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης (άτομα και οικογένειες που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού)», και «...θα χρησιμοποιηθεί ως **αναπτυξιακό εργαλείο** για την ορθολογική προώθηση κοινωνικών επενδύσεων μεγάλης κλίμακας».

Η ΕΣΚΕ οργανώθηκε σε **τρεις πυλώνες**, οριοθετώντας τις βασικές προτεραιότητες δράσης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης, ως ακολούθως:

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: «**Καταπολέμηση της φτώχειας**»

ΠΥΛΩΝΑΣ 2: «**Πρόσβαση σε υπηρεσίες**»

ΠΥΛΩΝΑΣ 3: «**Αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς**»

Οι τρεις Πυλώνες της ΕΣΚΕ εξειδικεύονται σε **τέσσερις (4) Επιχειρησιακούς Άξονες**, που εξυπηρετούνται με συγκεκριμένες Προτεραιότητες Πολιτικής, οι οποίες προωθούνται με θεματικά Μέτρα.

Οι «Επιχειρησιακοί Άξονες» της ΕΣΚΕ είναι οι ακόλουθοι:

(α) Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας (Πυλώνας 1 / Πυλώνας 2). Ο Άξονας 1 της Στρατηγικής εστιάζει στην προστασία των ατόμων που βιώνουν συνθήκες ακραίας φτώχειας, και είτε βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης (π.χ. άστεγοι) είτε αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες διαβίωσής τους

(β) Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών (Πυλώνας 1 / Πυλώνας 2). Ο Άξονας 2 της Στρατηγικής εστιάζει στην προστασία των παιδιών από τις εξαιρετικά επικίνδυνες επιπτώσεις που έχει η φτώχεια στη σωματική, πνευματική και ψυχολογική τους ανάπτυξη και, συνεπώς, στη δυνατότητά τους να εξελιχθούν μελλοντικά σε υγιείς και αυτοδύναμους ενήλικες

(γ) Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων (Πυλώνας 1 / Πυλώνας 2 / Πυλώνας 3). Ο Άξονας 3 της Στρατηγικής επικεντρώνεται στην προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, που συνδυάζει την ενίσχυση του εισοδήματος, την προώθηση στην απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς και την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες

(δ) Καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης. Ο Άξονας 4 περιέχει παρεμβάσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης των πολιτικών ένταξης και στην διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Στρατηγικής

Ωφελούμενοι της Στρατηγικής

Οι επωφελούμενοι της Στρατηγικής αντιστοιχούν σε άτομα και οικογένειες που απειλούνται ή έχουν εγκλωβισθεί σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, με βάση την ακόλουθη τυπολογία:

(α) Ως βασική ομάδα στόχου της Στρατηγικής έχει επιλεγεί **η κατηγορία του πληθυσμού που αντιμετωπίζει συνθήκες ακραίας φτώχειας** εξαιτίας της έλλειψης πόρων που θα εξασφάλιζαν την κάλυψη κύριων αναγκών (διατροφή, στέγαση, υγιεινή, θέρμανση κ.λπ.)

(β) Ως άλλη βασική ομάδα στόχου της Στρατηγικής έχει επιλεγεί **η κατηγορία των παιδιών ηλικίας 0-17 ετών που απειλούνται ή έχουν εγκλωβισθεί σε καταστάσεις αποκλεισμού**, με βάση τις ακόλουθες παραδοχές:

- Τα παιδιά αποτελούν τους στυλοβάτες δημογραφικής αναζωογόνησης της Ελληνικής κοινωνίας
- Τα παιδιά είναι περισσότερο ευάλωτα στον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού την περίοδο αυτή σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό της χώρας
- Τα παιδιά που μεγαλώνουν σε συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, έχουν λιγότερες πιθανότητες να είναι καλοί μαθητές, να είναι υγιή και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους αργότερα στη ζωή τους, σε σχέση με τους συνομηλίκους τους που μεγαλώνουν σε καλύτερες συνθήκες
- Η έγκαιρη παρέμβαση και πρόληψη (ακόμα και στο στάδιο της βρεφικής ηλικίας) είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη αποτελεσματικών μέτρων, καθώς οι δημόσιες δαπάνες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού τείνουν να αυξάνονται, σε σχέση με τις δαπάνες που απαιτούνται για την πρόληψη σε μικρή ηλικία
- Η καταπολέμηση της μειονεξίας τα πρώτα χρόνια της ζωής του ατόμου αποτελεί σημαντικό μέσο, ώστε να ενταθούν οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού γενικά. Η πρόληψη επιτυγχάνεται αποτελεσματικότερα μέσω ολοκληρωμένων προγραμμάτων που συνδυάζουν την υποστήριξη προς τους γονείς, ώστε να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με την παροχή ικανοποιητικού εισοδήματος και πρόσβασης σε υπηρεσίες απαραίτητες για την εξέλιξη των παιδιών, όπως προσχολική εκπαίδευση, υγεία, στέγη και κοινωνικές υπηρεσίες, καθώς και με ευκαιρίες συμμετοχής και άσκησης των δικαιωμάτων τους, που βοηθούν τα παιδιά να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους και συμβάλλουν στην προσαρμοστικότητά τους.

(γ) Ως άλλες βασικές ομάδες στόχου της Στρατηγικής έχουν επιλεγεί **κατηγορίες του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού** εξαιτίας των ακόλουθων σωρευτικών ή διαζευκτικών παραγόντων:

- Μακροχρόνια ανεργία
- Αναπηρία
- Επιβαρυσμένη κατάσταση υγείας
- Εξάρτηση από τρίτα πρόσωπα για την άσκηση καθημερινών λειτουργιών
- Εξάρτηση από ψυχοτρόπες ουσίες

- Διαβίωση σε περιοχές με πολλαπλά μειονεκτήματα (υποβαθμισμένες αστικές περιοχές στο πλαίσιο των οποίων συσσωρεύονται και αλληλοτροφοδοτούνται παράγοντες κοινωνικού αποκλεισμού/ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές)
- Διαβίωση σε δομές κλειστής φροντίδας
- Ακατάλληλες συνθήκες στέγασης / έλλειψη στέγης
- Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και αναλφαβητισμός
- Υπερχρέωση (αδυναμία των οφειλετών να εξυπηρετήσουν τις απαιτήσεις καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων που οδηγεί σε καταστάσεις σοβαρής οικονομικής επισφάλειας)
- Διακρίσεις λόγω της ιδιότητας μέλους ομάδων με θρησκευτικές / πολιτιστικές ιδιαιτερότητες (Ρομά, Πομάκοι κ.ά.)
- Διακρίσεις λόγω της ιδιότητας αιτούντος άσυλο αναγνωρισμένου πολιτικού πρόσφυγα ή οικονομικού μετανάστη

Εξειδίκευση της Στρατηγικής

Η ΕΣΚΕ εξειδικεύθηκε σε **13 ΠΕΣΚΕ**, οι οποίες εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως αυτοδέσμευση για την ενεργοποίηση των πόρων του Θεματικού Στόχου 9 από τα ΠΕΠ.

Οι **ΠΕΣΚΕ** στηρίχθηκαν σε χαρτογράφηση κάθε Περιφέρειας αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της φτώχειας, τις ομάδες στόχο, τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τις ανάγκες του πληθυσμού, και κατέληξαν σε ένα συνεκτικό στρατηγικό σχεδιασμό κατάλληλων και αναγκαίων παρεμβάσεων για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου πλέγματος στοχευμένων δράσεων για την καταπολέμηση των φαινομένων της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής της κάθε Περιφέρειας. Στο πλαίσιο των ΠΕΣΚΕ προσδιορίστηκαν και κατηγοριοποιήθηκαν σε κάθε Περιφέρεια οι πληθυσμιακές ομάδες, που είναι πιο ευάλωτες και πλήττονται ή απειλούνται από το φαινόμενο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, σκιαγραφήθηκαν οι ανάγκες ανά ομάδα-στόχο και προσδιορίστηκαν οι απαιτούμενες παρεμβάσεις για την κάλυψη των εντοπισμένων αναγκών τους. Βασικό στοιχείο του σχεδιασμού των ΠΕΣΚΕ αποτέλεσε η αξιοποίηση πολλαπλών συνεργατικών πηγών χρηματοδότησης της εφαρμογής της Στρατηγικής, εκ των οποίων βασική πηγή αποτέλεσαν οι πόροι του ΕΚΤ, που διατέθηκαν στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα μέσω του Θεματικού Στόχου 9.

Οι ΠΕΣΚΕ τροφοδότησαν την εξειδίκευση του σχεδιασμού των επιμέρους Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, τα οποία στη συνέχεια και με βάση τις κεντρικές κατευθύνσεις του αρμόδιου για την πολιτική Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, προχώρησαν στην εφαρμογή στοχευμένων παρεμβάσεων καταπολέμησης της φτώχειας και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ (ΠΕΣΚΕ)

Η στρατηγική της ΠΣΤΕ για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας & κάθε μορφής διακρίσεων, όπως περιγράφεται στην εγκεκριμένη ΠΕΣΚΕ, έχει θέσει τις εξής Προτεραιότητες:

- ✓ Προτεραιότητα 1η: Στήριξη ομάδων του πληθυσμού της ΠΣΤΕ που πλήττεται από τη φτώχεια και ενίσχυση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες
- ✓ Προτεραιότητα 2η: Καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων και άνισης μεταχείρισης
- ✓ Προτεραιότητα 3η: Ενδυνάμωση των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας και υγείας με παράλληλη αντιμετώπιση της άνισης χωρικής κατανομής, προσφοράς και άνισης πρόσβασης.
- ✓ Προτεραιότητα 4η: Ενεργός ένταξη στον εργασιακό και κοινωνικό βίο ομάδων θιγόμενων από κοινωνικό διαχωρισμό και αποκλεισμό
- ✓ Προτεραιότητα 5η: Αναβάθμιση υπηρεσιών και ενίσχυση ομάδων πληθυσμού σε προβληματικές περιοχές
- ✓ Προτεραιότητα 6η: Ενίσχυση και προαγωγή της κοινωνικής οικονομίας
- ✓ Προτεραιότητα 7η: Ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της Περιφέρειας για το σχεδιασμό και συντονισμό σχετικών δράσεων

Οι Προτεραιότητες αυτές ομαδοποιούνται σε τέσσερις Άξονες Προτεραιότητας:

1ος Άξονας Προτεραιότητας: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας. Στήριξη ομάδων του πληθυσμού της ΠΣΤΕ που πλήττεται από τη φτώχεια και ενίσχυση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες.

2ος Άξονας Προτεραιότητας: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών. Άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού κατά την παιδική ηλικία αντιμετωπίζονται και με τη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών μέσω και της δημιουργίας δομών υποστήριξης για την ενίσχυση της συμφιλίωσης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής.

3ος Άξονας Προτεραιότητας: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων. Διατήρηση, διεύρυνση και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών, υπηρεσιών πρόνοιας και πρόσβασης στην υγεία των κοινωνικά αποκλεισμένων και όσων βρίσκονται κάτω από τα όρια της φτώχειας. Ενεργός ένταξη και καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών. Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας & επιχειρηματικότητας-Δίκτυα και επιχειρήσεις. Ενίσχυση της δυναμικής των τοπικών κοινοτήτων και της ικανότητάς τους να δίνουν λύσεις στις διαφοροποιούμενες ανάγκες τους.

4ος Άξονας Προτεραιότητας: Καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης. Ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της Περιφέρειας για το σχεδιασμό και συντονισμό σχετικών δράσεων.

Η ομαδοποίηση των προτεραιοτήτων της ΠΕΣΚΕ στους αντίστοιχους Άξονες προτεραιότητας και η σύνδεσή τους με τους Πυλώνες της ΕΣΚΕ αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1: Συσχέτιση ΠΕΣΚΕ και ΕΣΚΕ

Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΣΚΕ	Επιχειρησιακοί Άξονες ΕΣΚΕ	Πυλώνες ΕΣΚΕ
1ος Άξονας Προτεραιότητας: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας	ΠΥΛΩΝΑΣ 1 «Καταπολέμηση της φτώχειας»
2ος Άξονας Προτεραιότητας: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών.	Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών	ΠΥΛΩΝΑΣ 1 «Καταπολέμηση της φτώχειας» ΠΥΛΩΝΑΣ 2 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες»
3ος Άξονας Προτεραιότητας: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων.	Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων	ΠΥΛΩΝΑΣ 1 «Καταπολέμηση της φτώχειας» ΠΥΛΩΝΑΣ 2 «Πρόσβαση σε υπηρεσίες» ΠΥΛΩΝΑΣ 3 «Αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς»
4ος Άξονας Προτεραιότητας: Καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	Καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης	

Πηγή: ΠΕΣΚΕ ΠΣΤΕ

Ομάδες στόχοι

Ομάδες υψηλής προτεραιότητας για την Περιφερειακή Στρατηγική – Συνιστώσα Φτώχεια - είναι οι ακόλουθες:

1. Μοναχικά ενήλικα άτομα με ατομικό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης
2. Μακροχρόνια άνεργοι με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης
3. Οικογένειες μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (μέλη που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία) με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης
4. Ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών που δεν λαμβάνουν συντάξεις ή προνοιακά επιδόματα με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης
5. Παιδιά ηλικίας 0-17 ετών σε καταστάσεις αποκλεισμού
6. Πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού

Ομάδες υψηλής προτεραιότητας για την Περιφερειακή Στρατηγική –Συνιστώσα Διακρίσεις και Κοινωνικός Αποκλεισμός - είναι οι ακόλουθες:

1. Άνεργοι με ή χωρίς κάρτα ανεργίας, Μακροχρόνια Άνεργοι, Άνεργοι με χαμηλά τυπικά προσόντα
2. ΑμεΑ
3. Ηλικιωμένοι σε κίνδυνο αποκλεισμού
4. Παιδιά ηλικίας 0-17 ετών σε κίνδυνο αποκλεισμού
5. Θύματα κακοποίησης (γυναίκες)
6. Μονογονεϊκές οικογένειες
7. Άτομα σε εξάρτηση από τρίτα πρόσωπα για την άσκηση καθημερινών λειτουργιών (πιστοποιημένη από αρμόδια όργανα της διοίκησης)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 αποτελεί το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την υλοποίηση της Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης σε Περιφερειακό επίπεδο.

Ο **Στρατηγικός Στόχος** της ΠΣΤΕ για την περίοδο 2014-2020 περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τον Γενικό Στόχο, που αφορά στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και την ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής. Ο Γενικός αυτός Στόχος εξυπηρετείται από το ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2014-2020 μέσα από τους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους και Επενδυτικές Προτεραιότητες.

Οι **Ειδικόί Στόχοι**, που συμβάλουν στον Γενικό Στόχο, ο οποίος αφορά στο πεδίο της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής, είναι οι εξής:

- 8iii1.** Προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας
- 8v1.** Προσαρμογή των εργαζομένων και των ΜΜΕ στο νέο περιβάλλον
- 9α1.** Αναβάθμιση υποδομών και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υποδομών
- 9δ1.** Ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη υπέρ κοινωνικά ευάλωτων κοινοτήτων (σε συνδυασμό με 9νι
- 9i1.** Αύξηση συμμετοχής στην αγορά εργασίας των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
- 9ii1.** Ενδυνάμωση της λειτουργίας και των δράσεων των δομών κοινωνικής ενσωμάτωσης περιθωριοποιημένων ομάδων με έμφαση στους Ρομά και τους μετανάστες
- 9iii1.** Βελτίωση της λειτουργίας δομών που προάγουν την ισότητα των ευκαιριών, ειδικά των γυναικών
- 9iii2.** Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)
- 9iv1.** Αναβάθμιση και διεύρυνση δομών, δικτύων και δράσεων κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης, με έμφαση στη φροντίδα και την υγεία
- 9iv2.** Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες
- 9v1.** Βελτίωση της λειτουργίας και συνεργασίας υφιστάμενων και δημιουργία νέων κοινωνικών επιχειρήσεων
- 9vi1.** Προαγωγή της ολοκληρωμένης τοπικής κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης

Οι παραπάνω Ειδικόί Στόχοι διαρθρώνονται σε **Επενδυτικές Προτεραιότητες**, οι οποίες περιλαμβάνονται στους αντίστοιχους Άξονες Προτεραιότητας. Στο ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2014-2020 οι Άξονες Προτεραιότητας που αφορούν στην προώθηση της απασχόλησης και στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής και οι οποίοι

χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), είναι οι **Άξονες Προτεραιότητας ΑΠ.8, ΑΠ.9 και ΑΠ.10**. Αναλυτικά:

Πίνακας 2: Επενδυτικές Προτεραιότητες ανά Άξονα – ΕΚΤ (ΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2014-2020)

Άξονας Προτεραιότητας		Επενδυτική Προτεραιότητα	
Κωδ.	Περιγραφή	Κωδ.	Περιγραφή
ΑΠ.8	Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων	8iii	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων
		8v	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
ΑΠ.9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης - ΕΤΠΑ	9a	Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας
		9d	Πραγματοποίηση επενδύσεων στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων
ΑΠ.10	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας -ΕΚΤ	9i	Ενεργός ένταξη, με σκοπό μεταξύ άλλων την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας
		9ii	Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά
		9iii	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών
		9iv	Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
		9v	Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις
		9vi	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

Πηγή: Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή - Ιδία Επεξεργασία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ (ΠΕΣΚΕ) ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020

Η αντιστοίχιση των Προτεραιοτήτων της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του Θ.Σ.9 του Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 (ΑΠ.9 και ΑΠ.10) αποτυπώνεται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 3: Πίνακας αντιστοίχισης των Προτεραιοτήτων της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του Θ.Σ.9 του Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 (ΑΠ.9 και ΑΠ.10)

Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης		Επενδυτικές Προτεραιότητες του Θ.Σ.9 του Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 (ΑΠ.9 και ΑΠ.10)						
Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΣΚΕ	Δράσεις της ΠΕΣΚΕ	9a	9i	9ii	9iii	9iv	9v	9vi
1ος Άξονας Προτεραιότητας: Καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας. Στήριξη ομάδων του πληθυσμού της ΠΣΤΕ που πλήττεται από τη φτώχεια και ενίσχυση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες.	Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, κοινωνικά ιατρεία, κοινωνικά φαρμακεία κ.λπ.)							
	Δημιουργία Τράπεζας Τροφίμων					✓		
	Λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων					✓		
	Λειτουργία χώρων υγιεινής (Δημόσια λουτρά, κοινόχρηστοι χώροι πλυντηρίων			✓				
	Πρόσβαση των απόρων και νοικοκυριών που βιώνουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας σε βασικά υλικά αγαθά για εξατομικευμένη χρήση όπως τρόφιμα και σίτιση, ρουχισμός, υπόδηση, ρεύμα, επιδότηση ενοικίου, κλπ.							
	Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης							
2ος Άξονας Προτεραιότητας: Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών. Άμβλυνση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού κατά την παιδική ηλικία αντιμετωπίζονται και με τη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών μέσω και της δημιουργίας δομών υποστήριξης για την ενίσχυση της συμφιλίωσης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής	Πρόσβαση στα επιδόματα παιδιών							
	Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες			✓				
	Στήριξη της λειτουργίας δικτύου υπηρεσιών Υποστήριξης Οικογενειών που φροντίζουν ΑμεΑ και παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης σε μητέρες/πατέρες παιδιών/ατόμων με αναπηρία			✓				
	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες				✓			
	Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας, Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί / βρεφικοί / βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, κλπ) για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό			✓				
	Υποστήριξη της πρόσβασης στην εκπαίδευση παιδιών ΡΟΜΑ			✓				

Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης		Επενδυτικές Προτεραιότητες του Θ.Σ.9 του Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 (ΑΠ.9 και ΑΠ.10)						
3ος Άξονας Προτεραιότητας: Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων. Διατήρηση, διεύρυνση και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών, υπηρεσιών πρόνοιας και πρόσβασης στην υγεία των κοινωνικά αποκλεισμένων και όσων βρίσκονται κάτω από τα όρια της φτώχειας. Ενεργός ένταξη και καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών. Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας & επιχειρηματικότητας - Δίκτυα και επιχειρήσεις. Ενίσχυση της δυναμικής των τοπικών κοινοτήτων και της ικανότητάς τους να δίνουν λύσεις στις διαφοροποιούμενες ανάγκες τους.	Αναβάθμιση ή/και δημιουργία νέων δομών/υποδομών υγείας σε εξειδικευμένους τομείς	✓						
	Ενίσχυση των δομών/υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας, πρόνοιας και αλληλεγγύης	✓						
	Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών και υποδομών υγείας, κυρίως των ορεινών, νησιώτικων και απομακρυσμένων περιοχών	✓						
	Δημιουργία νέων δομών υγείας, π.χ. για τη διαχείριση του πόνου, κέντρα αποκατάστασης και αποθεραπείας	✓						
	Δημιουργία Κέντρων Υγείας Αστικού Τύπου και κοινωνικά ιατρεία στα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας (π.χ. Λαμία, Χαλκίδα, Λειβαδιά)	✓						
	Μονάδες Ημερήσιας Νοσηλείας στις περιοχές που δεν υπάρχουν	✓						
	Μετανοσοκομειακοί ξενώνες σε επιλεγμένες περιοχές για τους ψυχικά ασθενείς-Βελτίωση υποδομών των 17 Κέντρων Ψυχικής Υγείας της Περιφέρειας	✓						
	Αναβάθμιση υποδομών υγείας στον αγροτικό χώρο και στις ορεινές περιοχές, όπως των περιφερειακών ιατρείων της Περιφέρειας	✓						
	Δίκτυο Προστασίας Υγείας του Πληθυσμού							
	Διαπολιτισμικός Διαμεσολαβητής Υγείας			✓				
	Ομαλή μετάβαση χρονίως πασχόντων σε μονάδες αποθεραπείας και κοινωνικής φροντίδας – προώθηση της απο-ασυλοποίησης	✓		✓				
	Δράσεις παροχής υπηρεσιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού στη βάση μοναδιαίου κόστους						✓	
	Δημιουργία δικτύου Μονάδων Οικογενειακής Ιατρικής (FamilyHealthUnits)						✓	
	Ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές περιοχές, αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ						✓	
	Λειτουργία onestopshops / Κέντρων Κοινότητας ευπαθών ομάδων με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες	✓					✓	
	Κέντρα φιλοξενίας ευάλωτων ατόμων (π.χ. μεταναστών, ασυνόδευτων ανηλίκων, ηλικιωμένων, αστέγων κ.ά.)						✓	
	Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών						✓	
	Κέντρα Δημέρευσης ατόμων με αναπηρία και παρεμβάσεις προώθησης της ανεξάρτητης διαβίωσης τους και αποφυγή της ιδρυματοποίησης						✓	
	Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων						✓	
	Δράσεις επιμόρφωσης και κατάρτισης προσωπικού που απασχολούνται σε δομές / υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας						✓	
4ος Άξονας Προτεραιότητας: Καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης. Ενίσχυση της	Ενέργειες ευαισθητοποίησης τοπικής κοινωνίας και φορέων κατά των διακρίσεων					✓		
	Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών					✓		

Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης		Επενδυτικές Προτεραιότητες του Θ.Σ.9 του Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 (ΑΠ.9 και ΑΠ.10)						
επιχειρησιακής ικανότητας της Περιφέρειας για το σχεδιασμό και συντονισμό σχετικών δράσεων.	Δημιουργία και Ανάπτυξη Δικτύων και Κοινωνικών Συμμαχιών για την Ευαισθητοποίηση και Ενημέρωση σε θέματα κοινωνικής ένταξης και ενεργού συμμετοχής στις διαδικασίες τοπικής διακυβέρνησης των περιθωριοποιημένων ομάδων			✓				
	Αναβάθμιση υποδομών και δικτύων	✓						
	Παροχή υπηρεσιών υγείας / κοινωνικής φροντίδας ατόμων που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινότητες			✓				
	Δράσεις συμβουλευτικής, προκατάρτισης / επιμόρφωσης			✓				
	Ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων από ευπαθείς και ειδικές ομάδες πληθυσμού, που πλήττονται εντονότερα από τις συνέπειες της κρίσης		✓					
	Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις για ευπαθείς ομάδες οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν πλέγμα δράσεων (συμβουλευτική, mentoring, επαγγελματικός προσανατολισμός, απασχόληση, κατάρτιση, ευαισθητοποίηση, δημοσιότητα κλπ)		✓					
	Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης συνδεδεμένα με πρακτική άσκηση για ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της Περιφέρειας / τοπικής οικονομίας, τα οποία οδηγούν σε πιστοποίηση		✓					
	Προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και σε ενήλικες μετανάστες, ρομά κ.α. Εκτός δομών εκπαίδευσης							✓
	Δημιουργία περιφερειακού υποστηρικτικού μηχανισμού και δικτύου κοινωνικών επιχειρήσεων							✓
	Πληροφόρηση, παρακίνηση και υποστήριξη της εκδήλωσης τοπικών εταιρικών σχημάτων, συλλογικού και αλληλέγγυου χαρακτήρα, για την ανάπτυξη της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας							✓
	Παροχή συμβουλευτικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών, καθώς και υπηρεσιών θερμοκοιτίδας ανάπτυξης κοινωνικής επιχειρηματικότητας							✓
	Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων, μέσω της προώθησης συμφωνιών συνεργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο μεταξύ των κοινωνικών επιχειρήσεων και δημοσίων οργανισμών ή ιδιωτικών επιχειρήσεων							✓
	Υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων πριν και κατά τα πρώτα στάδια λειτουργίας τους (prestartandstartup) λόγω των πολλαπλών προβλημάτων πρόσβασης σε εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης της κοινωνικής οικονομίας							✓
	Δράσεις δικτύωσης Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας							✓
	Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων							✓
Ανάπτυξη δικτύων Εθελοντών							✓	
Δίκτυα Κοινωνικής Καινοτομίας							✓	

Πηγή: Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή - Ιδία Επεξεργασία

Στη στήλη που αφορά στην «Υλοποίηση» αποτυπώνεται η ενεργοποίηση ή όχι των δράσεων της ΠΕΣΚΕ από το ΕΠ, αναδεικνύονται οι τιθέμενες προτεραιότητες καθώς και οι δράσεις ανά Άξονα της ΠΕΣΚΕ, που χρειάζεται να ενεργοποιηθούν.

Συγκεκριμένα ανά Άξονα:

Στον 1^ο Άξονα Προτεραιότητας

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στον 1ο Άξονα Προτεραιότητας της ΠΕΣΚΕ έχουν κατά κύριο λόγο ενεργοποιηθεί καθώς εδώ περιλαμβάνονται η ένταξη των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών (Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία και Παροχή Συσσιτίου) στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9ιν του Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2014-2020. Επίσης, στον συγκεκριμένο Άξονα περιλαμβάνεται το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης που θεσμοθετήθηκε και έχει ξεκινήσει η εφαρμογή του από Κεντρικούς Πόρους καθώς και οι Δράσεις Βασικής Υλικής Συνδρομής, οι διανομές των οποίων ήδη πραγματοποιούνται με τη χρηματοδότηση του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας Απόρων (ΤΕΒΑ).

Στον 2^ο Άξονα Προτεραιότητας

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στον 2ο Άξονα Προτεραιότητας της ΠΕΣΚΕ αφορούν στην πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών και τη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών μέσω και της δημιουργίας δομών υποστήριξης για την ενίσχυση της συμφιλίωσης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Κατά τη σύνταξη του παρόντος σε σχέση με τις δράσεις του Άξονα έχει ενεργοποιηθεί μόνο η δράση που αφορά στην «Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», ενώ δεν έχουν ενεργοποιηθεί ακόμη δράσεις για την ένταξη των παιδιών ΡΟΜΑ σε αντίστοιχες υπηρεσίες.

Στον 3^ο Άξονα Προτεραιότητας

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στον 3^ο Άξονα Προτεραιότητας της ΠΕΣΚΕ αφορούν κυρίως στην προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων και στην διεύρυνση και αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών, υπηρεσιών πρόνοιας και πρόσβασης στην υγεία των κοινωνικά αποκλεισμένων. Από το Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2014-2020 έχουν ενεργοποιηθεί δράσεις για την «Ενίσχυση των δομών/υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας, πρόνοιας και αλληλεγγύης» της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9α και έχουν ενταχθεί δομές κοινωνικής ένταξης όπως τα Κέντρα Κοινότητας, Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών, Κέντρα Διήμερευσης ατόμων με αναπηρία και Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων στο πλαίσιο των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 9iii και 9iv. Στον τομέα της υγείας εντάχθηκε η Πράξη για τη λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) 5^{ης} ΥΠΕ στην ΠΣΤΕ από την οποία αναμένεται να επωφεληθούν 32.130 άτομα (σύμφωνα με τον αριθμό ωφελούμενων που δηλώθηκαν στο αντίστοιχο Τεχνικό Δελτίο της Πράξης). Το επόμενο διάστημα θα πρέπει να ενεργοποιηθούν οι δράσεις που περιλαμβάνονται στον Άξονα και αφορούν σε υπηρεσίες πρόσβασης της υγείας και ψυχικής υγείας, σύμφωνα και με τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί από το Υπουργείο Υγείας στο πλαίσιο της Μεταρρύθμισης στον Τομέα της Υγείας.

Στον 4^ο Άξονα Προτεραιότητας

Στον 4^ο Άξονα Προτεραιότητας της ΠΕΣΚΕ περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν στην καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης και την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας. Στο πλαίσιο του ΕΠ «Στερεά Ελλάδα» 2014-2020 έχει ενταχθεί και υλοποιείται η **Δομή υποστήριξης δράσεων κοινωνικής ένταξης - ΓΕΦΥΡΑ** που συμβάλλει στην ενεργοποίηση όλων των δράσεων του εν λόγω Άξονα. Το επόμενο διάστημα αναμένεται να εξειδικευτούν δράσεις στο πλαίσιο του Σχεδίου για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (ΚΑΛΟ).

ΣΥΝΟΨΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΤΟΥΣ 2023

Σύμφωνα με την Έκθεση του Διοικητή της Ελλάδας το 2023 η παγκόσμια οικονομία αντιμετώπισε διαδοχικές προσκλήσεις, που σχετίζονται με την ολοένα και περισσότερο περίπλοκη αλληλεπίδραση ανάμεσα στους οικονομικούς, κλιματικούς και γεωπολιτικούς κινδύνους. Αναμφίβολα, η σταδιακή άρση των μέτρων δημοσιονομικής στήριξης, οι αυστηρότερες νομισματικές συνθήκες, οι συνέπειες της πρωτοφανούς ανόδου των διεθνών τιμών της ενέργειας και η εκ νέου αύξηση της αβεβαιότητας, λόγω των γεωπολιτικών εντάσεων στη Μέση Ανατολή, συγκαταλέγονται μεταξύ των παραγόντων, που άσκησαν αρνητική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα σε παγκόσμια κλίμακα. Παρότι η παγκόσμια οικονομία αποδείχθηκε πιο ανθεκτική διαψεύδοντας τις αρχικές προβλέψεις, εντούτοις οι κίνδυνοι αναφορικά με την ανάπτυξη και τον πληθωρισμό στην παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομία παραμένουν.

Το 2023, η ελληνική οικονομία συνέχισε να αναπτύσσεται με ικανοποιητικό, αλλά επιβραδυνόμενο ρυθμό. Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2% χάρη κυρίως στην ιδιωτική κατανάλωση, τις εξαγωγές και τις επενδύσεις. Επισημαίνεται δε, ότι στον τομέα της αγοράς εργασίας καταγράφηκαν θετικές επιδόσεις με το ποσοστό ανεργίας να υφίσταται περαιτέρω μείωση με ηπιότερους ωστόσο ρυθμούς. Εκτενέστερα, το ποσοστό ανεργίας αποτυπώθηκε σε 11,1% (από 12,4% το 2022), ενώ σημαντική υποχώρηση καταγράφηκε και στο ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας. Η δυναμική πορεία στον εργασιακό τομέα αντικατοπτρίζεται στην αύξηση της συνολικής απασχόλησης κατά 1,3% έναντι του 5,4% της προηγούμενης χρονιάς (2022). Μεγαλύτερη άνοδος της απασχόλησης καταγράφηκε στις γυναίκες και συγκεκριμένα στην ηλικιακή ομάδα 45-64 χρόνων συνεισφέροντας στην αύξηση του μεριδίου της επί της συνολικής απασχόλησης. Στον αντίποδα, αρνητική ετήσια μεταβολή παρατηρήθηκε στην ηλικιακή ομάδα των 30-44 χρόνων μειώνοντας το αντίστοιχο μερίδιο.

Σημαντικό εργαλείο για την πληρέστερη κατανόηση της κατάστασης τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο συνιστούν έρευνες της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) καθώς και οι βάσεις δεδομένων της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat), μέσω των οποίων αντλούνται αξιόπιστα ποσοτικά δεδομένα σχετικά με δείκτες, που αφορούν στις συνθήκες διαβίωσης, το επίπεδο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και την ευημερία του πληθυσμού εν γένει. Η σπουδαιότητα της αξιοποίησης των εν λόγω στοιχείων έγκειται στην διάγνωση των αναγκών της κοινωνίας με βάση τις επικρατούσες συνθήκες και συνακόλουθα στη διαμόρφωση ή αναπροσαρμογή κοινωνικών πολιτικών, με στόχο την ικανοποίηση αναγκών και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού, που μαστίζονται από τα προαναφερθέντα φαινόμενα.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ αναφορικά με την υλική και κοινωνική στέρση καθώς και τις συνθήκες διαβίωσης, απορρέουν χρήσιμα συμπεράσματα σε σχέση με την επικρατούσα κατάσταση στη χώρα μας κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Υπογραμμίζεται δε, ότι τα εν λόγω στοιχεία εμπεριέχονται στη

Δειγματοληπτική Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών για το 2023 (περίοδος αναφοράς εισοδήματος το έτος 2022) της ΕΛΣΤΑΤ.

Τα κυριότερα ευρήματα της ανωτέρω έρευνας αναφορικά με την υλική και κοινωνική στέρηση καθώς και τις συνθήκες διαβίωσης κατέδειξαν ότι το 13,5% του πληθυσμού το 2023 στερείται τουλάχιστον επτά (7) από έναν κατάλογο δεκατριών (13) αγαθών και υπηρεσιών¹, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των ατόμων, που στερούνται τέσσερα (4) εκ των εννέα (9) αγαθών και υπηρεσιών το ίδιο έτος αποτυπώνεται σε 16,6%².

Συνοπτικά, από τη σύγκριση των δεδομένων των ετών 2022 και 2023 αντιστοίχως προκύπτουν σημαντικές διαπιστώσεις αναφορικά με τα ποσοστά της υλικής στέρησης στο σύνολο του πληθυσμού της χώρας. Ειδικότερα, η στέρηση ως προς 7 από ένα σύνολο 13 αγαθών και υπηρεσιών το 2023 εν συγκρίσει με το προηγούμενο έτος παρουσιάζει μια μικρή μείωση κατά 0,4 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ σημειώνεται αύξηση σε σχέση με το ποσοστό του πληθυσμού, που στερείται 4 από 9 αγαθά και υπηρεσίες κατά μια ποσοστιαία μονάδα.

Η ηλικιακή ομάδα του πληθυσμού ανάγεται σε ιδιαίτερα σημαντική παράμετρο για την πληρέστερη αποτύπωση της κατάστασης της υλικής στέρησης. Τα πορίσματα της προαναφερθείσας έρευνας της ΕΛΣΤΑΤ για το έτος 2023 αποτυπώνουν την υλική και κοινωνική στέρηση των παιδιών ηλικίας 0-17 χρόνων σε 15,6%, στοιχείο, που σε σχέση με το προηγούμενο έτος, υποδηλώνει αύξηση κατά 0,1 ποσοστιαίες μονάδες. Ομοίως, κατά το έτος αναφοράς της παρούσης παρατηρείται αύξηση επί του ποσοστού της υλικής στέρησης των ατόμων, που εντάσσονται στην ηλικιακή ομάδα 65 ετών και άνω κατά 1,5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το προηγούμενο έτος διαμορφώνοντας το εν λόγω ποσοστό σε 12,3%. Τέλος, το 2023 παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση ως προς το ποσοστό της υλικής και κοινωνικής στέρησης των ατόμων ηλικίας 18-64 χρόνων, όπου εντοπίζεται έκδηλη μείωση κατά 1,1 ποσοστιαίες μονάδες (ποσοστό 13,5%)³. Επομένως, βάσει των ως άνω παρατιθέμενων πληροφοριών συνάγεται εύλογα το συμπέρασμα ότι το 2023 αυξήθηκε η υλική στέρηση στα άτομα ηλικίας 0-17 χρόνων και 65 ετών και άνω, αλλά μειώθηκε σε σημαντικό βαθμό στα άτομα ηλικίας 18-64 χρόνων.

Αναμφίβολα, η τελευταία διενεργηθείσα καταγραφή της ΕΛΣΤΑΤ (2021) ανέδειξε τη συρρίκνωση του πληθυσμού της Ελλάδας ως μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις, που η χώρα καλείται να αντιμετωπίσει κατατάσσοντας την Ελλάδα μεταξύ των πιο γηρασμένων χωρών σε παγκόσμια κλίμακα και μια εκ των τεσσάρων πιο γηρασμένων χωρών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (της Ε.Ε. των 27 χωρών). Ως εκ τούτου, τα προβλήματα δημογραφικής φύσεως ανάγονται μεταξύ των σοβαρότερων προβλημάτων που απειλούν την οικονομία και θέτουν σε κίνδυνο την κοινωνική συνοχή. Η γήρανση του πληθυσμού σε συνδυασμό με τη μείωση των γεννήσεων και τη συνεχιζόμενη μετανάστευση των νέων στο εξωτερικό (brain drain) συνιστούν τους γενεσιουργούς παράγοντες αυτής της κρίσης. Η δημογραφική εικόνα της χώρας παρουσιάζει ενδιαφέρον τόσο συγκρινόμενη με άλλες ευρωπαϊκές χώρες όσο και με κράτη εκτός Ε.Ε. με παρεμφερή προβλήματα, καθώς απορρέουν σημαντικά συμπεράσματα. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία η Ελλάδα εμφανίζει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά γεννήσεων στην Ευρώπη, ενώ το 2023 ο δείκτης γονιμότητας προσέγγισε μόλις 1,3 παιδιά ανά γυναίκα, ήτοι αρκετά χαμηλότερα από το απαιτούμενο επίπεδο αντικατάστασης πληθυσμού, το οποίο βρίσκεται στο 2,1. Επομένως, η φυσική αναπλήρωση του πληθυσμού καθίσταται ανέφικτη, εφόσον δεν επέλθουν δραστικές μεταβολές, με αποτέλεσμα η σταθερή

¹Αφορά στο δείκτη, που υπολογίζει το «ποσοστό του πληθυσμού με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στέρσεις- Ευρώπη 2030»

²Αναφέρεται στο δείκτη, που υπολογίζει το «ποσοστό του πληθυσμού με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στέρσεις- Ευρώπη 2020»

³ Ο.π. βλ. σελ. 2

γήρανση του πληθυσμού να προξενεί αυξανόμενους κινδύνους ως προς το ασφαλιστικό σύστημα και την αγορά εργασίας. Περαιτέρω η μετανάστευση συγκαταλέγεται μεταξύ των παραγόντων, που επιτείνουν το εν λόγω πρόβλημα, ενώ η «διαρροή» πληθώρας νέου και εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού στο εξωτερικό προς αναζήτηση καλύτερων επαγγελματικών προοπτικών είτε σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες ή/και εκτός Ε.Ε. (braindrain) δημιουργεί ένα δυσαναπλήρωτο κενό στην παραγωγική βάση της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το φαινόμενο του “braindrain” ασκεί επιπρόσθετη πίεση στις υποδομές περίθαλψης της χώρας επιβαρύνοντας το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ως άνω παρατιθέμενα στοιχεία καθίσταται σημαντική η αποτύπωση του επιπέδου της γήρανσης σε περιφερειακό επίπεδο. Από τον υπολογισμό του δείκτη γήρανσης της ΠΣΤΕ, που πραγματοποιήθηκε με βάση τα στοιχεία της Eurostat του υπολογιζόμενου πληθυσμού από την 1η Ιανουαρίου, προκύπτει ότι κατά το έτος 2023 σε 100 παιδιά αντιστοιχούσαν 171 ηλικιωμένοι ηλικίας 65-85 ετών (σε σύνολο 111.293 ηλικιωμένων ατόμων). Το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού έχει άμεση επίπτωση στο δείκτη εξάρτησης της Περιφέρειας, ο οποίος καταδεικνύει ότι σε 100 άτομα εργάσιμης ηλικίας αντιστοιχούν 64,88 άτομα, (οικονομικά εξαρτώμενα άτομα συμπεριλαμβανομένων ηλικιωμένων και παιδιών).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ευρήματα της έρευνας αναφορικά με τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς το έτος 2023⁴, που διεξήγαγε η ΕΛΣΤΑΤ, καθώς ανέδειξαν αύξηση ως προς τις δαπάνες των νοικοκυριών. Ειδικότερα, υπογραμμίζεται ότι η **μέση ετήσια δαπάνη** των νοικοκυριών για αγορές κατά το έτος 2023, ανήλθε στα 20.223,36 ευρώ (1.685,28 ευρώ το μήνα), καταγράφοντας αύξηση σε τρέχουσες τιμές κατά 5,3%, σε σχέση με το 2022. Όσον αφορά στη μέση ετήσια δαπάνη για κάθε άτομο το 2023 αποτυπώθηκε στα 8.358,24 ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 11,2% (841,92 ευρώ ετησίως) σε σύγκριση με το 2022 (7.516,32 ευρώ). Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, η χαμηλότερη μέση ετήσια δαπάνη παρατηρείται στην ΠΣΤΕ και υπολογίζεται σε 14.052,24 ευρώ. Περαιτέρω, τα νοικοκυριά, που διαμένουν στην επικράτεια της ΠΣΤΕ δαπανούν κατά μέσο όρο το 72,0% της μέσης μηνιαίας δαπάνης των νοικοκυριών της χώρας. Στο ίδιο πλαίσιο, υπογραμμίζεται ότι η αξία της μέσης μηνιαίας δαπάνης σε ευρώ κυμαίνεται στα 1.171,02 ευρώ σε επίπεδο ΠΣΤΕ. Αξιοσημείωτο δε, είναι το γεγονός ότι οι δαπάνες των νοικοκυριών, που υπάγονται στην Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας κατά μέσο όρο σημειώνουν αύξηση 1,6%.

Ο πληθυσμός της ΠΣΤΕ ηλικίας 15-64 χρόνων το 2023 ανήλθε στα 308.718 άτομα⁵ εκ των οποίων ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός, που αποτελεί και τη δεξαμενή της δυνητικής απασχόλησης αντιστοιχεί σε 238.600 άτομα⁶. Σύμφωνα με εξειδικευμένη έρευνα της ίδιας πηγής, οι απασχολούμενοι ηλικίας 15-64 χρόνων στην ΠΣΤΕ προσεγγίζονται σε 209.800 άτομα⁷ με το ποσοστό της απασχόλησης στα άτομα της εν λόγω ηλικιακής ομάδας να αποτυπώνεται σε ποσοστό 63,2⁸ έναντι του 60,8% του προηγούμενου έτους. Επομένως,

⁴ΕΛΣΤΑΤ, ΕΡΕΥΝΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ 2023, διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA05/2023>

⁵Eurostat (2023), Πληθυσμός 1^η Ιανουαρίου ανά ηλικιακή ομάδα, φύλο και πειοχή NUTS2, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_r_pjangroup_custom_11955903/default/table?lang=en

⁶Eurostat, Οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανά φύλο, ηλικία και περιφέρειες NUTS 2, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfp2acedu/default/table?lang=en&category=reg.reg_lm.lfst_r_lfpop

⁷Eurostat, Απασχόληση ανά φύλο, ηλικία και περιφέρειες NUTS 2, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LFST_R_LFE2EMP/default/table?lang=en

⁸Eurostat, Ποσοστό απασχόλησης στην ηλικιακή ομάδα 15-64 NUTS2, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00007/default/table?lang=en>

Από τη συγκριτική ανάλυση των ανωτέρω δεδομένων με τα αντίστοιχα του προηγούμενου έτους προκύπτει αύξηση επί των επιπέδων της απασχόλησης κατά το έτος 2023 στην ΠΣΤΕ κατά 6.700 άτομα.

Με βάση τα συγκριτικά στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat) για το έτος 2023 το ποσοστό της ανεργίας στην ΠΣΤΕ μειώθηκε στο 9,9%⁹ έναντι του 13,8%, όπου αποτυπώθηκε κατά το προηγούμενο έτος. Εστιάζοντας στο ποσοστό, που συγκεντρώνουν οι άνεργοι νέοι ηλικίας 15-24 χρόνων στην ΠΣΤΕ, θα διαπιστώσουμε ότι πρόκειται για υψηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο σε εθνική κλίμακα καθώς και επίπεδο Ε.Ε. Πιο συγκεκριμένα, η ανεργία των νέων ηλικίας 15-24 χρόνων στην ΠΣΤΕ αποτυπώνεται στο 32,7%¹⁰, ενώ το ποσοστό ανεργίας ατόμων της ίδιας ηλικιακής ομάδας σε εθνικό επίπεδο διαμορφώνεται σε 26,7% και στην Ε.Ε. σε 14,5%¹¹.

Υπογραμμίζεται ότι, στις ομάδες πληθυσμού, που συγκεντρώνουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας, συγκαταλέγονται οι νέοι, οι μετανάστες και τα άτομα με χαμηλά προσόντα, που παραδοσιακά απασχολούνται σε χαμηλά αμειβόμενες εργασίες. Ακολούθως, οι συνθήκες διαβίωσής τους παρουσιάζουν επιδείνωση. Οι επονομαζόμενες ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες συμπεριλαμβανομένων παιδιών, νέων, οικογενειών με συντηρούμενα μέλη, μονογονεϊκών οικογενειών, ατόμων με ιστορικό μετανάστευσης, ορισμένων εθνοτικών μειονοτήτων και ατόμων με αναπηρία, υπόκεινται στον κίνδυνο φτώχειας.

Η μελέτη του ίδιου κοινωνικού φαινομένου σε περιφερειακή κλίμακα ανάγει τη μεταβλητή του ποιοτικού χαρακτηριστικού του φύλου του πληττόμενου πληθυσμού σε δεσπόζουσα σημασία παράμετρο. Διεξοδικότερα, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat η ανεργία των γυναικών ηλικίας 15-24 χρόνων το 2023 υπολογίζεται σε 49,5%¹², ενώ στους άνδρες της ίδιας ηλικιακής ομάδας, το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 22,2%¹³. Κατ' επέκταση, προκύπτει εύλογα το συμπέρασμα ότι οι νέες γυναίκες της ΠΣΤΕ πλήττονται σε μεγαλύτερο βαθμό από το φαινόμενο της ανεργίας συγκριτικά με τον ανδρικό πληθυσμό της ίδιας γεωγραφικής περιοχής.

Τέλος, ιδιαίτερα σημαντική για την αποτίμηση της κατάστασης, αποτελεί η αναφορά στο σύνολο των μακροχρόνια ανέργων στην επικράτεια της ΠΣΤΕ προσδιορίζοντας τον μακροχρόνια άνεργο ως το άτομο, που τελεί σε καθεστώς ανεργίας για περισσότερους από 12 μήνες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat το σύνολο των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 15-64 ετών στην ΠΣΤΕ το έτος 2023 υπολογίζεται σε 18.800 άτομα¹⁴, ενώ με κριτήριο τη μεταβλητή του φύλου η εικόνα της μακροχρόνιας ανεργίας μεταβάλλεται ως ακολούθως: οι άνδρες ανέρχονται σε 7.100 άτομα και οι γυναίκες σε 11.600 άτομα. Η παράθεση των πληροφοριών περί της μακροχρόνιας ανεργίας κατά το 2023 είναι ενδεικτική για την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης σε περιφερειακή κλίμακα, ενώ η αντιπαραβολή των δεδομένων με τα αντίστοιχα της προηγούμενης χρονιάς αποβαίνει χρήσιμη για την πληρέστερη κατανόηση του επιπέδου του φαινομένου. Μέσω μιας συγκριτικής ανάλυσης των προαναφερθέντων δεδομένων προκύπτει ότι το 2023

⁹Eurostat, Ποσοστά ανεργίας ανά φύλο, ηλικία, μορφωτικό επίπεδο και περιφέρειες NUTS2 (ηλικιακή ομάδα 15-74 χρόνων), διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu3rt/default/table?lang=en

¹⁰Eurostat, Διαθέσιμες πληροφορίες στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu3rt_custom_11850688/default/table?lang=en

¹¹Eurostat, διαθέσιμες πληροφορίες στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu3rt_custom_11850688/default/table?lang=en

¹²Eurostat, διαθέσιμες πληροφορίες στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu3rt_custom_11981080/default/table?lang=en

¹³ Το εν λόγω ποσοστό είναι διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu3rt_custom_11981134/default/table?lang=en

¹⁴ Διαθέσιμες πληροφορίες στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu2ltu_custom_13060655/default/table?lang=en

επήλθε μείωση κατά 8.200 άτομα στο γενικό σύνολο των μακροχρόνια ανέργων της ΠΣΤΕ και αναφορικά με το φύλο η αντίστοιχη μείωση υπολογίζεται στους άνδρες κατά 2.100 άτομα και στις γυναίκες κατά 6.200 άτομα. Ακολούθως, συνάγεται η διαπίστωση ότι μολονότι μειώθηκε αισθητά το επίπεδο της μακροχρόνιας ανεργίας στην ΠΣΤΕ, εντούτοις η εξέταση του φαινομένου σε συνάρτηση με το φύλο καταδεικνύει ότι οι γυναίκες εξακολουθούν να υφίστανται τις συνέπειες του εν λόγω φαινομένου σε υψηλότερο βαθμό συγκριτικά με τους μακροχρόνια άνεργους άνδρες.

Υπογραμμίζεται δε, ότι οι μακροχρόνια άνεργοι σε εθνική κλίμακα κατά το έτος αναφοράς της παρούσης (2023) ανέρχονται σε 285.500 άτομα (ποσοστό 55,7%), στην Ε.Ε. (των 27 χωρών από το 2020) σε 4.559.800 άτομα (35,9%) και στην Ευρωζώνη (των 20 χωρών από το 2023) σε 3.966.500 άτομα (34,9%)¹⁵. Συνεπώς, διαπιστώνεται μείωση ως προς τους μακροχρόνια άνεργους στη χώρα μας κατά 72.200 άτομα, ενώ σε επίπεδο Ε.Ε. η σχετική μείωση υπολογίζεται σε 1.196.400 άτομα και στην Ευρωζώνη κατά 497.400 άτομα.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΣΚΕ

Παρότι η ΕΣΚΕ δε συνοδεύεται από συγκεκριμένα στοιχεία ή δείκτες παρακολούθησης ή αξιολόγησης τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, ωστόσο η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της ΠΕΣΚΕ στη Στερεά Ελλάδα συντελείται μέσω της παρακολούθησης των δεικτών αποτίμησης της αποτελεσματικότητας και του αντίκτυπου, που έχουν προσδιοριστεί. Ως εκ τούτου οι δείκτες παρακολούθησης της ΠΕΣΚΕ διαθέτουν πλήρη συνάφεια με τους δείκτες εκρών και αποτελέσματος, που έχουν ποσοτικοποιηθεί στο ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2014-2020.

Οι παρεμβάσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των στόχων, σε επίπεδο εκρών και αποτελεσμάτων είναι απόλυτα συνυφασμένη με το σύστημα παρακολούθησης των δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων, που χρησιμοποιείται από τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ, το οποίο με την πρόσφατη αναθεώρηση του Προγράμματος έχει μεταβληθεί.

Για την εκτίμηση λοιπόν του βαθμού επίτευξης των στόχων του ΕΠ για τις δράσεις του ΕΚΤ και κατ' επέκταση για επίτευξη των στόχων της ΠΕΣΚΕ έχει εγκριθεί το νέο σύστημα παρακολούθησης των δεικτών το οποίο αφορά σε διαθέσιμα δεδομένα – εκροές από τις ενταγμένες πράξεις.

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται οι δείκτες εκρών οι οποίοι τροφοδοτούνται από τις ενταγμένες πράξεις στον Άξονα Προτεραιότητας 10 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας –ΕΚΤ» του ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2014 – 2020.

¹⁵Eurostat, Πλήθος (μονάδα μέτρησης: χιλιάδες άτομα) μακροχρόνια ανέργων (12 μήνες και άνω) κατά φύλο, εκπαιδευτικό υπόβαθρο και Περιφέρειες, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu2ltu_custom_13060797/default/table?lang=en

Πίνακας 4: Δείκτες Εκροών

ΑΠ1ΕΠ	Είδος Δείκτη	Τίτλος	Πλήθος Ενταγμένων Έργων	Τιμή Στόχος Δείκτη / ΤΔΠ	Υλοποίηση Δείκτη	Παρατηρήσεις
9i	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	7	8.864	8.912	
	CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	3	2.040		Εκκρεμούν απολογιστικά δελτία
	CO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	3	1.395		Εκκρεμούν απολογιστικά δελτία
	CO21	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση	7	7	7	
9iii	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	9	11	10	
	05503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών	8	1.748	1.582	
	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	7	91	95	
	11501	Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	5	173	186	
	11502	Αριθμός μαθητών που επωφελούνται	5	187	194	
	CO17	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	7	69		Εκκρεμούν απολογιστικά δελτία
9iv	5502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	33	37	676	
	5503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών	33	34.892	77.174	
	CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	38	42	75	
	T2253	Συμμετέχοντες που λαμβάνουν οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες	33	34.892	70.210	

Πηγή: Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή - Ίδια Επεξεργασία

Στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9i έχουν ενταχθεί έργα τα οποία αφορούν σε δράσεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Ο υψηλός βαθμός ενεργοποίησης των δράσεων αυτών καταγράφεται στο δείκτη εκροής (10501): «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων», όπου εμφανίζει τιμή 8.912 άτομα.

Στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii και σχετικά με τους δείκτες (05502): «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» και (05503): «Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών», καταγράφονται εννέα (9) και οκτώ (8) αντιστοίχως υποστηριζόμενες δομές από τις οποίες ωφελούνται 10 και 1.582 άτομα αντιστοίχως.

Επίσης, έχουν ενταχθεί πράξεις, αναφορικά με 186 σχολικές μονάδες, που ωφελούνται από σχολικές παρεμβάσεις (δείκτης 11501) με ωφελούμενους (δείκτης 11502) 194 μαθητές.

Στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv έχει ενεργοποιηθεί το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής δημόσιας δαπάνης που αντιστοιχεί στο ΕΚΤ. Τα ενταγμένα έργα ανέρχονται σε 38 και αφορούν κυρίως δομές σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Από αυτές τις δομές εξυπηρετούνται 70.210 ωφελούμενοι (δείκτης T2253).

Στον επόμενο Πίνακα παρουσιάζονται τα δεδομένα των δεικτών εκροών και αποτελέσματος που τροφοδοτούνται από τα Απογραφικά Δελτία Πράξεων ΕΚΤ και αφορούν τους ωφελούμενους των Έργων.

Κατά κανόνα οι ωφελούμενοι των Πράξεων είναι άνεργοι, κυρίως απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ καταγράφεται και μεγάλος αριθμός μεταναστών και άλλων συμμετεχόντων μειονεκτούντων ομάδων συμπεριλαμβανομένων των Ρομά.

Πίνακας 5: Δείκτες Εκροών & Αποτελέσματος βάσει Απογραφικών Δελτίων Πράξεων ΕΚΤ

Κωδ.	Δείκτης	Επενδυτική Προτεραιότητα 9i			Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii		
		Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο
CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	15	5.172	5.187		41	41
CO02	Μακροχρόνια άνεργοι	8	2.409	2.417		21	21
CO03	Οικονομικά μη ενεργά άτομα		173	173	7	24	31
CO04	Οικονομικά μη ενεργά άτομα που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση		102	102	7	24	31
CO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	16	3.536	3.552	4	19	23
CO06	Κάτω των 25 ετών		229	229			
CO07	Άνω των 54 ετών	1	13	14	9	9	18
CO08	Άνω των 54 ετών που είναι άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων, ή οικονομικά μη ενεργά άτομα που δεν παρακολουθούν εκπαίδευση ή κατάρτιση	1	6	7	7	8	15
CO09	Απόφοιτοι πρωτοβάθμιας (ISCED 1) ή κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 2)	14	1.011	1.025	6	38	44
CO10	Απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 3) ή μετεδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 4)	15	5.296	5.311	2	34	36
CO11	Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-8)	2	2.210	2.212	2	6	8

Κωδ.	Δείκτης	Επενδυτική Προτεραιότητα 9i			Επενδυτική Προτεραιότητα 9ii		
		Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο
CO12	Συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων		311	311	1	1	2
CO13	Συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα		277	277	1	1	2
CO14	Συμμετέχοντες που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα	4	243	247	1		1
CO15	Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	4	799	803		9	9
CO16	Συμμετέχοντες με Αναπηρία		45	45		4	4
CO17	Άλλα μειονεκτούντα άτομα	5	612	617	1	9	10
CO18	Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση		3	3			
CR01	Οικονομικά μη ενεργοί συμμετέχοντες, που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους		54	54		1	1
CR02	Συμμετέχοντες που παρακολουθούν εκπαίδευση / κατάρτιση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	1	237	238			
CR04	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	1	738	739		2	2
CR05	Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους		206	206		1	1

Κωδ.	Δείκτης	Επενδυτική Προτεραιότητα 9i			Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii		
		Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο
CR06	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	1	1.102	1.103		2	2
CR08	Συμμετέχοντες άνω των 54 ετών που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους		3	3			
CR09	Μειονεκτούντες συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους		169	169			

Πηγή: Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή - Ιδία Επεξεργασία

3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΣΤΟΧΟ

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Στην ΠΣΤΕ, στο πεδίο εφαρμογής Εθνικών μέτρων και πολιτικών εξακολούθησαν να εφαρμόζονται, συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Η καθολική εφαρμογή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (πρώην ΚΕΑ)
- Το πρόγραμμα του ΤΕΒΑ
- Λοιπές Πολιτικές Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών
- Οι Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης

Εφαρμογή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (πρώην ΚΕΑ)

Πρόκειται για προνοιακό πρόγραμμα, που χορηγείται σε ευάλωτα νοικοκυριά στο πλαίσιο της προστασίας τους από τις συνέπειες της φτώχειας και του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού και στηρίζεται σε τρεις πυλώνες, ήτοι την εισοδηματική ενίσχυση, τη διασύνδεση με υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης και τη διασύνδεση με υπηρεσίες ενεργοποίησης, που αποσκοπούν στην ένταξη ή την επανένταξη των δικαιούχων στην αγορά εργασίας ή την κοινωνική επανένταξη. Αξίζει να αναφερθεί ότι το εν λόγω Πρόγραμμα είχε αρχικά εφαρμοστεί πιλοτικά σε τριάντα Δήμους ωφελώντας περίπου 35.000 νοικοκυριά, ενώ από την 1/1/2017 με την ένταξη επιπλέον 295 Δήμων τα ωφελούμενα νοικοκυριά αυξήθηκαν σε 273.000.

Στο πεδίο των παροχών του ΕΕΕ εντάσσονται τα ακόλουθα:

1. Εισοδηματική ενίσχυση ωφελούμενης ομάδας
2. Συμπληρωματικές κοινωνικές υπηρεσίες, παροχές και αγαθά με χαρακτηριστικότερα τα κάτωθι:
  - Δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ανασφάλιστων
  - Παραπομπή και ένταξη σε δομές και υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και υποστήριξης
  - Ένταξη σε Προγράμματα και Κοινωνικές Δομές για την αντιμετώπιση της φτώχειας
  - Ένταξη στις δράσεις, που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Άπορους
  - Κοινωνικό τιμολόγιο παροχών ηλεκτρικής ενέργειας
  - Κοινωνικό τιμολόγιο παροχών ύδρευσης
  - Κοινωνικό τιμολόγιο Δήμων και Δημοτικών Επιχειρήσεων
3. Υπηρεσίες ενεργοποίησης για την προώθηση των δικαιούχων σε δράσεις, που αποσκοπούν στην ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας, υπό την προϋπόθεση ότι δύνανται να εργαστούν. Στις εν λόγω δράσεις εμπίπτουν τα ακόλουθα:
  - Η κάλυψη προτεινόμενης θέσης εργασίας
  - Η συμμετοχή σε προγράμματα κοινωφελούς εργασίας

- Η συμμετοχή σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης
- Η συμμετοχή σε προγράμματα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας
- Η ένταξη ή η επιστροφή στο εκπαιδευτικό σύστημα και στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας

Στους δικαιούχους του Προγράμματος συγκαταλέγονται τόσο τα μονοπρόσωπα όσο και τα πολυπρόσωπα νοικοκυριά καθώς επίσης και οι άστεγοι, ενώ οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του Προγράμματος τροποποιούνται βάσει του υπ' αριθμ. 97046ΦΕΚ Β' 6456/13.11.2023¹⁶. Όσον αφορά στην εισοδηματική ενίσχυση των μονοπρόσωπων νοικοκυριών από 1/12/2023 αυξήθηκε στα 216€ ανά μήνα (από 200), επίσης το εγγυημένο ποσό έλαβε προσαύξηση κατά 108€ ανά μήνα για κάθε επιπλέον ενήλικο μέλος του νοικοκυριού και η αντίστοιχη προσαύξηση για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού αυξήθηκε κατά 54 € ανά μήνα. Υπογραμμίζεται δε, ότι η κρατική μέριμνα για τη διασφάλιση συνθηκών αξιοπρεπούς διαβίωσης όλων των πολιτών μέσω ενός συστήματος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, θωρακίζεται βάσει του άρθρου 21 του Συντάγματος της Ελλάδας¹⁷. Το ΕΕΕ συγκαταλέγεται μεταξύ των αφορολόγητων και ακατάσχετων επιδομάτων και ο ΟΠΕΚΑ ορίζεται ως ο αρμόδιος Φορέας για τη μηνιαία καταβολή του στους δικαιούχους.

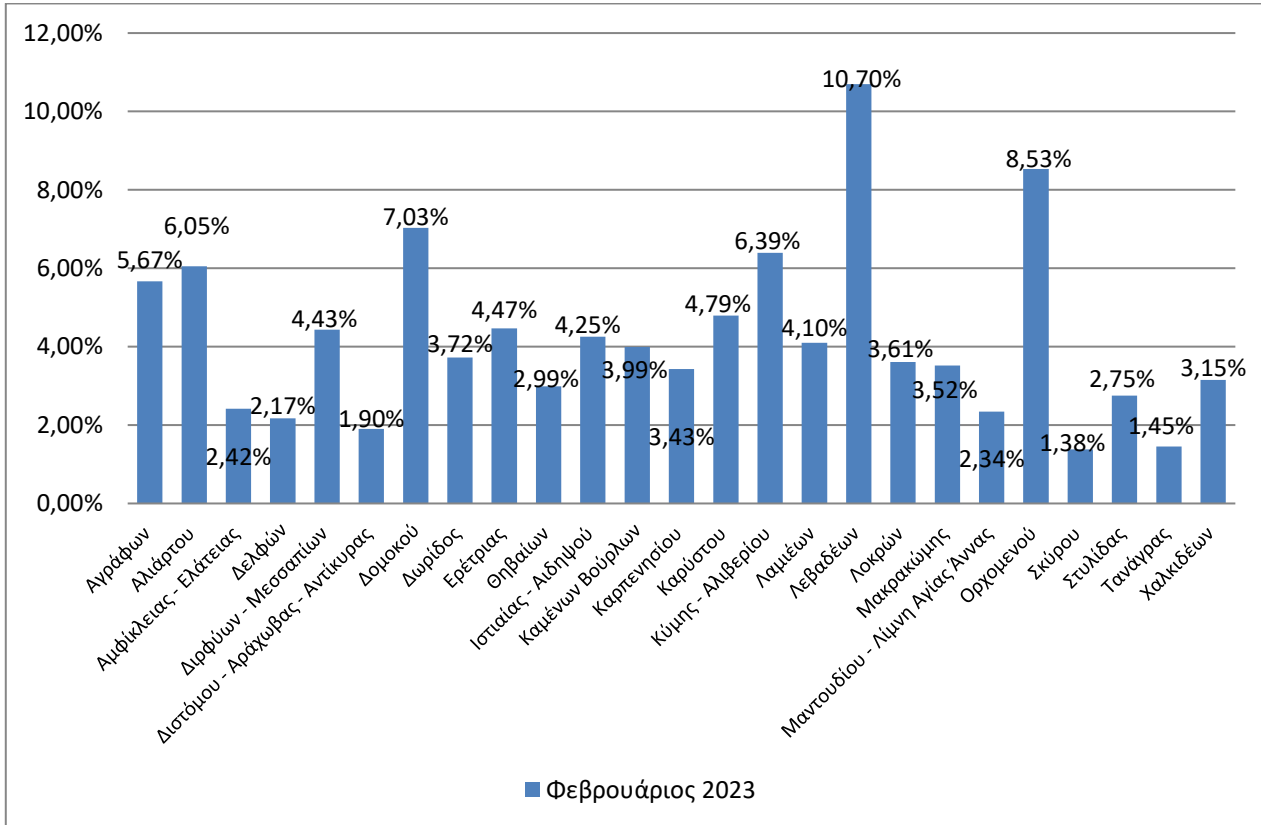
Κατόπιν σχετικού έγγραφου αιτήματος της ΠΣΤΕ προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ελήφθησαν σημαντικές πληροφορίες αναφορικά με το πλήθος των ατόμων, που λαμβάνουν το ΕΕΕ στα γεωγραφικά της όρια.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διαβιβασθείσες πληροφορίες τα ενταγμένα στο Πρόγραμμα νοικοκυριά κατά το μήνα Φεβρουάριο του 2023 υπολογίζονται σε 11.390 και τα μέλη των νοικοκυριών, που ωφελούνται από το συγκεκριμένο Πρόγραμμα, ανέρχονται σε 18.915 άτομα.

Στα γραφήματα, που έπονται, αποτυπώνεται το ποσοστό των μελών των νοικοκυριών τόσο ανά Δήμο όσο και ανά ΠΕ τα οποία λαμβάνουν το ΕΕΕ το μήνα Φεβρουάριο του έτους 2023.

¹⁶ Βλ. Κ.Υ.Α. 97046/2023 Τροποποίηση της υπό στοιχεία Δ13/οικ. 53923/ 23-7-2021 κοινής υπουργικής απόφασης με θέμα «Τροποποίηση των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα» (Β' 3359, διόρθωση σφάλματος Β'3554)

¹⁷ Άρθρο 21 του Συντάγματος της Ελλάδας, «Προστασία οικογένειας, γάμου, μητρότητας και παιδικής ηλικίας, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες»

Πίνακας 6: Ποσοστό μελών νοικοκυριών που λαμβάνει ΕΕΕ ανά Δήμο (Φεβρουάριος 2023)

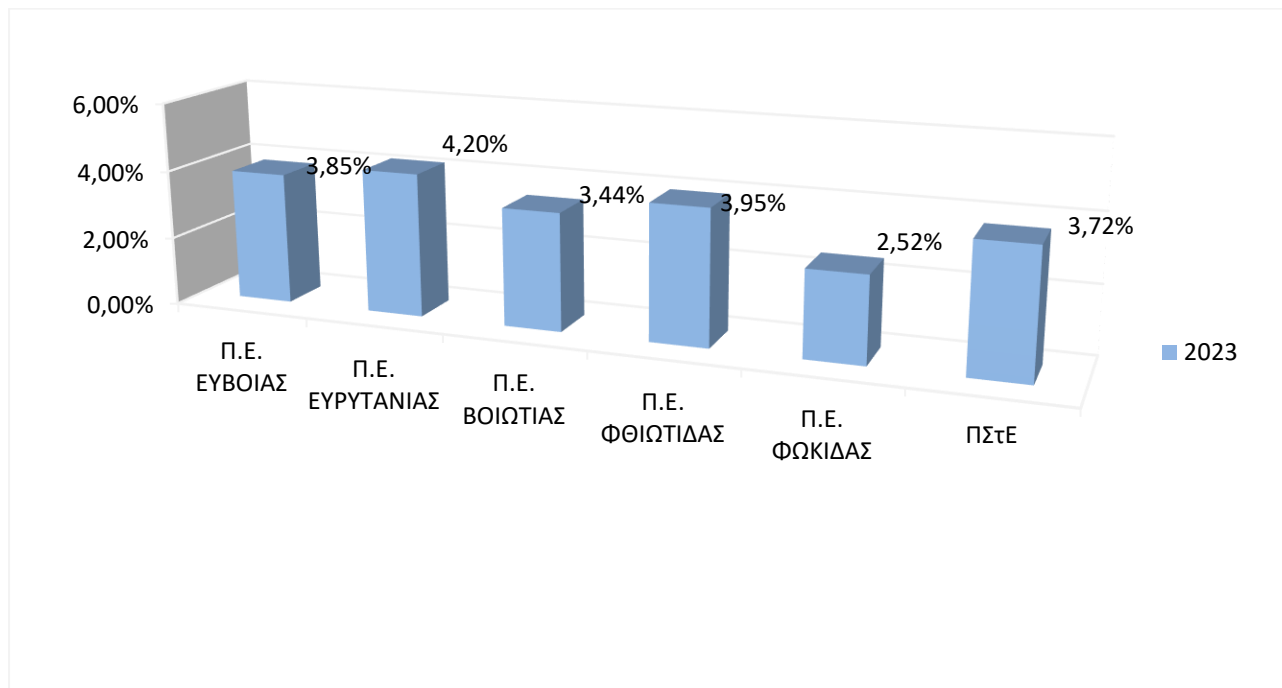
Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων - Ιδία Επεξεργασία

Στο ανωτέρω γράφημα απεικονίζονται υπό τη μορφή στηλών τα ποσοστά των μελών των νοικοκυριών, που δικαιούνται το ΕΕΕ, ανά Δήμο της επικράτειας της ΠΣΤΕ.

Με μια πρώτη ανάγνωση του γραφήματος συνάγεται εύλογα το συμπέρασμα ότι η πλειονότητα των ωφελούμενων του ΕΕΕ στην ΠΣΤΕ κατά το μήνα Φεβρουάριο του 2023 παρατηρούνται στους Δήμους Λεβαδέων (10,70%), Ορχομενού (8,53%), Δομοκού (7,03%), Αλιάρτου (6,05%) και Αγράφων (5,67%). Ακολουθούν οι Δήμοι Καρύστου (4,79%), Ερέτριας (4,47%) και Διρφύων-Μεσσηπίων (4,43%). Μικρότερα ποσοστά ενταγμένων στο Πρόγραμμα νοικοκυριών καταγράφονται στους Δήμους Λαμιέων (4,10%), Καμένων Βούρλων (3,99%), Δωρίδος (3,72%), Μακρακώμης (3,52%), Καρπενησίου (3,43%) και Χαλκιδέων (3,15%). Έπονται οι Δήμοι Θηβαίων (2,99%), Στυλίδας (2,75%), Αμφίκλειας-Ελάτειας (2,42%) και Μαντουδίου-Λίμνης Αγίας Άννας (2,34%). Τέλος, αισθητά χαμηλότερα ποσοστά δικαιούχων του Ε.Ε.Ε. εντοπίζονται στους Δήμους Δελφών (2,17%), Διστόμου-Αράχωβας-Αντίκυρας (1,90%), Τανάγρας (1,45%) και Σκύρου (1,38%).

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ποσοστά ένταξης των νοικοκυριών στο ΕΕΕ σε επίπεδο περιφέρειας. Ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα, όπου απεικονίζονται υπό τη μορφή στηλών τα ποσοστά του ΕΕΕ ανά ΠΕ της ΠΣΤΕ.

Πίνακας 7: Ποσοστό μελών νοικοκυριών που λαμβάνει ΕΕΕ ανά ΠΕ και σύνολο ΠΣΕ (Φεβρουάριος 2023)

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων - Ιδία Επεξεργασία

Βάσει του γραφήματος απορρέουν σημαντικές διαπιστώσεις αναφορικά με τους δικαιούχους του ΕΕΕ στην ΠΣΤΕ. Ειδικότερα, το μεγαλύτερο ποσοστό των μελών νοικοκυριών στα οποία χορηγείται ΕΕΕ συγκεντρώνεται στην ΠΕ Ευρυτανίας (4,20%), έπονται οι ΠΕ Φθιώτιδας και Εύβοιας και τέλος η ΠΕ Φωκίδας (2,52%).

Περαιτέρω, από στοιχεία που εμπεριέχονται στη βάση δεδομένων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, ανακύπτουν χρήσιμες πληροφορίες αναφορικά με τα μέλη-δικαιούχους του ΕΕΕ, που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και διαβιούν στην επικράτεια της ΠΣΤΕ.

Ειδικότερα, αξίζει να εστιάσουμε στο γεγονός ότι το Φεβρουάριο του 2023, η εικόνα αναφορικά με τις προαναφερθείσες ομάδες πληθυσμού διαμορφώνεται ως ακολούθως: το 5,78% των αιτούντων αρχηγών των νοικοκυριών, στους οποίους χορηγείται Ε.Ε.Ε. στην ΠΣΤΕ, ανήκει στην πληθυσμιακή ομάδα των μεταναστών, στο 0,93% συγκαταλέγονται χαμηλοσυνταξιούχοι, ενώ το 1,74% περιλαμβάνει τους αιτούντες ΑμεΑ. Το ποσοστό μελών νοικοκυριών ωφελούμενων Ε.Ε.Ε., στο οποίο συμπεριλαμβάνονται παιδιά κάτω των 18 χρόνων, ανάγεται σε 16,94%.

Πρόγραμμα Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ)

«Αποκεντρωμένες προμήθειες τροφίμων και βασικής υλικής συνδρομής, διοικητικές δαπάνες και παροχή συνοδευτικών μέτρων 2018-2019»

Το ΤΕΒΑ, υλοποιείται στο σύνολο της χώρας και αποσκοπεί αφενός στην καταπολέμηση της ακραίας μορφής φτώχειας και αφετέρου στην προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.

Ειδικότερα, υποστηρίζει δράσεις, που περιλαμβάνουν τη διανομή τροφίμων και αγαθών βασικής υλικής συνδρομής, επιστρατεύοντας συγχρόνως συνοδευτικά μέτρα, τα οποία συμβάλλουν στην προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ωφελούμενων. Οι προαναφερθείσες δράσεις συνακόλουθα μειώνουν τον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Επισημαίνεται δε, ότι για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του Προγράμματος έχει συγκροτηθεί ένα οργανωμένο σύστημα διανομών σε όλη την επικράτεια της χώρας, ενώ ο συντονισμός του εγχειρήματος έχει τεθεί στην αρμοδιότητα των Δήμων και των Περιφερειών.

Το πεδίο εφαρμογής του ΤΕΒΑ, εξειδικεύεται στην Ελλάδα μέσω του ΕΠ, που φέρει τον τίτλο «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το ΤΕΒΑ/FEAD 2014-2020». Στο ίδιο πλαίσιο, αξίζει να επισημανθεί ότι τα καθήκοντα της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΕΠ ΕΒΥΣ) έχουν ανατεθεί στον ΟΠΕΚΑ και εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων βάσει του άρθρου 32 του Κανονισμού ΕΕ223/2014 για το ΤΕΒΑ και της παρ. 3 του άρθρου 45 του Ν. 4314/2014 (ΦΕΚ 265 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 32 του Ν. 4921/2022 (ΦΕΚ 75 Α').

Το Πρόγραμμα υλοποιείται μέσω Κοινωνικών Συμπράξεων και οι ωφελούμενοι επιλέγονται σύμφωνα με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια. Βάσει των διατάξεων της υπ' αριθμ. Δ23/οικ.17108/875/2017-ΦΕΚ 1474/Β/28-4-2017 Υπουργικής Απόφασης, οι δικαιούχοι του ΕΕΕ εντάσσονται αυτοδίκαια στις παροχές του ΕΠ«Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το ΤΕΒΑ/FEAD 2014-2020». Η εφαρμογή του Προγράμματος κατόπιν τροποποίησης της υπ' αριθμ. πρωτ. Δ.Α. ΟΠΕΚΑ 530 Οικ./04-04-2023 απόφασης ένταξης ολοκληρώθηκε στις 31/12/2023.

Από το σύνολο των 57 κοινωνικών συμπράξεων, που έχουν δημιουργηθεί ανά την Ελλάδα, πέντε δραστηριοποιούνται και συμμετέχουν στο πρόγραμμα Επισιτιστικής και Υλικής Βασικής Συνδρομής στην ΠΣΤΕ, με διανομή τροφίμων και βασικών υλικών αγαθών σε απόρους και άτομα, που ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας.

Οι κοινωνικές συμπράξεις της ΠΣΤΕ είναι οι εξής:

- ✧ Π.Ε. Βοιωτίας με Επικεφαλής Εταίρο την ΠΣΤΕ
- ✧ Π.Ε. Εύβοιας-Σκύρου με Επικεφαλής Εταίρο την ΠΣΤΕ
- ✧ Π.Ε. Ευρυτανίας με Επικεφαλής Εταίρο την ΠΣΤΕ
- ✧ Π.Ε. Φθιώτιδας με Επικεφαλής Εταίρο τον **Δήμο Λαμιέων**
- ✧ Π.Ε. Φωκίδας με Επικεφαλής Εταίρο την ΠΣΤΕ

Από την επεξεργασία των μητρώων των αιτήσεων των δυνητικά ωφελούμενων τον Ιούλιο του 2023¹⁸ με σκοπό την συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα, προέκυψαν εγκεκριμένες αιτήσεις καθώς και το σύνολο των ωφελούμενων στην ΠΣΤΕ. Στον επόμενο πίνακα παρατίθενται αναλυτικά τα προαναφερθέντα στοιχεία ανά ΠΕ.

Πίνακας 8: Αριθμός αιτήσεων και ωφελούμενων του ΤΕΒΑ (Ιούλιος 2023) ανά ΠΕ

ΠΣΤΕ		
Περιφερειακή Ενότητα	Αριθμός αιτήσεων	Αριθμός ωφελούμενων
Βοιωτίας	1.790	3.129
Εύβοιας	4.130	6.770
Ευρυτανίας	388	636
Φθιώτιδας	2.892	4.981
Φωκίδας	502	875
Σύνολο	9.702	16.391

Πηγή: Μητρώο κοινωνικών συμπράξεων-Ιδία Επεξεργασία

Ο προϋπολογισμός του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους για κάθε Περιφερειακή Ενότητα με Επικεφαλής Εταίρους την ΠΣΤΕ και το Δήμο Λαμιέων αντιστοίχως, αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 9: Προϋπολογισμός ΤΕΒΑ ανά ΠΕ

Σύμπραξη	Δικαιούχος	ΤΔΠ ΕΝΤΑΞΗΣ (MIS)	Π/Υ
Π.Ε. Βοιωτίας	ΠΣΤΕ	5029609	2.289.299,99 €
Π.Ε. Εύβοιας	ΠΣΤΕ	5029511	5.151.143,41 €
Π.Ε. Ευρυτανίας	ΠΣΤΕ	5029617	584.263,00 €
Π.Ε. Φθιώτιδας	Δήμος Λαμιέων	5029573	3.437.588,35 €
Π.Ε. Φωκίδας	ΠΣΤΕ	5029607	872.380,01 €
Σύνολο			12.334.674,80 €

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

¹⁸ Γίνεται επίκληση σε στοιχεία, που αφορούν στο μήνα Ιούλιο του 2023 δεδομένου ότι αποτελεί το μήνα κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε τελευταία διανομή τροφίμων του Προγράμματος στην πλειονότητα των ωφελούμενων των ΠΕ της ΠΣΤΕ. Σημειώνεται δε, ότι η ΠΕ Φθιώτιδας αποτελεί εξαίρεση καθώς ως τελευταία διανομή καταγράφηκε η αντίστοιχη του μηνός Σεπτεμβρίου του 2023.

Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω ποσά δεν αφορούν στο έτος αναφοράς της παρούσης, αλλά περιλαμβάνουν το συνολικό Π/Υ ένταξης των Πράξεων, όπως έχει τροποποιηθεί βάσει της σχετικής Υπουργικής απόφασης¹⁹.

Λοιπές Πολιτικές Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών

Α. Εφαρμογή προγράμματος Επίδομα Στέγασης

Το επίδομα στέγασης αποτελεί προνοιακό πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου, το οποίο χορηγείται από τον ΟΠΕΚΑ έναντι νοικοκυριών, που μισθώνουν την κύρια κατοικία τους. Οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του προγράμματος, ορίζονται βάσει της υπ' αριθμ.71670 – ΦΕΚ Τεύχος Β' 4500/29.09.2021ΚΥΑ. Η εν λόγω απόφαση αντικαθιστά την υπό στοιχεία Δ13/ΟΙΚ.10747/256/6.3.2019 ΚΥΑ²⁰, όπως τροποποιήθηκε με άρθρα 17 και 18 αντιστοίχως του ν.4659/2020.

Όσον αφορά στο ποσό της επιδότησης χορηγούνται στο δικαιούχο εβδομήντα (70) ευρώ μηνιαίως (μονοπρόσωπο νοικοκυριό) και για κάθε επιπλέον μέλος το εν λόγω ποσό προσαυξάνεται κατά τριανταπέντε (35) ευρώ, ενώ στις περιπτώσεις νοικοκυριών με απροστάτευτο τέκνο παρέχεται επιπλέον προσαύξηση τριανταπέντε (35) ευρώ σε μηνιαία βάση για κάθε απροστάτευτο τέκνο. Σημειώνεται ότι ανεξαρτήτως σύνθεσης νοικοκυριού το ανώτατο όριο του Επιδόματος Στέγασης ανέρχεται σε διακόσια δέκα (210) ευρώ.

Για τη χορήγηση του επιδόματος απαιτείται η προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις του νόμου δήλωση και αποδοχή του ηλεκτρονικού μισθωτηρίου συμβολαίου²¹, το οποίο πρέπει να είναι σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου χορήγησης του επιδόματος. Συγχρόνως, επιβάλλεται να έχει υποβληθεί δήλωση φορολογίας εισοδήματος από όλα τα ενήλικα μέλη του νοικοκυριού. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το νοικοκυριό αποτελείται και από φιλοξενούμενα μέλη, η υποβολή της αίτησης συντελείται αποκλειστικά από τον/την υπόχρεο ή τον/τη σύζυγο του υπόχρεου υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος της φιλοξενούσας μονάδας για το σύνολο των μελών του νοικοκυριού. Επιπροσθέτως, η σύμβαση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να είναι στο όνομα του αιτούντα ή μέλους του νοικοκυριού. Τέλος, σχετικά με τις περιπτώσεις, για τις οποίες το νοικοκυριό περιλαμβάνει ανήλικα μέλη για τα οποία συντρέχουν προϋποθέσεις φοίτησης στην υποχρεωτική εκπαίδευση απαιτείται αφενός η εγγραφή τους στο σχολείο για το τρέχον σχολικό έτος και αφετέρου η επαρκής φοίτησή τους για το προηγούμενο σχολικό έτος. Διευκρινίζεται δε, ότι η τελευταία προϋπόθεση θεωρείται ότι συντρέχει, εφόσον το ανήλικο μέλος δεν υποχρεούται να επαναλάβει την ίδια τάξη, λόγω του αριθμού των απουσιών του. Ακόμη, σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της υποχρέωσης επαρκούς φοίτησης, λόγω αδικαιολόγητων απουσιών παρέχεται η δυνατότητα στο νοικοκυριό επανυποβολής αίτησης για το πρόγραμμα έπειτα από έξι (6) μήνες από την διαπίστωσή της, με προϋπόθεση την εγγραφή στο νέο σχολικό έτος.

¹⁹ Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στο διαδικτυακό τόπο: <https://teba.opeka.gr/wp-content/uploads/2023/04/%CE%91%CF%80%CE%BF%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%B7%CE%95%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B7%CF%82%CE%91%CE%A02018-2019-%CE%A4%CF%81%CE%BF%CF%805-%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7%CE%A6%CE%91-%CE%91%CF%80%CF%812023-%CE%A9%CE%9D%CE%A5%CE%A646%CE%9C9%CE%97%CE%93-%CE%9B59.pdf>

²⁰ Η υπ' αριθμ. Δ13/ΟΙΚ.10747/256/6.3.2019 ΚΥΑ αφορούσε στον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για την εφαρμογή του προγράμματος Επιδότηση Στέγασης (Β'792)

²¹ Εξάιρεση αποτελούν τα μισθωτήρια, τα οποία εμπίπτουν στις διατάξεις της υπ' αριθμ. ΠΟΛ 1028/23.1.2015 (Β'294) απόφασης της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών

Το επίδομα Στέγασης δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος, απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου συμπεριλαμβανομένης της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης²², είναι ακατάσχετο από το Δημόσιο ή οποιονδήποτε τρίτο, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στον καθορισμό της εισοδηματικής ενίσχυσης ή στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του Επιδόματος Παιδιού²³.

Β. Εφάπαξ ειδικό βοήθημα για επανασύνδεση παροχών ηλεκτρικού ρεύματος

Με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/7422/130/23.01.2023 καθορίζεται η νέα προθεσμία, που αφορά στο εφάπαξ ειδικό βοήθημα για την επανασύνδεση οικιακών παροχών, που έχουν αποσυνδεθεί, λόγω οφειλών και αναφέρεται σε καταναλωτές που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές και η αποσύνδεση από το δίκτυο έχει συντελεστεί μέχρι τις 31.12.2022 και παραμένουν αποσυνδεδεμένοι μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης των αιτήσεων, σύμφωνα με το Άρθρο 3 της ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/70697/861/14.07.2020, όπως αντικαταστάθηκε με το Άρθρο 2 της ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/124788/2150/28.12.2021.

Επισημαίνεται ότι τόσο οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται από μέρους των προς εξέταση δικαιούχων του ειδικού βοηθήματος όσο και η συνολική διαδικασία, αναλύονται στην ΚΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/70697/861/14.07.2020, προκειμένου να υποβληθεί η σχετική αίτηση στον αρμόδιο Δήμο.

Γ. Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής ανασφάλιστων υπερηλίκων

Με γνώμονα την προστασία των πλέον ευάλωτων πολιτών της χώρας έχει διαμορφωθεί το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με τη διαχείριση και την απονομή Επιδομάτων Στεγαστικής Συνδρομής έως και 362€ στους ανασφάλιστους υπερηλίκους. Παρότι το εν λόγω επίδομα ήδη καταβαλλόταν μέσω του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.), ωστόσο η νομική του θωράκιση διασφαλίζεται πλήρως με την έκδοση της υπ' αριθμ.30105/2021-ΦΕΚ 2156/Τεύχος Β'/25-05-2021 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Κ.Υ.Α.).

Απευθύνεται αποκλειστικά σε ανασφάλιστους υπερηλίκους (μοναχικά άτομα ή ζευγάρι), ηλικίας άνω των 67 χρόνων για τους οποίους συντρέχουν οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- Το ετήσιο φορολογητέο πραγματικό και τεκμαρτό καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα αφενός του ανασφάλιστου υπερηλίκου δεν υπερβαίνει το ποσό των 4.320 ευρώ και αφετέρου στην περίπτωση ανασφάλιστου ζεύγους το ίδιο ποσό δεν ξεπερνά τα 8.640 ευρώ
- Δεν λαμβάνουν και δεν έχουν υποβάλει αίτηση τόσο οι ίδιοι ή ο/η σύζυγος τους για συνταξιοδότηση από φορέα ημεδαπής ή αλλοδαπής με εξαίρεση την (σύνταξη) παροχή του ανασφάλιστου υπερηλίκου
- Δεν διαθέτουν οι ίδιοι ή ο/η σύζυγός τους ή το έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης ή αμφότεροι από κοινού πλήρες δικαίωμα (100%) κυριότητας, επικαρπίας ή οικησης σε ακίνητο με χρήση κατοικίας, δεν τους έχει παραχωρηθεί δωρεάν ακίνητο για τη στέγασή τους, ούτε έχουν μεταβιβάσει μετά τη

²² Σύμφωνα με το άρθρο 43^Α του ν. 4172/2013(Α'167)

²³Βλ. άρθρο 214 του ν.4512/2018

δημοσίευση του ν.4756/2020 με συμβολαιογραφική πράξη γονικής παροχής ή δωρεάς το ανωτέρω δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας σε τέτοιο ακίνητο

- Οι αιτούντες δεν φιλοξενούν τρίτα πρόσωπα ή δεν διαβιούν σε προνοιακό ίδρυμα κλειστής φροντίδας, με εξαίρεση τις περιπτώσεις φιλοξενίας α) ανηλίκου με το οποίο ο αιτών ή η σύζυγός του συνδέεται με συγγένεια α' και β' βαθμού, β) ατόμου με αναπηρία διαπιστωμένη από τα αρμόδια κατά νόμο όργανα, συνδεδεμένο με τον αιτούντα ή τον/τη σύζυγό του ή το έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης με συγγένεια α' ή β' βαθμού
- Ο/η αιτών/αιτούσα ή ο/η σύζυγος τους ή το έτερο μέρος συμβίωσης, δεν εργάζονται, δεν συντηρούνται από τρίτο πλην συζύγου ατόμου και δεν επιδοτούνται από άλλο επίδομα για τον ίδιο σκοπό
- Το συνολικό ύψος των καταθέσεων δεν είναι ανώτερο των 7.000 ευρώ, ενώ σε περίπτωση ζεύγους ή έτερου συμφώνου συμβίωσης, το ποσό δεν ξεπερνά τις 10.500 ευρώ
- Διαμένουν νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα τα τελευταία 12 έτη πριν την υποβολή της αίτησης

Το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο καθορίζει με απόλυτη σαφήνεια τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση του συγκεκριμένου επιδόματος, τη διαδικασία υποβολής των ηλεκτρονικών αιτήσεων και τους όρους λειτουργίας της πλατφόρμας, η οποία υποστηρίζει την υποβολή και επεξεργασία των αιτήσεων.

Η ηλεκτρονική υποβολή των αιτήσεων έχει επιστρατευτεί προς διευκόλυνση των πολιτών σε σχέση με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών, καθώς παρέχεται η δυνατότητα άντλησής τους μέσω της διασύνδεσης της πλατφόρμας με άλλες βάσεις δεδομένων.

Δ. Κοινωνικές Δομές Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας

Στο πλαίσιο της άμεσης αντιμετώπισης του φαινομένου της φτώχειας έχουν συσταθεί Δομές, οι οποίες λειτουργούν στην πλειονότητα των Δήμων της χώρας και εκπονούν δράσεις για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας.

Πρόκειται για Δομές που λειτουργούν στους Δήμους των γεωγραφικών ορίων της ΠΣΤΕ συγκροτώντας ένα δίκτυο μέσω του οποίου παρέχονται υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες των ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Τοιουτοτρόπως διασφαλίζεται ένα πλέγμα κοινωνικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο. Περαιτέρω, οι εν λόγω Δομές συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ευάλωτων ατόμων, ενισχύοντας συγχρόνως την κοινωνική συνοχή και προλαμβάνοντας φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και περιθωριοποίησης. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι μέσω των συγκεκριμένων Κοινωνικών Δομών εξυπηρετούνται άτομα, που διαβιούν στο όριο ή κάτω από το όριο της φτώχειας.

Μεταξύ των Κοινωνικών Δομών για την άμεση καταπολέμηση της φτώχειας συγκαταλέγονται τα Κέντρα Κοινότητας με Παραρτήματα Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) και Ρομά, οι Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, ήτοι τα Κοινωνικά Παντοπωλεία, Κοινωνικά Φαρμακεία και Συσσίτια παρέχοντας τις αντίστοιχες υπηρεσίες έναντι των πολιτών της ΠΣΤΕ. Εν προκειμένω, στην ΠΣΤΕ λειτουργούν συνολικά 25 Κέντρα Κοινότητας (ένα σε κάθε Δήμο) εκ των οποίων δυο (2) διαθέτουν Παράρτημα Ρομά και ακόμη δυο (2) Παράρτημα ΚΕΜ. Όσον αφορά στις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, τα Κοινωνικά Παντοπωλεία υπολογίζονται σε έξι (6) ενώ τα Κοινωνικά Φαρμακεία, όπως επίσης και τα Συσσίτια ανέρχονται σε δυο (2) αντιστοίχως.

Οι εν λόγω Κοινωνικές Δομές στην ΠΣΤΕ ήταν ενταγμένες στο ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2014-2020 και χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ. Δεδομένης της αναγνώρισης του σπουδαίου έργου, που επιτελείται από μέρους τους ως προς την εξυπηρέτηση των ευάλωτων διαμενόντων στην ΠΣΤΕ, διασφαλίστηκε η απρόσκοπτη λειτουργία τους μέσω της ένταξής τους στο νέο Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2021-2027 και χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

Σε επόμενο κεφάλαιο της παρούσης, όπου αποτυπώνεται η τρέχουσα κατάσταση στο πεδίο εφαρμογής Περιφερειακών Μέτρων και Πολιτικών, αναφέρονται αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με τις προαναφερθείσες Δομές, οι οποίες παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες έναντι των οικονομικά ασθενέστερων πολιτών της ΠΣΤΕ.

Ε. Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξη τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης περιόδου 2023-2024

Πρόκειται για μια δράση που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+) στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για την Περιφερειακή Ανάπτυξη (ΕΣΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 και από εθνικούς πόρους.

Στόχος του εν λόγω προγράμματος αποτελεί η διασφάλιση της ισότιμης άνευ αποκλεισμών πρόσβασης των παιδιών και δε εκείνων που βρίσκονται σε ανάγκη σε ποιοτικότερες υπηρεσίες αγωγής, εκπαίδευσης στην προσχολική και σχολική ηλικία σε εναρμόνιση και με τα ειδικότερα οριζόμενα στη Σύσταση ΕΕ 2021/1004 για τη δέσμευση μιας Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί (ChildGuarantee). Επιπροσθέτως, αποσκοπεί στην πρόσβαση παιδιών, εφήβων και ΑμεΑ σε υπηρεσίες εξωσχολικών δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης²⁴.

Η Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. ορίζεται ως δικαιούχος της δράσης υπό την έννοια της παρ. 6 του Άρθρου 104 του Ν. 4941/2022 (ΦΕΚ Α' /113/16.6.2022), όπως ισχύει, και σύμφωνα με την παρ. 2 του Άρθρου 1 της υπ' αριθμ. 47217/20.05.2023 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ) των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Επικρατείας (ΦΕΚ 3418/Β').

Ως ωφελούμενοι της δράσης ορίζονται τα βρέφη, νήπια και παιδιά προσχολικής ηλικίας καθώς και τα παιδιά, έφηβοι και τα άτομα με αναπηρία, που εμπίπτουν στις κατηγορίες και πληρούν τις προϋποθέσεις του Άρθρου 3 της υπ' αριθμ. πρωτ.12158/19.06.2023 Πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., προκειμένου να λάβουν «αξία τοποθέτησης» (voucher) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 3.1. α-δ της υπ' αριθμ. 47217/20.05.2023 ΚΥΑ. Αξίζει να αναφερθεί ότι ως «αιτών», ορίζεται ο νόμιμος εκπρόσωπος του εν δυνάμει ωφελούμενου παιδιού ή ατόμου με αναπηρία, που θα υποβάλει την αίτηση, ενώ ως «νόμιμος/η εκπρόσωπος», ο γονέας ή το πρόσωπο, που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια του ωφελούμενου, ο ανάδοχος γονέας, ο επίτροπος ή ο δικαστικός συμπαραστάτης. Περαιτέρω, ο πάροχος θέσεων προσχολικής αγωγής, φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης παιδιών ή ατόμων με αναπηρία, όπως αναφέρεται στο Άρθρο 3 της Πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. και προσδιορίζεται βάσει του Άρθρου 5 της υπ' αριθμ. 47217/20.05.2023 ΚΥΑ, ορίζεται ως «Φορέας / Δομή». Τέλος, «Αξία τοποθέτησης» (voucher), ορίζεται το αντίτιμο, το οποίο καταβάλλεται στο Φορέα για παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας στη δομή/δομές του, για λογαριασμό του ωφελούμενου παιδιού ή ατόμου με αναπηρία, κατόπιν σχετικής

²⁴ Βλ. Ν. 4941/2022/Άρθρο 104 (ΦΕΚ 113/Α'/16.6.2022)

εξουσιοδότησης του Νόμιμου Εκπροσώπου του προς την Ε.Ε.Τ.Α.Α., σύμφωνα με τα ανώτατα όρια τιμών, όπως αυτά αναφέρονται στο Άρθρο 7 της Πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε. και ορίζονται στο Άρθρο 6 της υπ' αριθμ. 47217/20.05.2023 ΚΥΑ.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 13 της σχετικής ΚΥΑ, η κατανομή του προϋπολογισμού για την περίοδο 2023-2024, πραγματοποιείται ανά Περιφέρεια, πηγή χρηματοδότησης και κατηγορία δομών, σύμφωνα με τους πίνακες 1 και 2 του προαναφερόμενου άρθρου. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται στο ποσό των 341.200.000€ και καλύπτεται από πιστώσεις, που αφορούν στο εθνικό ΠΔΕ και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος (ύψους 291.200.000€) και από πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ύψους 50.000.000€). Τα ποσά, που ορίζονται στην αρχική κατανομή του Άρθρο 13 της σχετικής ΚΥΑ και προσδιορίζονται στους Πίνακες 1 και 2 ανά κατηγορία δομών είναι ενδεικτικά, και μπορούν να διαφοροποιηθούν κατά την εξέλιξη της δράσης, μεταξύ διαφορετικών πηγών χρηματοδότησης του ίδιου πίνακα. Για την κατηγορία των δομών Α1, Α2, Β1, Β2, (Πίνακας 1, Άρθρο 13 σχετικής ΚΥΑ), ο προϋπολογισμός καλύπτεται και από πόρους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά τα οριζόμενα στην ΚΥΑ 47217/20.05.2023.

Τα όρια δαπάνης σε Ευρώ που καταβλήθηκαν από την ΕΕΤΑΑ, ανά κατηγορία Δομής (Α, Β, Γ, Δ) και ανά κατηγορία θέσης αυτών (Α1, Α2, Β1, Β2, Β3, Γ, Δ) και καλύφθηκαν για το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών έχουν μέγιστη διάρκεια ισχύος τους 11 μήνες.

ΣΤ. Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

Πρόκειται για Πρόγραμμα, που παρέχει υπηρεσίες οργανωμένης και συστηματικής πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας από ειδικούς επιστήμονες και καταρτισμένα στελέχη. Απευθύνεται αφενός σε άτομα τρίτης ηλικίας, τα οποία δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως και αφετέρου σε άτομα με κινητικές δυσλειτουργίες και ειδικά προβλήματα. Η συνεισφορά του Προγράμματος έγκειται στην παροχή των προαναφερθεισών υπηρεσιών στο οικείο-οικογενειακό περιβάλλον των εξυπηρετούμενων, στοιχείο που συντελεί στη διασφάλιση φροντίδας εξωϊδρυματικού χαρακτήρα, αποφυγή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, διασφάλιση συνθηκών αξιοπρεπούς διαβίωσης, διατήρηση της οικογενειακής συνοχής και εν τέλει βελτίωση της ποιότητας ζωής των ωφελούμενων. Συγχρόνως, διευκολύνει τις γυναίκες, που επιφορτίζονται με τη φροντίδα των ηλικιωμένων μελών της οικογένειάς τους να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 77 του Ν. 5027/2023 από την 1/1/2023 η χρηματοδότηση του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» συμπεριλαμβανομένης της μισθολογικής δαπάνης του προσωπικού της (βλ. παρ. 1 του ίδιου άρθρου) καλύπτεται από την ειδική πίστωση που εγγράφεται κατ' έτος στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και αποδίδεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών στους Δήμους ή μέσω των Δήμων στα νομικά τους πρόσωπα ή σε λοιπά νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου που υλοποιούν το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι».

Ειδικότερα οι Δήμοι με το ποσό που τους αναλογεί καλύπτουν τα ακόλουθα:

1. τη μισθολογική δαπάνη του προσωπικού που στελεχώνει τις 2.908 θέσεις τακτικού προσωπικού της Προκήρυξης 4Κ/2020 του ΑΣΕΠ,

2. τη μισθολογική δαπάνη των διοριστέων της Προκήρυξης 4Κ/2020 του ΑΣΕΠ κατόπιν συμμόρφωσης σε δικαστική απόφαση,
3. τη μισθολογική δαπάνη του προσωπικού της παρ.1 του άρθρου 77 του ν.5027/2023,
4. τη μισθολογική δαπάνη του προσωπικού που στελεχώνει τις 184 θέσεις για την εξυπηρέτηση του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» για άτομα που προστατεύονται από τον ν.2643/1998 και
5. το κόστος χρήσης οχημάτων καθώς και το διοικητικό και λειτουργικό κόστος του προγράμματος (όπως καύσιμα και συντήρηση οχημάτων, εξοπλισμός, αναλώσιμα κλπ.).

Υπογραμμίζεται ότι κατά το έτος αναφοράς της παρούσης η χρηματοδότηση από το λογαριασμό του Υπουργείου Εσωτερικών, που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τον τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων», κατανεμήθηκε στους Δήμους της χώρας σε τρεις δόσεις. Πιο συγκεκριμένα, από το συνολικό ποσό των 45.000.000,00€ της πρώτης δόσης στους Δήμους της ΠΣΤΕ κατεβλήθη το ποσό των 3.763.460,00€, από το συνολικό ποσό των 10.000.000,00€ της δεύτερης δόσης στους Δήμους της ΠΣΤΕ χορηγήθηκε το ποσό των 1.250.912,00€ και από τα συνολικά 5.000.000,00€ της τρίτης δόσης αναλογούσε στους Δήμους της ΠΣΤΕ το ποσό των 417.672,18€.

Ζ. Υγειονομική περιθαλψη ανασφάλιστων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων

Το ζήτημα της υγειονομικής κάλυψης των ανασφάλιστων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ορίζεται σύμφωνα με την υπό στοιχεία Γ.Π.οικ.30268-ΦΕΚ Τεύχος Β'/2673/31-05-2022 Απόφασης του Υπουργού Υγείας²⁵. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι δικαίωμα συνταγογράφησης φαρμάκων, θεραπευτικών πράξεων και διαγνωστικών εξετάσεων σε ανασφάλιστους και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες έχουν μόνο οι γιατροί των Νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας και των Δημόσιων Δομών παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας καθώς και οι εργαζόμενοι στις Δομές της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.4375/2016 (Α' 51)²⁶. Εξαιρέση αποτελούν άτομα, που σύμφωνα με την παρ. 1 της ως άνω προαναφερθείσας απόφασης, εμπίπτουν στις εξής περιπτώσεις:

- Ανασφάλιστοι νέοι έως 18 ετών
- Ανασφάλιστοι ασθενείς με νοητική ή ψυχική αναπηρία, αυτισμό, σύνδρομο down, διπολική διαταραχή, κατάθλιψη με ψυχωσικά συμπτώματα, εγκεφαλική παράλυση ή βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, ακρωτηριασμένοι, που λαμβάνουν εξωϊδρυματικό επίδομα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, όπως και όσοι έχουν πιστοποιημένη αναπηρία από ΚΕΠΑ 80% και άνω αναφορικά με οποιαδήποτε πάθηση
- Ανασφάλιστοι ασθενείς με παθήσεις, συμπεριλαμβανόμενες στον κατάλογο Β της κοινής απόφασης των Υπουργών Υγείας και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, όπως αυτή τροποποιήθηκε και

²⁵ Αφορά σε εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής και οριστικοποίηση του χρονικού σημείου έναρξης ισχύος της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν.4865/2021 (Α' 238), ως αυτή είχε μετατεθεί με την υπό στοιχεία Γ.Π.οικ. 81828/30-12-2021 απόφαση του Υπουργού Υγείας «Μετάθεση έναρξης ισχύος της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν.4865/2021 (Α' 238), περί της συνταγογράφησης φαρμάκων, θεραπευτικών πράξεων και διαγνωστικών εξετάσεων στους ανασφάλιστους και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες» (Β' 6328), που τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία Γ.Π.οικ.4763/28-01-2022 (Β' 299), Γ.Π.οικ.12184/28-02-2022 (Β' 899), Γ.Π.οικ. 16988/22-03-2022 (Β' 1424) και Γ.Π.οικ.23872/29-04-2022 (Β' 2133) αποφάσεις του Υπουργού Υγείας

²⁶ Πρόκειται για τις Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, όπως τροποποιήθηκε βάσει του άρθρου 28 του ν.4825/2021 και τέθηκε σε ισχύ στις 4/9/2021

ισχύει²⁷ καθώς και ανασφάλιστοι ασθενείς, που πάσχουν από το σύνδρομο ανοσολογικής ανεπάρκειας (AIDS)

- Συνταγογράφηση όλων ανεξαιρέτως των εμβολίων σε όλους ανεξαιρέτως τους ανασφάλιστους πολίτες

Στις προαναφερθείσες περιπτώσεις η συνταγογράφηση φαρμάκων, θεραπευτικών πράξεων καθώς και διαγνωστικών εξετάσεων πραγματοποιείται από όλους τους πιστοποιημένους ιατρούς στο ΣΗΣ.

Όσον αφορά στις περιπτώσεις ανασφάλιστων ασθενών, που δεν υπάγονται στις κατηγορίες της παρ. 1, η συνταγογράφηση των υποχρεωτικά ηλεκτρονικώς συνταγογραφούμενων σκευασμάτων²⁸ από τους ιδιώτες γιατρούς, συντελείται με ένδειξη συμμετοχής ασθενούς 100%. Η θεσμοθετημένη συμμετοχή ασθενούς των εν λόγω σκευασμάτων στην περίπτωση, που η συνταγογράφησή τους πραγματοποιείται από ιατρούς της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν.4865/2021, παραμένει σε ισχύ.

Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης

Πρόκειται για συγκεκριμένες παρεμβάσεις, που επιστρατεύονται για την ενίσχυση των ευκαιριών απασχόλησης έναντι όσων αναζητούν εργασία. Η συστηματική εφαρμογή αντίστοιχων Προγραμμάτων στη χώρα μας ξεκίνησε κατά τα μέσα της δεκαετίας του 1990, ενώ ο ΟΑΕΔ τέθηκε ως ο υπεύθυνος Φορέας για την υλοποίησή τους.

Η ανάγκη για εφαρμογή ενός ευρύτερου πλέγματος δράσεων και παρεμβάσεων συνετέλεσε στην αναβάθμιση του ρόλου του ΟΑΕΔ μετεξελισσοντας τον σε ΔΥΠΑ βάσει του Νόμου 4921/2022. Κατ' επέκταση, η ΔΥΠΑ αξιοποιώντας τους πόρους του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και τις δυνατότητες του υπ' αριθμ. 4921/2022 Νόμου «Δουλειές Ξανά» μετουσιώνεται σε κεντρικό πυλώνα της δημιουργίας Εθνικής Στρατηγικής για την κατάρτιση στη χώρα.

Ειδικότερα, η Εθνική Στρατηγική για τις ΕΠΑ εκπονήθηκε υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης και τη ΔΥΠΑ και με τη συμβολή του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ώστε να καταστεί ένα ολιστικό στρατηγικό πλαίσιο για την ανάπτυξη και υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης για την περίοδο 2022-2030, σε συνδυασμό με παθητικές πολιτικές αγοράς εργασίας.

Τα Προγράμματα, που αναμένεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της Στρατηγικής πέραν της χρηματοδότησης από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», θα λάβουν επιπλέον χρηματική ενίσχυση από το ΕΣΠΑ 2021-2027 καθώς και από εθνικούς πόρους. Σημειώνεται δε, ότι η Εθνική Στρατηγική βρίσκεται σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και της νέας Διακήρυξης του Πόρτο καθώς και με τους στόχους, που έχουν

²⁷Της υπό στοιχεία ΔΥΓ3(α)/οικ.104747/26-10-2012 κοινής απόφασης των Υπουργών Υγείας και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Τροποποίηση της υπ' αρ. Φ.42000/οικ.2555/353/28-2-2012 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 497) «Κατάλογος παθήσεων, τα φάρμακα των οποίων χορηγούνται με μειωμένη ή μηδενική συμμετοχή του ασφαλισμένου», όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία Φ.42000/ΟΙΚ.12485/1481/6-6-2012 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1814/Β/2012)» (Β'2883)

²⁸Αναφέρονται στο άρθρο 16 της από 1^{ης} Αυγούστου 2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 157), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν.4722/2020 (Α'177) καθώς και στο άρθρο 90 του ν.4600/2019

τεθεί με χρονικό ορίζοντα το 2030 σε Ευρωπαϊκή κλίμακα αναφορικά με τους τομείς της απασχόλησης, των δεξιοτήτων και της κοινωνικής προστασίας.

Αξίζει να επισημανθεί ότι η Εθνική Στρατηγική για τις ΕΠΑ διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) στρατηγικούς άξονες. Ο πρώτος περιλαμβάνει την ενίσχυση της απασχόλησης και την αντιμετώπιση της ανεργίας καθώς και της μακροχρόνιας ανεργίας. Στο δεύτερο εντάσσεται η ενίσχυση της νεανικής απασχόλησης και η διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων στην αγορά εργασίας. Ο τρίτος Στρατηγικός Άξονας εμπεριέχει την ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού της χώρας και την ενίσχυση της απασχολησιμότητάς του. Τέλος, ο τέταρτος στρατηγικός άξονας αφορά στην αγορά εργασίας χωρίς αποκλεισμούς.

Συνεπώς, η ταχύτερη και αποτελεσματικότερη επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας, η επιβράβευση των αναζητούντων εργασία, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου κεφαλαίου της χώρας, η μεταρρύθμιση, ο συντονισμός και η διασύνδεση της κατάρτισης με την οικονομία, η αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων για την ποιοτική κατάρτιση ανέργων και εργαζομένων, η ενίσχυση της αντιστοιχίας δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού και αγοράς εργασίας και η κάλυψη των διαθέσιμων θέσεων εργασίας συγκαταλέγονται μεταξύ των στόχων της σύγχρονης και ευέλικτης Ευρωπαϊκής Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι παρεμβάσεις στις οποίες θα προβεί η ΔΥΠΑ για την ενίσχυση των ευκαιριών απασχόλησης στο πλαίσιο των ΕΠΑ περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Υπηρεσίες Συμβουλευτικής συμπεριλαμβανομένων Εξατομικευμένης Προσέγγισης, Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Επαναπροσανατολισμού, Συμβουλευτικής Τεχνικών Αναζήτησης Εργασίας και Συμβουλευτικής Ανάλυσης Επιχειρηματικών Πρωτοβουλιών
- Προώθηση της Απασχόλησης, με την εφαρμογή προγραμμάτων μείωσης α) του μισθολογικού κόστους εργασίας, β) του μη μισθολογικού κόστους εργασίας μέσω της επιχορήγησης των ασφαλιστικών εισφορών, διευκολύνοντας τη μετάβαση στην εργασία, με έμφαση στις πληττόμενες από την ανεργία ομάδες, καθώς και σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού
- Συνεργασία με κοινωνικούς και τοπικούς φορείς σε τοπικά προγράμματα απασχόλησης με κεντρικό ρόλο των ΚΠΑ2 της ΔΥΠΑ
- Προώθηση της προσαρμοστικότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων με παράλληλο στόχο τη διατήρηση της απασχόλησης
- Σύζευξη Προσφοράς και Ζήτησης Εργασίας με την υποστήριξη εργασιακών συμβούλων, αλλά και ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης του Οργανισμού
- Δίκτυο EURES για τη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο
- Δράσεις για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας του Εργατικού Δυναμικού μέσω της απόκτησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΥΠΑ δραστηριοποιείται στους τομείς Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης, παρέχοντας ολοκληρωμένα προγράμματα αρχικής και μεταλυκειακής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω των εκπαιδευτικών του Δομών

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Πορεία υλοποίησης των Αξόνων Προτεραιότητας 8, 9 & 10 ΤΟΥ Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014 – 2020

Α.Π.8: Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων

Ο Άξονας Προτεραιότητας 8 δεν έχει ενεργοποιηθεί ακόμη λόγω κυρίως της καθυστέρησης λειτουργίας του ΠΣΚΕ, η οποία αποτελεί οριζόντιο πρόβλημα σε εθνικό επίπεδο. Επίσης, η καθυστέρηση για την εκπλήρωση της αυτοδέσμευσης για την πλήρη εφαρμογή και λειτουργία ενός Περιφερειακού Μηχανισμού ή Μελέτης για τη Διάγνωση των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας επέφερε και καθυστέρηση στην ενεργοποίηση του Άξονα.

Α.Π.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας –ΕΤΠΑ

Ο Άξονας Προτεραιότητας 9, ο οποίος περιλαμβάνει τις Επενδυτικές Προτεραιότητες 9α και 9δ, παρουσιάζει σημαντική πορεία υλοποίησης καθώς έχουν εξειδικευτεί και έχουν εκδοθεί προσκλήσεις που αφορούν α) σε έργα αναβάθμισης στον Τομέα Υγείας και β) έργα ενίσχυσης κοινωνικών και προνοιακών υποδομών. Επισημάνεται ότι όσο αναφορά στις υποδομές στον τομέα της Υγείας της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9α, ο προϋπολογισμός στην Κατηγορία Παρέμβασης ανέρχεται σε 11.000.000 € υπερβαίνοντας το διαθέσιμο προϋπολογισμό της Κατηγορίας. Αυτό συμβαίνει λόγω του ένταξης του Μεγάλου Έργου (μεταφερόμενο) του Νοσοκομείου Χαλκίδας.

Α.Π.10: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας –ΕΚΤ

Ο Άξονας Προτεραιότητας 10, ο οποίος περιλαμβάνει τις Επενδυτικές Προτεραιότητες 9i, 9ii, 9iii, 9iv, 9v και 9vi παρουσιάζει σημαντική πορεία υλοποίησης καθώς εξειδικεύθηκαν και εντάχθηκαν δράσεις σχετικά με:

- Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
- Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών
- Κέντρα Κοινότητας
- Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για την ένταξη μαθητών με αναπηρία η/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής παιδιά με αναπηρία η/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

- Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας
- Παροχή υπηρεσιών για την καταπολέμηση των εξαρτήσεων στην Κοινότητα (ΚΕΘΕΑ)
- Παροχή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας στην Κοινότητα
- Ενίσχυση των υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε ΚΚ/ΚΕΜ
- Δομή υποστήριξης δράσεων κοινωνικής ένταξης
- Λειτουργία ΤΟΜΥ 5ης ΥΠΕ στην ΠΣΤΕ
- Ενίσχυση των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό λόγω της επιδημίας COVID-19 στην ΠΣΤΕ

Πίνακας 10: Πίνακας ενταγμένων Έργων του ΑΠ.10 στο Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2014 – 2020

A/A	Δικαιούχος	Τίτλος Πράξης	Συνολικός αριθμός ωφελούμενων μετά την ολοκλήρωση της πράξης	Προϋ/σμός Ένταξης
1	Δήμος Λαμιέων	Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο και Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λαμιέων	600	523.224,00 €
2	Δήμος Λεβαδέων	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο, Παροχή συσσιτίου, Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Λεβαδέων	350	1.119.820,00 €
3	ΔΟΠΠΑΧ	Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο και Παροχή Συσσιτίου στον Δήμο Χαλκιδέων	3.118	846.901,88 €
4	Δήμος Θηβαίων	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών : Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Θηβαίων	760	204.100,00 €
5	Δήμος Δελφών	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Δελφών	1.076	234.000,00 €
6	Δήμος Καρπενησίου	Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Καρπενησίου	300	282.900,00 €
7	Δήμος Αγράφων	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Αγράφων	100	402.700,00 €
8	Δήμος Ορχομενού	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ορχομενού	1.500	521.968,37 €
9	Δήμος Λεβαδέων	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λεβαδέων	1.500	272.400,00 €
10	Δήμος Αλιάρτου - Θεσπιών	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Αλιάρτου - Θεσπιών	550	355.680,00 €
11	Δήμος Καρπενησίου	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Καρπενησίου	350	275.400,00 €

A/A	Δικαιούχος	Τίτλος Πράξης	Συνολικός αριθμός ωφελούμενων μετά την ολοκλήρωση της πράξης	Προϋ/σμός Ένταξης
12	Δήμος Σκύρου	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σκύρου	318	326.794,50 €
13	Δήμος Στυλίδας	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Στυλίδας	1.768	306.751,20 €
14	Δήμος Κύμης - Αλιβερίου	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Κύμης - Αλιβερίου	300	299.836,70 €
15	Δήμος Δομοκού	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Δομοκού	380	368.400,00 €
16	Δήμος Αμφίκλειας-Ελάτειας	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Αμφίκλειας Ελάτειας	274	369.960,00 €
17	Δήμος Δελφών	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Δελφών	571	354.240,00 €
18	ΔΟΠΠΑΧ	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Χαλκιδέων	1.500	470.041,95 €
19	Δήμος Τανάγρας	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Τανάγρας	260	328.320,00 €
20	Δήμος Καμένων Βούρλων	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Καμένων Βούρλων	750	310.080,00 €
21	Δήμος Διστόμου – Αράχωβας-Αντίκυρας	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Διστόμου – Αράχωβας-Αντίκυρας	250	255.600,00 €
22	Δήμος Καρύστου	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Καρύστου	1.522	349.860,00 €
23	Δήμος Διρφύων - Μεσσαπίων	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Διρφύων-Μεσσαπίων	300	305.520,00 €
24	Δήμος Ιστιαίας - Αιδηψού	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ιστιαίας – Αιδηψού	1.000	324.360,00 €
25	Δήμος Ερέτριας	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Ερέτριας	900	291.840,00 €
26	Δήμος Λοκρών	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λοκρών	1.200	497.400,00 €
27	Δήμος Λαμιέων	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Λαμιέων	700	1.091.850,00 €
28	Δήμος Θηβαίων	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Θηβαίων	6.320	761.600,00 €
29	Δήμος Μακρακώμης	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Μακρακώμης	1.000	214.320,00 €
30	Δήμος Δωρίδος	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Δωρίδος	300	306.920,00 €
31	Δήμος Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας	Κέντρο Κοινότητας Δήμου Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας	250	288.749,95 €
32	Σύλλογος γονέων & κηδεμόνων ατόμων με αναπηρία ν. Φθιώτιδας	Μικτό Κέντρο Δημέρευσης & Ημερήσιας Φροντίδας ΑΜΕΑ Φθιώτιδας	20	1.168.000,00 €

A/A	Δικαιούχος	Τίτλος Πράξης	Συνολικός αριθμός ωφελούμενων μετά την ολοκλήρωση της πράξης	Προϋ/σμός Ένταξης
33	Σύλλογος γονέων & κηδεμόνων ατόμων με αναπηρία ν. Φθιώτιδας	ΣΥΔ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΜΕΑ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ 1 ΔΟΜΗΣ 4 ΑΤΟΜΩΝ & ΙΔΡΥΣΗ ΜΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ 4 ΑΤΟΜΩΝ	8	426.160,00 €
34	Εστία «Άγιος Νικόλαος» (ΕΑΝ)	Παροχή Υπηρεσιών Δημέρευσης & Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία "ΕΣΤΙΑ" Αγ. Νικόλαος Γαλαξίδι	15	700.000,00 €
35	Εστία «Άγιος Νικόλαος» (ΕΑΝ)	Στέγη Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ατόμων με νοητική υστέρηση: κτίριο 1 "ΖΩΗ" και κτίριο 2 "ΕΙΡΗΝΗ"	10	525.000,00 €
36	Γραμματικό - πούλειο Μπάλειο Τρίγυκο Θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων	Κέντρο Δημέρευσης ημερήσιας φροντίδας ΑμεΑ του Θεραπευτηρίου χρόνιων παθήσεων ΙΤΕΑΣ	30	1.152.000,00 €
37	Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Λαμιέων	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων Δήμου Λαμιέων	25	768.089,97 €
38	Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΠΕΘ, Τομέας Παιδείας	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	25	143.071,86 €
39	Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΠΕΘ, Τομέας Παιδείας	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	640	210.415,05 €
40	Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΠΕΘ, Τομέας Παιδείας	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για το σχολικό έτος 2017-2018	22	229.796,79 €
41	Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΠΕΘ, Τομέας Παιδείας	Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τα σχολικά έτη (2018-2019, 2019-2020, και 2020-2021)	72	983.051,13 €
42	ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	Εξειδικευμένη Εκπαιδευτική Υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για τα σχολικά έτη (2021-2022 και 2022 – 2023)	48	616.560,00 €
43	ΕΕΤΑΑ Α. Ε.	Παροχή Υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής (2016-2017)	1.157	2.894.886,70 €
44	ΕΕΤΑΑ Α. Ε.	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής (2017-2018)	1.347	3.335.889,01 €

A/A	Δικαιούχος	Τίτλος Πράξης	Συνολικός αριθμός ωφελούμενων μετά την ολοκλήρωση της πράξης	Προϋ/σμός Ένταξης
45	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής (2018-2019)	1.260	3.032.470,96 €
46	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής (2019-2020)	1.013	2.349.100,81 €
47	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής (2020-2021)	1.328	3.300.000,00 €
48	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής (2021-2022)	1.714	4.500.000,00 €
49	ΕΕΤΑΑ Α. Ε.	Παροχή Υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής	985	2.631.450,95 €
50	ΕΕΤΑΑ Α. Ε.	Παροχή Υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής σε παιδιά με Αναπηρία ή / και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	4	21.181,80 €
51	ΕΕΤΑΑ Α. Ε.	Παροχή Υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής σε παιδιά με Αναπηρία ή / και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (2016-2017)	6	36.266,00 €
52	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής σε παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (2017-2018)	4	27.925,00 €
53	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής σε παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (2018-2019)	12	60.909,10 €
54	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής σε παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (2019-2020)	12	43.352,29 €
55	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής σε παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (2020-2021)	17	80.625,00 €
56	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής σε παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (2021-2022)	37	253.000,00 €
57	Δήμος Θηβαίων	Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών για την καταπολέμηση της βίας – Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στο Δήμο Θηβαίων	350	493.795,06 €
58	Κ.Ε.Θ.Ι.	Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας – Λειτουργία Κέντρων Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε Περιφερειακό επίπεδο (Συμβουλευτικό Κέντρο Λαμίας)	800	580.567,72 €

A/A	Δικαιούχος	Τίτλος Πράξης	Συνολικός αριθμός ωφελούμενων μετά την ολοκλήρωση της πράξης	Προϋ/σμός Ένταξης
59	Δήμος Χαλκιδέων	Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας – Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας στο Δήμο Χαλκιδέων	370	540.500,95 €
60	Δήμος Λαμιέων	Λειτουργία Ξενώνα Φιλοξενίας Δήμος Λαμιέων	160	1.170.382,95 €
61	Κέντρο Θεραπείας εξαρτημένων ατόμων (ΚΕΘΕΑ)	Πολυδύναμο Κέντρο ΠΣΤΕ, με έδρα τη Λαμία	100	240.079,73 €
62	Κέντρο Θεραπείας εξαρτημένων ατόμων (ΚΕΘΕΑ)	Κινητή Μονάδα ΠΣΤΕ, με έδρα τη Λαμία	125	170.682,25 €
63	Πρότυπη εταιρεία ψυχικής υγείας και κοινωνικής αρωγής (Φθιώτιδα)	Υπηρεσίες κατ' οίκον νοσηλείας και ειδικής φροντίδας ψυχικής υγείας	109	345.090,00 €
64	Εταιρία Κοινωνικής ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος	Παροχή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας στην Κοινότητα (Νομού Φωκίδας)	130	580.000,00 €
65	ΕΕΤΑΑ Α. Ε	Ενίσχυση των υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας/Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) της ΠΣΤΕ	3	154.440,00 €
66	Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης (ΠΤΑ) Στερεάς Ελλάδας	Δομή υποστήριξης δράσεων κοινωνικής ένταξης - ΓΕΦΥΡΑ		2.800.000,00 €
67	Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υγείας	Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) 5ης ΥΠΕ στην ΠΣΤΕ	2.835	4.864.145,66 €
68	Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υγείας	Ενίσχυση των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID-19 στην ΠΣΤΕ		19.546.034,36 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ				73.836.459,65 €

Πηγή: Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή - Ιδία Επεξεργασία

Στο Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2014 – 2020 και συγκεκριμένα στον Άξονα Προτεραιότητας 10 έχουν ενταχθεί 68 Πράξεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), συνολικού

προϋπολογισμού 73.836.459,65 €. Οι Πράξεις αφορούν σε 25 Κέντρα Κοινότητας (ένα σε κάθε Δήμο), 6 Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, 5 Κέντρα Δημέρευσης, 1 Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, 4 Δομές Φιλοξενίας – Συμβουλευτικά Κέντρα γυναικών θυμάτων βίας, 14 έργα Παροχής Υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής, 5 έργα Εξειδικευμένης Εκπαιδευτικής Υποστήριξης, 2 Κέντρα Θεραπείας εξαρτημένων ατόμων (ΚΕΘΕΑ), 2 για Παροχή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας στην κοινότητα και 1 για Ενίσχυση των υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας/Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) της ΠΣΤΕ. Έχει ενταχθεί η Πράξη που αφορά τη λειτουργία της Δομής υποστήριξης δράσεων κοινωνικής ένταξης – ΓΕΦΥΡΑ, η οποία έχει το σκοπό την οργάνωση και τον συντονισμό των παρεμβάσεων σε περιφερειακό επίπεδο. Επίσης έχει ενταχθεί και η Πράξη που αφορά τη λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) 5ης ΥΠΕ στην ΠΣΤΕ. Επιπλέον έχει ενταχθεί η Πράξη που αφορά την ενίσχυση των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID-19 στην ΠΣΤΕ.

Από το σύνολο των πράξεων, το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού (ποσοστό 30,56%), αφορά στο έργο της Παροχής Υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής των σχολικών ετών 2016 – 2017, 2017 – 2018, 2018 – 2019, 2019 – 2020, 2020 - 2021 και 2021 – 2022 με προϋπολογισμό 22.567.057,62 €. Το δεύτερο μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού (ποσοστό 26,47%) αφορά στο έργο της ενίσχυσης των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID-19 στην ΠΣΤΕ με προϋπολογισμό 19.546.034,36 €. Ακολουθούν οι Πράξεις για τη δημιουργία των δομών των Κέντρων Κοινότητας (ποσοστό 13,07%) συνολικού προϋπολογισμού 9.650.592,67 €, η Πράξη για τη λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) 5ης ΥΠΕ στην ΠΣΤΕ (ποσοστό 6,59%) συνολικού προϋπολογισμού 4.864.145,66 €, οι Πράξεις που αφορούν Κέντρα Δημέρευσης & Ημερήσιας Φροντίδας ΑΜΕΑ (ποσοστό 5,38%) συνολικού προϋπολογισμού 3.971.160,00 €, οι Πράξεις που αφορούν τις Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ποσοστό 4,35%) συνολικού προϋπολογισμού 3.210.945,88 €, η Πράξη που αφορά τη λειτουργία της Δομής υποστήριξης δράσεων κοινωνικής ένταξης – ΓΕΦΥΡΑ (ποσοστό 3,79%) συνολικού προϋπολογισμού 2.800.000,00 €, οι Πράξεις που αφορούν Δομές Φιλοξενίας – Συμβουλευτικά Κέντρα γυναικών θυμάτων βίας (ποσοστό 3,77%) συνολικού προϋπολογισμού 2.785.246,68 €, οι Πράξεις που αφορούν Εξειδικευμένη Εκπαιδευτική Υποστήριξη (ποσοστό 2,96%) συνολικού προϋπολογισμού 2.182.894,83 €, οι Πράξεις που αφορούν Παροχή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας στην Κοινότητα (ποσοστό 1,25%) συνολικού προϋπολογισμού 925.090,00 €, η Πράξη που αφορά Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ποσοστό 1,04%) συνολικού προϋπολογισμού 768.089,97 €, οι Πράξεις που αφορούν Παροχή υπηρεσιών για την καταπολέμηση των εξαρτήσεων στην Κοινότητα (ΚΕΘΕΑ) (ποσοστό 0,56%) συνολικού προϋπολογισμού 410.761,98 € και οι Πράξη που αφορά Ενίσχυση των υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε ΚΚ/ΚΕΜ της ΠΣΤΕ (ποσοστό 0,21%) συνολικού προϋπολογισμού 154.440,00 €.

Πίνακας 11: Σύνολικός Προϋπολογισμός ανά κατηγορία ενταγμένης πράξης

Κατηγορία ενταγμένης πράξης	Π/Υ
Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ)	3.210.945,88 €
Κέντρα Κοινότητας(ΚΚ)	9.650.592,67 €
Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΗΦ)	3.971.160,00 €
Σύνολα ΚΗΦΗ	768.089,97 €
Σύνολα Εξειδικευμένης Εκπαιδευτικής Υποστήριξης	2.182.894,83 €
Σύνολα Παροχής Υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής	22.567.057,62 €

Σύνολα Συμβουλευτικών Κέντρων γυναικών θυμάτων βίας	2.785.246,68 €
Σύνολα Παροχής υπηρεσιών για την καταπολέμηση των εξαρτήσεων στην Κοινότητα(ΚΕΘΕΑ)	410.761,98 €
Σύνολα Παροχής Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας στην Κοινότητα	925.090,00 €
Σύνολο Ενίσχυση των υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε ΚΚ/ΚΕΜ της ΠΣΤΕ	154.440,00 €
Σύνολο Δομής ΓΕΦΥΡΑ	2.800.000,00 €
Σύνολο Λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)	4.864.145,66 €
Σύνολο Ενίσχυσης των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό λόγω της επιδημίας COVID-19 στην ΠΣΤΕ	19.546.034,36 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	73.836.459,65 €

Αξίζει να επισημανθεί ότι οι ενταγμένες πράξεις διαμορφώνονται σε συνάρτηση με τις ανάγκες του πληθυσμού, που πλήττεται και χρήζει περαιτέρω υποστήριξης από αντίστοιχες Δομές, στην επικράτεια της ΠΣΤΕ. Μεταξύ των νέων ενταγμένων πράξεων στον ΑΠ.10 στο Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2014 – 2020 κατά το έτος αναφοράς της παρούσης, ανάγονται εξειδικευμένες υπηρεσίες έναντι των πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, των Ατόμων με Αναπηρία, των προσφύγων και των μεταναστών, που διαμένουν στην Επικράτεια της ΠΣΤΕ.

Αναμφίβολα, η σπουδαιότητα της συνεισφοράς της λειτουργίας των Κοινωνικών Δομών και της υλοποίησης κοινωνικών δράσεων στην ΠΣΤΕ συνίσταται στο γεγονός ότι παρέχονται ποιοτικές υπηρεσίες έναντι των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων της εν λόγω γεωγραφικής περιοχής καλύπτοντας συγχρόνως σημαντικό τμήμα των βασικών τους αναγκών. Ως εκ τούτου, η λειτουργία της πλειονότητας των Κοινωνικών Δομών και της διενέργειας δράσεων στην ΠΣΤΕ θα συνεχιστεί απρόσκοπτα μέσω του Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027 ενισχύοντας τοιούτοτρόπως την ποιοτική απασχόληση καθώς και την κοινωνική ένταξη στο πλαίσιο της διαμόρφωσης μιας πιο κοινωνικής Ελλάδας.

Η νέα Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας

Με αφετηρία το γεγονός ότι η «ύπαρξη και εφαρμογή Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας (National strategic policy framework for social inclusion and poverty reduction)», αποτελεί αναγκαίο πρόσφορο όρο στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027, το Νοέμβριο του 2020, ξεκίνησε η διαδικασία σχεδιασμού της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας, αξιοποιώντας συγχρόνως τις συστάσεις της εκ των υστέρων (expost) αξιολόγησης της ΕΣΚΕ 2014-2020.

Το κείμενο της νέας Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας εκπονήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δια της αρμόδιας ΔΚΕΚΣ, σε συνέχεια της επικαιροποίησης της ΕΣΚΕ του 2018. Η συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, τους εποπτευόμενους Φορείς και τις ΕΥΔΕΠ για την ενσωμάτωση της συνεισφοράς τους στο κείμενο, πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4445/2016 (Α' 236), που θεσμοθέτησε τον Εθνικό Μηχανισμό Παρακολούθησης Συντονισμού και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής καθορίζοντας το πλαίσιο εκπόνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της ΕΣΚΕ.

Η νέα Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στον Δικτυακό Τόπο Διαβουλεύσεων www.opengov.gr την 1 Ιουνίου 2021 και βρίσκεται σε ισχύ από τον Ιούλιο του έτους αναφοράς της παρούσης. Ακολούθως, η ΠΣΤΕ έχει προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την αναμόρφωση και επικαιροποίηση της νέας ΠΕΣΚΕ διαμορφώνοντας τους στόχους και τις πολιτικές της επερχόμενης Προγραμματικής Περιόδου.

Μεταξύ των καινοτόμων στοιχείων της νέας ΕΣΚΕ συγκαταλέγεται η εισαγωγή ενός νέου μοντέλου «ενεργητικών πολιτικών» κοινωνικής προστασίας, που αποσκοπεί στην πρόληψη και την αντιμετώπιση των συνεπειών των φαινομένων της ανεργίας, της φτώχειας και του αποκλεισμού στην ελληνική κοινωνία. Στο ίδιο πλαίσιο, προβλέπεται η διαχείριση των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 στον

τομέα της οικονομίας σε συνδυασμό με τις δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις καθώς και την άμβλυνση του προστατευτικού ρόλου της οικογένειας και των άτυπων δικτύων φροντίδας.

Συνοπτικά η νέα Εθνική Στρατηγική θέτει πρωτίστως:

- ✧ τις κύριες μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες και δράσεις προς την κατεύθυνση της ανασυγκρότησης της χώρας και της αναβάθμισης του κοινωνικού της ιστού,
- ✧ τις νέες στρατηγικές προτεραιότητες για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και
- ✧ τους νέους στόχους και τις γενικές κατευθύνσεις της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης.

Κατ' επέκταση, αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση στα κάτωθι:

- κινητοποίηση όλων των τομέων της οικονομίας και της κοινωνίας με στόχο την αξιοποίηση του συνόλου των διαθέσιμων πόρων
- συντονισμό μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών παρεμβάσεων με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητάς τους
- προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας με στόχο την ανάπτυξη νέων τεχνικών αντιμετώπισης των κοινωνικών προβλημάτων

Οι αρχές της ΕΣΚΕ αντικατοπτρίζουν τρία επίπεδα, ήτοι το θεσμικό, το κοινωνικοπολιτικό και το επιχειρησιακό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, η θεσμική διάσταση του πυρήνα της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας περιλαμβάνει τις βασικές αρχές της αναδιανεμητικής ισότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Η κοινωνικοπολιτική του πτυχή εμπεριέχει τις αρχές της επικουρικότητας, της εξατομίκευσης και της ενεργοποίησης των αποκλεισμένων ατόμων. Τέλος, η επιχειρησιακή οπτική διέπεται από τις αρχές της κοινωνικής λογοδοσίας, της δικτύωσης καθώς και της πολυδιάστατης προσέγγισης της κοινωνικής καινοτομίας.

Η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας επιχειρεί μέσω του σχεδιασμού της να ανταποκριθεί στη συντριπτική πλειοψηφία των ήδη διαπιστωμένων ή διαφαινόμενων αναγκών, οι οποίες ανέκυψαν έπειτα από μια δυσχερή και παρατεταμένη περίοδο οικονομικής και υγειονομικής κρίσης.

Η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση όλων των εκφάνσεων του ζητήματος κοινωνικής ένταξης και μείωσης της φτώχειας βασίζεται στο τρίπτυχο, που περιλαμβάνει τις ακόλουθες παρεμβάσεις:

- Πρόσβαση σε Υπηρεσίες
- Πρόσβαση σε επαρκείς πόρους και βασικά αγαθά
- Ένταξη στην αγορά εργασίας, βελτίωση της απασχολησιμότητας και πρόσβαση στην απασχόληση

Η Στρατηγική διατυπώνεται στους ακόλουθους τέσσερις Επιχειρησιακούς Άξονες, οι οποίοι συνδέονται με Στόχους Κοινωνικής Ένταξης:

- Επιχειρησιακός Άξονας 1: Πρόσβαση σε επαρκείς πόρους και βασικά υλικά
- Επιχειρησιακός Άξονας 2: Πρόσβαση σε αποτελεσματικότερες και ποιοτικότερες υπηρεσίες
- Επιχειρησιακός Άξονας 3: Ένταξη στην αγορά εργασίας, βελτίωση της απασχολησιμότητας και πρόσβαση στην απασχόληση

- Επιχειρησιακός Άξονας 4: Διακυβέρνηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Καταπολέμηση της Φτώχειας

Στη νέα Στρατηγική προσεγγίζονται όλες οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, καθώς για το σχεδιασμό και την υλοποίησή της εξειδικεύεται πλήθος στοχευμένων για κάθε ομάδα δράσεων. Περιληπτικά στις ομάδες στόχους, που πρόκειται να ωφεληθούν από την υλοποίηση των παρεμβάσεων στο πλαίσιο της Νέας Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και τη Μείωση της Φτώχειας εμπίπτουν οι ακόλουθες ευπαθείς ομάδες:

- Άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (AROPE)
- ΑμεΑ
- Παιδιά
- Ρομά
- Άνεργοι
- Μακροχρόνια άνεργοι
- Μετανάστες/Πρόσφυγες
- Ηλικιωμένοι
- (Απο)Φυλακισθέντες
- (Απ)Εξαρτημένοι
- Άστεγοι
- Παλιννοστούντες
- Ανήλικοι παραβάτες
- Κάτοικοι ορεινών απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών
- Γυναίκες και νέοι/φοιτητές

Επισημαίνεται ότι κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) θα μετονομαστεί σε ΕΚΤ+, προκειμένου να συνδράμει τις πολιτικές της Ε.Ε. στα πεδία της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων και της κοινωνίας προβαίνοντας συγχρόνως στις σχετικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις υπό το πρίσμα του Ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Στο πλαίσιο του **Στόχου Πολιτικής 4** για «**Μια πιο κοινωνική Ευρώπη – εφαρμογή του Ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων**» απορρέουν ορισμένοι **ειδικοί στόχοι**, οι οποίοι σχετίζονται με τους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικής ένταξης και υποστηρίζονται από το ΕΚΤ+ συνεισφέροντας μεταξύ άλλων στην εξάλειψη της φτώχειας.

Υπογραμμίζεται, ότι η συμπληρωματικότητα και η συνέργεια του ΕΚΤ+ με το ΕΤΠΑ θεωρείται κρίσιμη για την υλοποίηση των ειδικών στόχων, που εμπίπτουν στο Στόχο Πολιτικής 4.

Οι ειδικοί στόχοι, που υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 4, είναι οι ακόλουθοι:

- 1) Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης της κοινωνικής καινοτομίας και των υποδομών
- 2) Βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης υποδομών
- 3) Ακόμη μεγαλύτερη κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, μεταναστών και των ομάδων σε μειονεκτική θέση, με την εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων που αφορούν μεταξύ άλλων τη στέγαση και τις κοινωνικές υπηρεσίες

- 4) Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη με την ανάπτυξη υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2021-2027

Κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 το ΕΚΤ θα παραμένει το Ταμείο, που αποτελεί το βασικό μέσο της Ε.Ε. για επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό, επιτελώντας ως βασική αποστολή την παροχή στήριξης έναντι της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, το ΕΚΤ, μετονομάζεται σε ΕΚΤ+ καθώς συγχωνεύονται τα ακόλουθα ταμεία και προγράμματα:

- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)
- η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ)
- το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας στους Απόρους (ΤΕΒΑ/FEAD)
- το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI)

Το ΕΚΤ+ ως αποτέλεσμα συνένωσης των τριών πρώτων ταμείων αποτελεί και το σκέλος επιμερισμένης διαχείρισης, ενώ το τέταρτο (“EaSIstrand”) θα υλοποιηθεί υπό το σχήμα άμεσης και έμμεσης διαχείρισης.

Στόχος της συγχώνευσης:

- Να ενισχυθούν η συνοχή και οι συνέργειες μεταξύ των συμπληρωματικών μέσων της ΕΕ, που παρέχουν σημαντική υποστήριξη στους ανθρώπους και στοχεύουν στη βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου, με την ανάπτυξη πιο ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση
- Να αυξηθεί η ευελιξία και να δοθεί η δυνατότητα στα ταμεία να ανταποκρίνονται περισσότερο στις προκλήσεις, που εντοπίζονται στον κύκλο οικονομικής διακυβέρνησης και στις προτεραιότητες σε επίπεδο Ε.Ε.
- Να επιτραπεί η απλούστευση της διαχείρισης και του προγραμματισμού του ταμείου και, συνεπώς, να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τις αρχές και τους δικαιούχους

Ο γενικότερος στόχος πολιτικής του κανονισμού ΕΚΤ+ είναι να συμβάλει στην προώθηση μιας αποδοτικότερης και πιο ανθεκτικής «Κοινωνικής Ευρώπης» και να υλοποιήσει τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, καθώς και τις κοινωνικές και εργασιακές προτεραιότητες, που εγκρίθηκαν από τη διαδικασία της ευρωπαϊκής οικονομικής διακυβέρνησης.

Κεντρικός άξονας προτεραιότητας της ΠΣΤΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 αποτελεί η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, η οποία προϋποθέτει την υλοποίηση ενός πλέγματος παρεμβάσεων, που συνδυασμένα επιδιώκουν την κάλυψη αναγκών διαφορετικών ομάδων του πληθυσμού. Οι παρεμβάσεις αυτές θα αποσκοπούν στη βελτίωση του περιβάλλοντος της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της πρόσβασης σε προσιτές και υψηλής ποιότητας κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές, χωρίς αποκλεισμούς για το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας.

Εγκεκριμένο Πρόγραμμα “Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή 2021-2027”

Αναμφισβήτητα, το Εγκεκριμένο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» αποτελεί μια καινοτόμα πρωτοβουλία στο πλαίσιο του νέου Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021 - 2027 στο οποίο αξίζει να γίνει αναφορά στην παρούσα Έκθεση.

Ειδικότερα, πρόκειται για ένα τομεακό Πρόγραμμα, που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+ και ο προϋπολογισμός για την υλοποίηση των σχετικών δράσεων ανέρχεται σε 4,161 δις ευρώ. Οι κυριότεροι στόχοι, που τίθενται μέσω του εν λόγω Προγράμματος, είναι οι ακόλουθοι:

- Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και ενίσχυση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού, με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους έως 29 ετών εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΑΕΚ)
- Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης και ενίσχυση της ίσης πρόσβασης, χωρίς αποκλεισμούς, στην εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση
- Αντιμετώπιση της υλικής στέρησης
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της ίσης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας
- Προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας

Μέσω του Προγράμματος εξυπηρετούνται εξ ολοκλήρου ο εθνικός στόχος του ΕΣΠΑ (14% των πόρων του ΕΚΤ+ της χώρας) αναφορικά με δράσεις στήριξης των Νέων έως 29 ετών που βρίσκονται Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης καθώς και ο εθνικός στόχος του ΕΣΠΑ (6% των πόρων του ΕΚΤ+ της χώρας) σε σχέση με δράσεις Επισιτιστικής Βοήθειας και Υλικής Στέρησης.

Επιπλέον, το Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλλει στα κάτωθι:

- εθνικό στόχο του ΕΣΠΑ για την κοινωνική ένταξη, καθώς και την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας (συμβολή στο 28% των πόρων του ΕΚΤ+ της χώρας)
- εθνικό στόχο του ΕΣΠΑ για τη θεσμική ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών (συμβολή στο 0,65% των πόρων του ΕΚΤ+ της χώρας)

Στις προτεραιότητες του Προγράμματος εμπίπτουν:

- Π 01 Συστημικές – Οριζόντιες Παρεμβάσεις
- Π 02 Απασχόληση και Αγορά Εργασίας
- Π 03 Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
- Π 04 Κοινωνική Καινοτομία
- Π 05 Απασχόληση των Νέων
- Π 06 Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέρηση
- Π 07 Τεχνική Βοήθεια

Μεταξύ των έργων στρατηγικής σημασίας συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- ❖ Ανοικτά Προγράμματα ένταξης στην αγορά εργασίας με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους και γυναίκες
- ❖ Νταντάδες της Γειτονιάς

- ❖ Επιδότηση νέων θέσεων εργασίας για 35.000 νέους ηλικίας 18-29 χρόνων άνευ προηγούμενης εργασιακής εμπειρίας
- ❖ Προγράμματα ενίσχυσης της νεανικής επιχειρηματικότητας με έμφαση στην πράσινη, ψηφιακή και γαλάζια οικονομία και σε τομείς υψηλής αναπτυξιακής αιχμής
- ❖ Επέκταση του ωραρίου λειτουργίας των ολοήμερων νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων
- ❖ Συμπεριληπτική εκπαίδευση για μαθητές με αναπηρία
- ❖ Υποστήριξη Εργαστηρίων Δεξιοτήτων για μαθητές σε όλες τις βαθμίδες Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης
- ❖ Λειτουργία Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης & Σταδιοδρομίας
- ❖ Ενίσχυση Μαθητείας νέων έως 29 ετών (μεταλυκειακό έτος ΕΠΑΛ)
- ❖ Πρόγραμμα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας και ελληνικού πολιτισμού σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας
- ❖ Παρατηρητήριο Ισότητας και Δημογραφικής Πολιτικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ» 2021-2027

Το νέο Πρόγραμμα καταρτίστηκε βάσει των Στόχων Πολιτικής της Νέας Πολιτικής Συνοχής και αποσκοπεί στην ικανοποίηση εστιασμένων αναγκών και προκλήσεων, στην επικράτεια της ΠΣΤΕ. Διαρθρώνεται σε 8 Προτεραιότητες (Άξονες), εκ των οποίων η 4.02 καθώς και η 6.02 συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+, ενώ οι υπόλοιπες από το ΕΤΠΑ.

Υπογραμμίζεται δε, ότι ο προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027 εν συγκρίσει με τον αντίστοιχο του προηγούμενου (ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2014-2020), είναι αυξημένος κατά 2,2 φορές, ενώ όσον αφορά στο ποσοστό χρηματοδότησης (συμμετοχή στη Δημόσια Δαπάνη) των δύο (2) Ταμείων για τη νέα περίοδο αποτυπώνεται σε ποσοστό 85% έναντι 50% της Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020.

Στρατηγική του προγράμματος - Βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Η ΠΣΤΕ λαμβάνοντας υπόψη τις Ευρωπαϊκές Πολιτικές, τη στρατηγική του ΕΣΠΑ 2021-27, τις Συστάσεις της Επιτροπής (Εαρινό Εξάμηνο 2019) και τις αναπτυξιακές στρατηγικές της χώρας, προέβη στην κατάρτιση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, το οποίο εμπεριέχει τις στρατηγικές κατευθύνσεις της ΠΣΤΕ, ανά Στόχο Πολιτικής της Πολιτικής Συνοχής.

Ειδικότερα, πρόκειται για τους ακόλουθους Στόχους Πολιτικής:

- ❖ ΣΠ 1: Μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη
- ❖ ΣΠ 2: Μια πιο πράσινη Ευρώπη
- ❖ ΣΠ 3: Μια πιο συνδεδεμένη Ευρώπη
- ❖ ΣΠ 4: Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη
- ❖ ΣΠ 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της

Συνακόλουθα, για κάθε έναν από τους προαναφερθέντες Στόχους Πολιτικής του εγκεκριμένου Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Στερεά Ελλάδα 2021-2027²⁹ παρατίθενται επαρκώς τεκμηριωμένα στοιχεία αναφορικά με τις στρατηγικές προτεραιότητες, τις παρεμβάσεις - κατηγορίες δράσεων, τις ομάδες στόχους, που θα επωφεληθούν λαμβάνοντας την αντίστοιχη υποστήριξη, ενώ περιγράφονται εκτενώς και τα αποτελέσματα, που αναμένονται από την υλοποίηση της εκάστοτε παρέμβασης ανά Στόχο Πολιτικής.

Από τους ανωτέρω Στόχους Πολιτικής, ο υπ' αριθμ. 4 αφορά σε παρεμβάσεις, που εμπίπτουν στο πεδίο ενδιαφέροντος της παρούσης και αποσκοπούν στην ικανοποίηση αναγκών διαφορετικών κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού. Στο ίδιο πλαίσιο, αξίζει να επισημανθεί ότι η βελτίωση των συνθηκών στους τομείς της απασχόλησης και της εκπαίδευσης καθώς και η πρόσβαση σε προσιτές και υψηλής ποιότητας κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές άνευ αποκλεισμών για το σύνολο του πληθυσμού της ΠΣΤΕ απαρτίζουν τις κύριες προτεραιότητες της νέας Προγραμματικής Περιόδου.

Έπεται, ένας συνοπτικός πίνακας, όπου αποτυπώνονται επιγραμματικά οι σημαντικότερες πρωτοβουλίες, που αναμένεται να αναληφθούν σε επίπεδο ΠΣΤΕ στο πλαίσιο των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων 4.1 και 4.2 ανά ειδικό στόχο. Συγχρόνως, αναφέρεται με σαφήνεια το Ταμείο μέσω του οποίου πρόκειται να υλοποιηθεί η εκάστοτε παρέμβαση, ενώ παρατίθενται ρητά οι ομάδες στόχοι, καθώς και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα για τους ωφελούμενους και μακροπρόθεσμα για το σύνολο της κοινωνίας.

²⁹ Το πλήρες κείμενο του Περιφερειακού Προγράμματος Στερεά Ελλάδα 2021-2027, ενεκρίθη από την Ε.Ε. στις 29/08/2022 βάσει σχετικής Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με το εν λόγω Περιφερειακό Πρόγραμμα διατίθενται στο διαδικτυακό τόπο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης «Στερεά Ελλάδα»: <https://2014-2020.stereaellada.gr/programma-sterrea-ellada-2021-2027/%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%cf%86%ce%b5%cf%81%ce%b5%ce%b9%ce%b1%ce%ba%cf%8c-%cf%80%cf%81%cf%8c%ce%b3%cf%81%ce%b1%ce%bc%ce%bc%ce%b1-%cf%83%cf%84%ce%b5%cf%81%ce%b5%ce%ac%cf%82-%ce%b5%ce%bb%ce%bb%ce%ac>

Πίνακας 12: Πίνακας αποτύπωσης των Ειδικών Στόχων, παρεμβάσεων ανά χρηματοδοτικό Ταμείο και κατηγορία δράσης, βασικών ομάδων στόχου και προσδοκώμενων αποτελεσμάτων στο πλαίσιο των Στρατηγικών Προτεραιοτήτων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑΣ» 2021-2027³⁰.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΣ	
04.01. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΤΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	
<i>Ειδικός Στόχος</i>	RSO4.1. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας (ΕΤΠΑ)
<i>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΤΠΑ) – κατηγορία δράσης</i>	Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.i (ΕΤΠΑ) και η προβλεπόμενη κατηγορία δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.1 περιλαμβάνουν: <ul style="list-style-type: none"> Βελτίωση των υποδομών πρόσβασης στην αγορά εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο
<i>Βασικές Ομάδες - στόχοι</i>	<ul style="list-style-type: none"> Άνεργοι Μακροχρόνια Άνεργοι
<i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i>	Ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές και βιώσιμες υπηρεσίες απασχόλησης για το ανθρώπινο δυναμικό στην ΠΣΤΕ
<i>Ειδικός Στόχος</i>	RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)
<i>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΤΠΑ) – Κατηγορία δράσης</i>	Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.ii (ΕΤΠΑ) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.1, είναι οι ακόλουθες: <ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία, Επέκταση και Εκσυγχρονισμός Μονάδων Προσχολικής Εκπαίδευσης και Φροντίδας

³⁰Ο ανωτέρω πίνακας περιλαμβάνει παρεμβάσεις, που αναμένεται να υλοποιηθούν αναφορικά με την ικανοποίηση εστιασμένων αναγκών και προκλήσεων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στο γεωγραφικό χώρο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και εμπεριέχονται στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Στερεά Ελλάδα 2021-2027. Εκτενέστερη πληροφόρηση σε σχέση με το Πρόγραμμα είναι διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης «Στερεά Ελλάδα»: <https://2014-2020.stereaellada.gr/programma-sterea-ellada-2021-2027/%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%cf%86%ce%b5%cf%81%ce%b5%ce%b9%ce%b1%ce%ba%cf%8c-%cf%80%cf%81%cf%8c%ce%b3%cf%81%ce%b1%ce%bc%ce%bc%ce%b1-%cf%83%cf%84%ce%b5%cf%81%ce%b5%ce%ac%cf%82-%ce%b5%ce%bb%ce%bb%ce%ac>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δημιουργία, Επέκταση και Εκσυγχρονισμός Μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ▪ Εκσυγχρονισμός εξοπλισμού εκπαίδευσης περιλαμβανομένης της ενίσχυσης στις δυνατότητες για εξ' αποστάσεως εκπαίδευση ▪ Δημιουργία, Επέκταση και Εκσυγχρονισμός Δομών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Ενηλίκων ▪ Αναβάθμιση υφιστάμενων κτηριακών υποδομών ΑΕΙ ως προς την Προσβασιμότητα ΑμεΑ ▪ Αναβάθμιση εξοπλισμού ΑΕΙ
<i>Βασικές Ομάδες - στόχοι</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Άνεργοι ▪ Απασχολούμενοι ▪ Παιδιά ▪ Άτομα με αναπηρία ▪ Φοιτητές/τριες ΑμεΑ
<i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i>	Ενίσχυση των υποδομών εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και δια βίου μάθησης για τους κατοίκους της ΠΣΤΕ
<i>Ειδικός Στόχος</i>	RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες (ΕΤΠΑ)
<i>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΤΠΑ) – Κατηγορία δράσης</i>	Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.iii (ΕΤΠΑ) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.1, είναι οι εξής: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Εκσυγχρονισμός εξοπλισμού και βελτίωση προσβασιμότητας δομών κοινωνικής προστασίας περιθωριοποιημένων κοινοτήτων μειονεκτουσών ομάδων, περιλαμβανομένων ατόμων με αναπηρία ▪ Εκσυγχρονισμός εξοπλισμού και βελτίωση προσβασιμότητας κοινωνικών δομών και μονάδων κοινωνικής μέριμνας
<i>Βασικές Ομάδες - στόχοι</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Άνεργοι ▪ Νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα ▪ Άτομα με αναπηρία ▪ Μειονεκτούσες ομάδες

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιθωριοποιημένες κοινότητες
<i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i>	<p>Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, μειονεκτουσών ομάδων, ηλικιωμένων, ατόμων με αναπηρία, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα μέσω του εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού και της βελτίωσης της προσβασιμότητας των αναγκαίων υποδομών</p>
<p>04.02. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΤΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ, ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ, ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ</p>	
<i>Ειδικός Στόχος</i>	<p>ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας. (ΕΚΤ+)</p>
<i>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – Κατηγορία δράσης</i>	<p>Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.α (ΕΚΤ+) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2, αφορούν στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Νέες Θέσεις Εργασίας (ΝΘΕ) και παρεμφερείς δράσεις ▪ Capacitybuilding για φορείς σχετικούς με την ένταξη στην αγορά εργασίας ▪ Δράσεις προώθησης στην απασχόληση για ανέργους και μακροχρόνια ανέργους ▪ ΝΕΕ και παρεμφερείς δράσεις ▪ Δράση ενίσχυσης/επιχορήγησης κοινωνικών επιχειρήσεων (ΚΑΛΟ) ▪ Μηχανισμός Διάγνωσης Αγοράς Εργασίας
<i>Βασικές Ομάδες - στόχοι</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Άνεργοι ▪ Μακροχρόνια Άνεργοι ▪ Φορείς σχετικοί με την αγορά εργασίας ▪ Επιχειρήσεις ▪ Επιχειρήσεις κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας
<i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i>	<p>Ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές και βιώσιμες υπηρεσίες απασχόλησης για το ανθρώπινο δυναμικό στην ΠΣΤΕ</p>
<i>Ειδικός Στόχος</i>	<p>ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε</p>

	οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων (ΕΚΤ+)
Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – Κατηγορία δράσης	Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.γ (ΕΚΤ+) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2, εμπεριέχουν: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δράσεις ενδυνάμωσης γυναικών με στόχο την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων και την ενίσχυση της ενεργούς συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας
Βασικές Ομάδες - στόχοι	Άνεργες Γυναίκες ³¹
Προσδοκώμενα αποτελέσματα	Ενίσχυση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας και προώθησης ισότιμων συνθηκών εργασίας για την στήριξη της σταδιοδρομίας και πρωτοβουλιών απασχόλησης και επιχειρηματικότητας των γυναικών στη Στερεά Ελλάδα
Ειδικός Στόχος	ΕSO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (ΕΚΤ+)
Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – Κατηγορία δράσης	Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.δ (ΕΚΤ+) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2, είναι οι εξής: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δράσεις συμβουλευτικής – κατάρτισης – πιστοποίησης ▪ Δράσεις για την αύξηση της ανθεκτικότητας του εργασιακού περιβάλλοντος απέναντι σε κινδύνους για την υγεία ▪ Υπηρεσίες υποστήριξης της ενεργού και υγιούς γήρανσης
Βασικές Ομάδες - στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Εργαζόμενοι/ες ▪ Αυτοαπασχολούμενοι/ες ▪ Επιχειρήσεις ▪ Εργαζόμενοι/ες μεγαλύτερης ηλικίας
Προσδοκώμενα αποτελέσματα	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Αύξηση της ανθεκτικότητας του εργασιακού περιβάλλοντος απέναντι σε κινδύνους για την υγεία ▪ Υποστήριξη της ενεργού και υγιούς γήρανσης
Ειδικός Στόχος	ΕSO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση

³¹ Ενδεικτικά παρατίθεται ότι μεταξύ των ομάδων - στόχου προτεραιότητας για ΠΣΤΕ αποτελούν και οι ωφελούμενες των Ξενώνων Φιλοξενίας και των κατά τόπους Συμβουλευτικών Κέντρων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας

	<p>και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (ΕΚΤ+)</p>
<p>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – κατηγορία δράσης</p>	<p>Οι παρεμβάσεις³² του Ειδικού Στόχου 4.στ (ΕΚΤ+) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων³³, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2, συμπεριλαμβάνουν τα κάτωθι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Πρόγραμμα ανάπτυξης και ενδυνάμωσης διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/συνεκπαίδευσης μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση ▪ Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών - ΚΔΑΠ STEM
<p>Βασικές Ομάδες - στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Παιδιά με Αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ανάγκες ▪ Έφηβοι [13-15 ετών] από οικογένειες χαμηλών κριτηρίων
<p>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης σε προγράμματα και δράσεις εκπαίδευσης, ανεξαρτήτως κοινωνικής ή οικονομικής προέλευσης, καθώς και στην άμβλυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων ▪ Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση για τα άτομα με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
<p>Ειδικός Στόχος</p>	<p>ΕΣΟ4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)</p>

³² Για το σχεδιασμό και την εξειδίκευση των εν λόγω παρεμβάσεων δύναται να αξιοποιηθούν μελέτες και δεδομένα προερχόμενα από το «Ειδικό Παρατηρητήριο Μαθητικής Διαρροής» του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και το υπό θεσμοθέτηση Παρατηρητήριο Ανισοτήτων, ενώ θα ληφθεί υπόψη η επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με σχετικές παρεμβάσεις από το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή 2021-2027» (ΠΑΔΚΣ) και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)

³³ Για την κάλυψη των αναγκών της δράσης θα διατεθούν συμπληρωματικά οι απαιτούμενοι εθνικοί πόροι. Δύναται να υλοποιηθούν δράσεις στο πεδίο της αντιμετώπισης της σχολικής διαρροής σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των αρμόδιων για το θέμα, Υπουργείου Παιδείας και Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)

<p>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – Κατηγορία δράσης</p>	<p>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου 4.η (ΕΚΤ+) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2, πραγματοποιούνται τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Capacitybuilding για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη ▪ Δράσεις για την συμμετοχή ΑμεΑ, Ηλικιωμένων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς <p>Ειδικότερες δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για ηλικιωμένους³⁴ ▪ Δράσεις για την προώθηση στην απασχόληση ή/και κατάρτιση εστιασμένες σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, εκτός ΥΤΧ και Ρομά (π.χ. αποφυλακισμένοι, απεξαρτημένοι, ΑμεΑ) <p>Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί» (ChildGuarantee)³⁵ εντάσσονται δράσεις, που αφορούν σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Συμμετοχή παιδιών στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς <p>Δεδομένου ότι μεταξύ των ομάδων στόχου συμπεριλαμβάνονται ΑμεΑ, έχει προβλεφθεί η υποστήριξη παρεμβάσεων αναφορικά με:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ισότιμη πρόσβαση ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση
<p>Βασικές Ομάδες - στόχοι</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Φορείς σχετικοί με την κοινωνική ένταξη ▪ Άτομα με Αναπηρία ▪ Άτομα τρίτης ηλικίας ▪ Παιδιά οικογενειών σε κίνδυνο ή κάτω από το όριο της φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού ή δικαιούχων επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης ▪ Παιδιά υπηκόων τρίτων χωρών συμπεριλαμβανομένων προσφύγων, μεταναστών ▪ Μέλη μονογονεϊκών οικογενειών ▪ Φοιτητές με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ▪ Άτομα με Αναπηρία και Άτομα τρίτης ηλικίας τα οποία ανήκουν σε

³⁴ Συμπεριλαμβανομένων δράσεων εξοικείωσης με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για χρήση στην καθημερινή ζωή και την άρση του αποκλεισμού.

³⁵ Πρόκειται για δράση, που υλοποιείται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί» (Child Guarantee), του υπό έγκριση Εθνικού Σχεδίου Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί», το οποίο έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του Εθνικού Πλαισίου Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση στην Ελλάδα (με βάση το υφιστάμενο σχέδιο), του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία καθώς και της ΕΣΚΕ

	<p>μειονεκτούσες ομάδες, σε κίνδυνο ή κάτω από το όριο της φτώχειας, ή σε κοινωνικό αποκλεισμό, ή δικαιούχοι επιδόματος ΚΕΑ, ΥΤΧ συμπεριλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών, μέλη μονογενεϊκών οικογενειών, κλπ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Άνεργοι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, Αποφυλακισμένοι, Απεξαρτημένοι, Άτομα με Αναπηρία ▪ Παιδιά ΑμεΑ
<i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Προώθηση της ενεργού ένταξης στην απασχόληση και στη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών, ιδιαίτερα για τις μειονεκτούσες ομάδες
<i>Ειδικός Στόχος</i>	<p>ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)</p>
<i>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – κατηγορία δράσης</i>	<p>Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.θ (ΕΚΤ+) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2, περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης Υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας ▪ Πρόγραμμα κατάρτισης διαπολιτισμικών μεσολαβητών ▪ Παροχή υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε υπηρεσίες υγείας
<i>Βασικές Ομάδες - στόχοι</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υπήκοοι Τρίτων Χωρών - Δικαιούχοι Διεθνούς Προστασίας ▪ Εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας
<i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης πολιτών τρίτων χωρών, μεταναστών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων ▪ Πρόληψη και καταπολέμηση της απομόνωσης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και τη διευκόλυνση της ίσης πρόσβασης στις βασικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, απασχόλησης, στέγασης, υγείας και κοινωνικής περίθαλψης
<i>Ειδικός Στόχος</i>	<p>ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)</p>
<i>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – Κατηγορία δράσης</i>	<p>Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.ι (ΕΚΤ+) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2, εμπεριέχουν:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ολοκληρωμένα προγράμματα για την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των Ρομά στην κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων δράσεων ένταξης στην αγορά εργασίας και στεγαστικής αρωγής ▪ Λοιπές δράσεις υποστήριξης των Ρομά για βελτίωση συνθηκών διαβίωσης μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται η δράση με τίτλο «Ομάδες Βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης»³⁶ <p>Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής “Εγγύηση για το Παιδί” (ChildGuarantee) υλοποιείται η εξής δράση:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάπτυξη παρεμβάσεων ενίσχυσης νηπίων, παιδιών σχολικής ηλικίας/εφήβων Ρομά σε βιωματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις <p>Λόγω της συμμετοχής νηπίων, παιδιών σχολικής ηλικίας/εφήβων Ρομά στην ανωτέρω δράση, θα λειτουργήσουν βιωματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις γενικού πληθυσμού, προκειμένου να αποφευχθούν διακρίσεις και ακολούθως να ενισχυθεί η κοινωνική ένταξη</p> <p>Λοιπές προτεινόμενες δράσεις³⁷:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Capacitybuilding για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη για Ρομά ▪ ΝΕΕ για απασχόληση και αυτοαπασχόληση για Ρομά ▪ Ενδυνάμωση γυναικών Ρομά, με στόχο την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων και την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας
<p><i>Βασικές Ομάδες - στόχοι</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Περιθωριοποιημένες κοινότητες Ρομά που διαβιούν σε οικισμούς-καταυλισμούς Ρομά ▪ Νήπια, παιδιά, έφηβοι/ες σχολικής ηλικίας και γονείς από περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες που διαβιούν σε οικισμούς-καταυλισμούς Ρομά

³⁶ Διευκρινίζεται ότι η Δράση, υπό την ονομασία «Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης», αποσκοπεί στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε καταυλισμούς/οικισμούς και αποτελεί προσωρινού τύπου παρέμβαση, έως ότου καταστεί εφικτή η μετεγκατάσταση και τα άτομα του πληθυσμού ενταχθούν σε άλλες δράσεις, όπως εκπαίδευση, απασχόληση κ.ο.κ.

³⁷ Πρόκειται για δράσεις, που εντάσσονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής και της (υπό έγκριση) Εθνικής πολιτικής για την Εγγύηση για το Παιδί (Child Guarantee), ενώ συγχρόνως παρουσιάζουν συνέργεια αφενός με τα μέτρα των Πυλώνων Ι και ΙV της Εθνικής Στρατηγικής & του Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021 – 2030 και αφετέρου με το Στόχο 10 του Πυλώνα ΙΙ του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Φορείς σχετικοί με την κοινωνική ένταξη Ρομά ▪ Παιδιά, Έφηβοι Ρομά, Γυναίκες Ρομά ▪ Άνεργοι από Περιθωριοποιημένες Κοινότητες Ρομά ▪ Άνεργες γυναίκες από Περιθωριοποιημένες Κοινότητες Ρομά
<i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά ▪ Πρόληψη και καταπολέμηση της απομόνωσης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και τη διευκόλυνση της ίσης πρόσβασης στις βασικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, απασχόλησης, στέγασης, υγείας και κοινωνικής περίθαλψης ▪ Διασφάλιση ενός ολοκληρωμένου χαρακτήρα βάσει των αναγκών κάθε περιοχής με την συνεργασία των αρμόδιων κεντρικών φορέων, όπως παράλληλα των Δήμων και των τοπικών σχετικών εταιριών
<i>Ειδικός Στόχος</i>	<p>ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)</p>
<i>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – κατηγορία δράσης</i>	<p>Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.ια (ΕΚΤ+) και οι προβλεπόμενες κατηγορίες δράσεων, που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2 αποσκοπούν στα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας ▪ Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού ΑΜΕΑ, ηλικιωμένων κ.λπ.³⁸

³⁸ Πρόκειται για πιλοτική λειτουργία του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας [RecoveryandResilienceFacility (RRF)], μέσω της οποίας θα υποστηριχθούν επιπλέον ωφελούμενα άτομα, πέραν των εξυπηρετούμενων της πιλοτικής εφαρμογής του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), με σκοπό την υποστήριξη 1.000 νέων ατόμων σε όλα τα Περιφερειακά Προγράμματα

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή (Εγγύηση για Παιδί) ▪ Δράσεις για την προώθηση του θεσμού της αναδοχής (Εγγύηση για Παιδί) ▪ Υλοποίηση σχεδίων του μετασχηματισμού των υπηρεσιών για την αποϊδρυματοποίηση παιδιών ▪ Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας ▪ Κέντρα Κοινότητας ▪ Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών ▪ Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών ▪ Περιφερειακά Παρατηρητήρια Κοινωνικής Ένταξης ▪ Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) ▪ Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ▪ Ατόμων με Αναπηρία (Εγγύηση για Παιδί) ▪ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης - ΣΥΔ ΑμεΑ (Εγγύηση για Παιδί) ▪ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης - ΣΥΔ Εφήβων (Εγγύηση για Παιδί) (πιλοτική λειτουργία RRF) ▪ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης - ΣΥΔ ΥΤΧ (Εγγύηση για Παιδί) ▪ Ενίσχυση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας (Εγγύηση για Παιδί) ▪ Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εξάρτησης συμπεριλαμβανομένων αλκοόλ, ναρκωτικών ουσιών κλπ. ▪ Δράσεις για τη προαγωγή και αγωγή υγείας, την πρόληψη και μακροχρόνια φροντίδα ▪ Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβασή παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης (Εγγύηση για Παιδί) ▪ Μονάδες Βραχείας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΒΦΗ) ▪ Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στο πλαίσιο Στρατηγικών Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης μέσω προσιτών
--	---

	<p>υπηρεσιών, φροντίδας, υγειονομικής περίθαλψης, μακροχρόνιας περίθαλψης και κοινωνικής προστασίας</p>
<p><i>Βασικές Ομάδες - στόχοι</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Γενικός πληθυσμός ▪ Άτομα με Αναπηρία ▪ Παιδιά ▪ Παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ▪ Υπήκοοι Τρίτων Χωρών ▪ Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες ▪ Περιθωριοποιημένες Κοινότητες, Ρομά ▪ Γυναίκες θύματα έμφυλης βίας ▪ Έφηβοι ▪ Χρονίως πάσχοντες & μη δυνάμενα να μετακινούνται άτομα ▪ Παιδιά/Έφηβοι λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας ▪ Άτομα τρίτης ηλικίας με ψυχικές διαταραχές και άτομα σε κίνδυνο άνοιας ▪ Ενήλικοι λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας ▪ Πρόσφυγες /μετανάστες, ενήλικες και ανήλικοι, λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας ▪ Άτομα που κάνουν χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών ή παρουσιάζουν άλλου τύπου εξαρτητικές συμπεριφορές καθώς και άτομα του στενού τους περιβάλλοντος ▪ Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται άνεργοι, μετανάστες, άποροι και κοινωνικά περιθωριοποιημένοι, οι οποίοι ενδέχεται να αναπτύξουν αντικοινωνικού τύπου συμπεριφορές, με συνηθέστερες τη χρήση ουσιών και την εκδήλωση παραβατικότητας
<p><i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας, όπως και στη μακροχρόνια φροντίδα ΑμεΑ, ηλικιωμένων που συνδέονται με βασικούς εθνικούς τομείς πολιτικής Κοινωνικής Πρόνοιας <p>Περαιτέρω στόχος της συγχρηματοδότησης Κοινωνικών Δομών, όπως τα ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ και Δομών Κακοποιημένων Γυναικών:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Εξατομικευμένη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους και συνάδει με τις πολιτικές της αποϊδρυματοποίησης, της ενεργού διαβίωσης στη κοινότητα,

	αλλά και της πολιτικής για τη μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας ³⁹
<i>Ειδικός Στόχος</i>	ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (ΕΚΤ+)
<i>Παρεμβάσεις Ειδικού Στόχου (ΕΚΤ+) – Κατηγορία δράσης</i>	Οι παρεμβάσεις του Ειδικού Στόχου 4.ιβ (ΕΚΤ+), που εντάσσονται στη Στρατηγική Προτεραιότητα 4.2 εντάσσει κατηγορίες δράσεων που προβλέπουν τα κάτωθι: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δομές αστέγων ▪ Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές ▪ Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας Λοιπές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Δράσεις στεγαστικής συνδρομής για άτομα/οικογένειες, που τελούν σε αστεγία ή ελλοχεύει ο κίνδυνος να τεθούν σε συνθήκες αστεγίας
<i>Βασικές Ομάδες - στόχοι</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Άποροι ▪ Άτομα, παιδιά και νοικοκυριά σε κίνδυνο φτώχειας ▪ Άτομα, παιδιά σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού
<i>Προσδοκώμενα αποτελέσματα</i>	Ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων, που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα» - Ιδία Επεξεργασία

ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Άτομα εξαρτημένα από ουσίες, Κακοποιημένες Γυναίκες, Μετανάστες-Πρόσφυγες, Ρομά, ΑμεΑ

Η παρούσα ενότητα εστιάζει το ενδιαφέρον της στις επονομαζόμενες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού. Σύμφωνα με το Ν. 4430/2016 ως ευάλωτες ομάδες ορίζονται εκείνες οι ομάδες του πληθυσμού,

³⁹ Το 2024, η συγχρηματοδότηση των Δομών θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ παράλληλα με σχέδιο περαιτέρω επέκτασης των υπηρεσιών σε άλλες κοινότητες

των οποίων η ένταξη στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς. Στις εν λόγω ομάδες εμπίπτουν άτομα με αναπηρία οποιασδήποτε μορφής, άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα εξάρτησης από ουσίες ή απεξαρτημένα άτομα, ανήλικοι με παραβατική συμπεριφορά, οι φυλακισμένοι/ες και αποφυλακισμένοι/ες.

Περαιτέρω, βάσει του ίδιου νόμου προσδιορίζονται οι «ειδικές» ομάδες του πληθυσμού, στις οποίες ανήκουν άτομα, που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση αναφορικά με την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας, λόγω οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών αιτιών. Πρόκειται για θύματα ενδοοικογενειακής βίας και παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων, αστέγους, άτομα, που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας, οικονομικούς μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών, άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και μακροχρόνια ανέργους έως εικοσιπέντε ετών και άνω των πενήντα χρόνων.

Κάτωθι παρατίθενται πληροφορίες, αναφορικά με τις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, οι οποίες διαβιούν στα γεωγραφικά όρια της ΠΣΤΕ, ενώ συγχρόνως γίνεται αναφορά στην κρατική μέριμνα καθώς και σε Κοινωνικές Δομές, που παρέχουν αντίστοιχες υπηρεσίες έναντι των συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού κατά το έτος αναφοράς της παρούσης.

Άτομα εξαρτημένα από ουσίες

Ανέκαθεν τα ζητήματα των εξαρτήσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού απασχολούσαν την ελληνική κοινωνία, με αποτέλεσμα η χρήση ναρκωτικών ουσιών να ανάγεται σε μείζονος σημασίας κοινωνικό πρόβλημα στη χώρα μας. Το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)⁴⁰ ορίζει την εξάρτηση ως «έντονη προσήλωση ενός ατόμου προς ένα αντικείμενο ή άλλο άτομο, με τον εξαρτημένο να χτίζει και να επικεντρώνει τη ζωή του γύρω από το αντικείμενο της εξάρτησής του». Συνεπώς, η εξάρτηση δεν είναι μονοδιάστατη, αλλά συνιστά ένα περίπλοκο κοινωνικό φαινόμενο, που ενέχει ποικίλες διαστάσεις. Από τη σκοπιά της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρείας (American Psychiatric Association), (APA)⁴¹ η εξάρτηση χαρακτηρίζεται ως διαταραχή. Μάλιστα η APA αντικαθιστά τον όρο «εξάρτηση» (addiction), με τη φράση «διαταραχή χρήσης ουσιών» (substance use disorder) υποδηλώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ότι πρόκειται για παθολογική κατάσταση, εφόσον συντρέχουν οι κάτωθι συνθήκες:

- Η εξάρτηση αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο ο εγκέφαλος απαντά σε καταστάσεις συσχετιζόμενες με άγχος, αυτοσυγκράτηση και ανταμοιβή.
- Οι αλλαγές μακροπρόθεσμες που μπορεί να διατηρούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα μετά την παύση της χρήσης εθιστικών ουσιών.
- Η εξάρτηση χαρακτηρίζεται από περιόδους ανάρρωσης και επανεμφάνισης συμπτωμάτων, ομοιάζοντας με άλλες ασθένειες. Αυτές οι δια βίου καταστάσεις απαιτούν συνεχή προσπάθεια για να διατηρηθούν υπό έλεγχο.

Μέριμνα έναντι των εξαρτημένων ατόμων παρέχεται μέσω των ΜΟΘΕ του ΟΚΑΝΑ. Ειδικότερα, όσον αφορά στα εξαρτημένα από οπιοειδή άτομα, τα παρεχόμενα θεραπευτικά Προγράμματα Υποκατάστασης, αφενός αποσκοπούν στην αποκατάσταση της σωματικής και ψυχικής υγείας των εξαρτημένων ατόμων και αφετέρου συμβάλλουν στην κοινωνική ενσωμάτωση των εν λόγω ατόμων στον αστικό ιστό. Οι ΜΟΘΕ κατά την υλοποίηση των ανωτέρω Προγραμμάτων πέραν της χορήγησης του υποκατάστατου συγχρόνως

⁴⁰ Πληροφορίες διαθέσιμες στο διαδικτυακό τόπο: https://www.kethea.gr/katigories_faq/orismos-exartisis

⁴¹ Πληροφορίες διαθέσιμες στο διαδικτυακό τόπο: <https://americanaddictioncenters.org/rehab-guide/is-drug-addiction-a-disease>

παρέχουν υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, νομικής συνδρομής, αντιμετωπίζοντας και προβλήματα ιατρικής φύσεως. Στα εν λόγω Προγράμματα γίνονται δεκτά άτομα άνω των 20 χρόνων, που έχουν υπάρξει μακροχρόνιοι χρήστες ηρωίνης και έχουν καταβάλλει προσπάθεια απεξάρτησης σε «στεγνό» θεραπευτικό πρόγραμμα σε προγενέστερο χρόνο, όπως επίσης και μακροχρόνιοι ενδοφλέβιοι χρήστες ηρωίνης άνω των 35 χρόνων. Σημειώνεται δε, ότι στην περίπτωση των τελευταίων δεν απαιτείται προηγούμενη προσπάθεια απεξάρτησης. Στην ΠΣΤΕ λειτουργούν τρεις ΜΟΘΕ στα Γενικά Νοσοκομεία των πόλεων Λαμίας, Λιβαδειάς και Χαλκίδας αντιστοίχως.

Περαιτέρω, η επέκταση των δράσεων του ΚΕΘΕΑ-ΕΞΟΔΟΣ στην ΠΣΤΕ μέσω της ίδρυσης δυο νέων Δομών στην πόλη της Λαμίας το 2022 αποτέλεσε μια σημαντική πρωτοβουλία, ούτως ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση του πληττόμενου πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής σε υπηρεσίες απεξάρτησης. Ειδικότερα, κύρια μέριμνα του Πολυδύναμου Κέντρου της ΠΣΤΕ συνιστά η δωρεάν παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υποστήριξης και βραχείας παρέμβασης σε όλες τις ομάδες, που αντιμετωπίζουν πρόβλημα χρήσης ή εξάρτησης από ναρκωτικά, αλκοόλ, τυχερά παιχνίδια και διαδίκτυο, καθώς επίσης και τις οικογένειές τους. Η υποστήριξη των ωφελούμενων συντελείται άνευ διακρίσεων και λιστών αναμονής διασφαλίζοντας συγχρόνως ένα ασφαλές περιβάλλον με σεβασμό στο απόρρητο των πληροφοριών. Όσον αφορά στην Κινητή Μονάδα παρέχονται υπηρεσίες πρωτοβάθμιας υποστήριξης και βραχείας παρέμβασης έναντι χρηστών νόμιμων και παράνομων ουσιών και τις οικογένειές τους, οι οποίοι διαμένουν στην ΠΕ Φθιώτιδας, καθώς επίσης και τους όμορους Νομούς της Στερεάς Ελλάδας με αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες απεξάρτησης. Πρόκειται για Δομές, που έχουν ενταχθεί στον Άξονα Προτεραιότητας «Πρώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας» του ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2014-2020 και χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Οι ωφελούμενοι των προαναφερθεισών Δομών του ΚΕΘΕΑ-ΕΞΟΔΟΣ στην ΠΣΤΕ έως το τέλος του 2023 υπολογίζονται σε 117 άτομα.

Κακοποιημένες γυναίκες

Στο πλαίσιο της πρόληψης και της αντιμετώπισης της βίας και των πολλαπλών διακρίσεων κατά των γυναικών καταβάλλεται αξιόλογη προσπάθεια από μέρους της ΓΓΔΟΠΙΦ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μέσω της σύστασης ενός Δικτύου 63 υποστηρικτικών Δομών σε πανελλαδική κλίμακα συμπεριλαμβανομένων σαράντα τριών (43) Συμβουλευτικών Κέντρων, δεκαεννέα (19) Ξενώνων Φιλοξενίας Κακοποιημένων γυναικών και ξενώνων του ΕΚΚΑ στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Παράλληλα λειτουργεί η πανελλαδική εμβέλεια Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900⁴².

Τα δεκατέσσερα (14) Συμβουλευτικά Κέντρα της ΓΓΔΟΠΙΦ⁴³ λειτουργούν στις πόλεις Αθήνα, Πειραιάς, Ηράκλειο, Λαμία, Πάτρα, Τρίπολη, Ιωάννινα, Κέρκυρα, Κομοτηνή, Λάρισα, Μυτιλήνη, Ερμούπολη, Θεσσαλονίκη και Κοζάνη. Επιπλέον, είκοσι επτά (27) Συμβουλευτικά Κέντρα λειτουργούν στους Δήμους⁴⁴ Αλεξανδρούπολης, Αρταίων, Βέροιας, Ελευσίνας, Ζακύνθου, Θήβας, Καβάλας, Καλαμάτας, Καρδίτσας,

⁴² Τα ανωτέρω στοιχεία έχουν από τους διαδικτυακούς τόπους: <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2021/11/2h-ethsia-ekthesi.pdf> και <https://isotita.gr/emfyli-via>

⁴³ Κανονισμός Λειτουργίας των Συμβουλευτικών Κέντρων, διαθέσιμος στο διαδικτυακό τόπο: <https://womensos.gr/wp-content/uploads/KANONISMOS-LEITOURGIAS-SK-GGIF.pdf>

⁴⁴ Ν.4604/2019 (ΦΕΚ Α' 50), διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://www.kodiko.gr/nomologia/download_fek?f=fek/2019/a/fek_a_50_2019.pdf&t=6a1d690569581d750e38eeeb9e444e6d και οδηγίες εφαρμογής ν.4604/2019 βάσει υπ' αριθμ. 1/2020 εγκυκλίου Γ.Γ.Ο.Π.Ι.Φ. Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο: <https://ypergasias.gov.gr/wp-content/uploads/2021/02/%CE%95%CE%B3%CE%BA%CF%8D%CE%BA%CE%BB%CE%B9%CE%BF%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CE%9D.-4604-2019.pdf>

Κεφαλονιάς, Καστοριάς, Κατερίνης, Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Κορινθίων, Κω, Περιστερίου, Πρέβεζας, Πύργου, Ρεθύμνης, Ρόδου, Σερρών, Τρικκαίων, Φλώρινας, Φυλής, Χαλανδρίου, Χαλκιδέων και Χίου. Τα Συμβουλευτικά Κέντρα της στελεχώνονται από ειδικό επιστημονικό προσωπικό συμπεριλαμβανομένων ψυχολόγων, κοινωνιολόγων, κοινωνικών λειτουργών, νομικών και συμβούλων υποδοχής. Πρόκειται για εξειδικευμένο προσωπικό, που βάσει του υψηλού γνωστικού του υποβάθρου προσεγγίζει τις γυναίκες υπό την οπτική του φύλου. Ως εκ τούτου, οι γυναίκες, που απευθύνονται στις συγκεκριμένες Δομές, λαμβάνουν δωρεάν υπηρεσίες πληροφόρησης απέναντι σε ζητήματα ισότητας των φύλων και συμβουλευτικής στο πλαίσιο ολοκληρωμένων δράσεων ψυχοκοινωνικής και νομικής υποστήριξης καθώς και εργασιακής συμβουλευτικής. Επιπροσθέτως, στην περίπτωση που απαιτηθεί, αναλαμβάνουν την παραπομπή ή συνοδεία των γυναικών σε ξενώνες φιλοξενίας, αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κέντρα ψυχικής υγείας, φορείς αρμόδιους για προνοιακά ή άλλα επιδόματα, φορείς πρόωξης της επιχειρηματικότητας, φορείς προστασίας και στήριξης παιδιών κ.ο.κ. Συγχρόνως, υλοποιούν δράσεις, που αποσκοπούν στην πρόληψη, την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας.

Οι Ξενώνες Φιλοξενίας Γυναικών⁴⁵, όπου διαμένουν γυναίκες, οι οποίες έχουν υποστεί και υφίστανται ποικίλες μορφές βίας ή/και πολλαπλές διακρίσεις έχουν ιδρυθεί σε όλη την επικράτεια της χώρας και συγκεκριμένα στους Δήμους Αγρινίου, Αθηναίων, Αχαρνών, Βόλου, Ηρακλείου (Κρήτης), Θεσσαλονίκης, Ιωαννιτών, Κέρκυρας, Κοζάνης, Κομοτηνής, Κορδελιού - Ευόσμου, Λαμιών, Λαρισαίων, Λέσβου, Πατρέων, Πειραιώς, Ρόδου, Τρίπολης και Χανίων. Μεταξύ των εξυπηρετούμενων γυναικών συγκαταλέγονται μετανάστριες, πρόσφυγες, μονογονεϊκές οικογένειες, ΑμεΑ, άνεργες, άστεγες κ.ο.κ. Αξιοσημείωτη παράμετρος συνιστά το γεγονός ότι φιλοξενούνται μαζί με τα παιδιά τους με ηλικιακό όριο για τα κορίτσια το 18^ο έτος, ενώ για τα αγόρια το 12^ο έτος. Ωστόσο, οι φορείς παραπομπής στην περίπτωση των ανήλικων αγοριών λαμβάνοντας υπόψη το όριο των 12 χρόνων αναλαμβάνουν την ευθύνη της παραπομπής του άρρενος τέκνου στο αρμόδιο βάσει της ηλικίας του φορέα φιλοξενίας. Ο ωφελούμενος πληθυσμός φιλοξενείται στον Ξενώνα για χρονικό διάστημα τριών μηνών, ενώ εάν κριθεί αναγκαίο από το επιστημονικό προσωπικό και τη Διοικούσα Αρχή του Ξενώνα, η διάρκεια φιλοξενίας τους δύναται να παραταθεί. Πέραν της ασφαλούς διαμονής και της πλήρους σίτισης ο ωφελούμενος πληθυσμός λαμβάνει υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, νομικής συνδρομής μέσω των συμβουλευτικών κέντρων, διευκόλυνση ως προς την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και εγγραφής των παιδιών σε σχολεία. Αξίζει να διευκρινιστεί ότι η παροχή υπηρεσιών μέσω των Δομών του δικτύου βασίζεται στις αρχές αφενός της αυτόβουλης συγκατάθεσης του θύματος και αφετέρου της εμπιστευτικότητας, ενώ στην περίπτωση των ξενώνων κυρίως στο απόρρητο της διεύθυνσης. Κατά αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζεται η ενδυνάμωση των θυμάτων βίας και η ανάκτηση της αυτοεκτίμησής τους, με αποτέλεσμα την ανάληψη της ευθύνης για την προσωπική, επαγγελματική και οικογενειακή τους ζωή και συνακόλουθα τη λήψη από μέρους τους των καλύτερων αποφάσεων, που θα αφορούν στο μέλλον τους. Μεταξύ των ειδικοτήτων, που στελεχώνουν τον ξενώνα, συμπεριλαμβάνονται Κοινωνικός Λειτουργός, Ψυχολόγος, Παιδοψυχολόγος, Διοικητικός Υπάλληλος, Υπάλληλος Γενικών Καθηκόντων και Φύλακες. Οι παραπομπές στον εκάστοτε Ξενώνα πραγματοποιούνται κατόπιν διερεύνησης της διαθεσιμότητας των κλινών, καθώς και διενέργειας των απαιτούμενων ιατρικών εξετάσεων, ενώ αρμόδιοι φορείς παραπομπής καθίστανται βάσει Κανονισμού Λειτουργίας των Ξενώνων τα Συμβουλευτικά Κέντρα του Δικτύου της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, τα Κέντρα Κοινότητας, οι κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων και οι Υπηρεσίες του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ).

⁴⁵ Κανονισμός Λειτουργίας Ξενώνων Φιλοξενίας, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://womensos.gr/wp-content/uploads/Kanonismos_Shelters.pdf

Περαιτέρω, βάσει του άρθρου 30 του ν. 4604/2019 (ΦΕΚ Α' 50), η επιστημονική εποπτεία όλου του δικτύου, των υπηρεσιακών μονάδων και των Δομών ανατίθεται στη ΓΓΔΟΠΙΦ, ενώ η εποπτεία και ο έλεγχος της λειτουργίας των Ξενώνων Φιλοξενίας, που λειτουργούν στο ΕΚΚΑ εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Κοινωνικών Παρεμβάσεων αυτού του νομικού προσώπου και τη Διεύθυνση Υπηρεσιών ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης.

Τέλος, η Τηλεφωνική Γραμμή SOS 15900, που απευθύνεται σε γυναίκες θύματα βίας, είναι πανελλαδικής εμβέλειας, λειτουργεί 24 ώρες 365 ημέρες το χρόνο και η χρέωση της είναι αστική. Η Γραμμή στελεχώνεται από ψυχολόγους και Κοινωνικούς Επιστήμονες, που παρέχουν υπηρεσίες άμεσης βοήθειας προς έκτακτα και επείγοντα περιστατικά βίας, αλλά και αντίστοιχες τηλεφωνικής συμβουλευτικής έναντι θυμάτων βίας λόγω φύλου. Εναλλακτικά παρέχεται η δυνατότητα επικοινωνίας μέσω της αποστολής email στο sos15900@isotita.gr.

Τα Συμβουλευτικά Κέντρα, που λειτουργούν στην επικράτεια της ΠΣΤΕ, ανέρχονται σε τρία (3) και εδρεύουν στις πόλεις Θήβα, Λαμία και Χαλκίδα αντιστοίχως. Ο συνολικός πληθυσμός, που επωφελήθηκε από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Συμβουλευτικών Κέντρων της ΠΣΤΕ κατά το έτος αναφοράς της παρούσης ανήλθε σε 198 άτομα, ενώ από τον Ξενώνα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών του Δήμου Λαμιέων, εξυπηρετήθηκαν συνολικά 8 άτομα.

Υπογραμμίζεται ότι, τα Συμβουλευτικά Κέντρα λειτουργούν σε συνεργασία μεταξύ τους, ενώ αντίστοιχη συνεργασία παρατηρείται και με τις υπόλοιπες Δομές της ΓΓΔΟΠΙΦ, ήτοι τους Ξενώνες Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών των Δήμων και του ΕΚΚΑ καθώς και με την Τηλεφωνική Γραμμή SOS15900 της ΓΓΔΟΠΙΦ. Σημειώνεται δε, ότι στο πλαίσιο της εφαρμογής καλών πρακτικών συντελούνται δράσεις δικτύωσης και ευαισθητοποίησης σε συνεργασία με φορείς της τοπικής κοινωνίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των ωφελούμενων.

Αλλοδαποί (μετανάστες, πρόσφυγες)

Διαμένοντες σε Δομές Φιλοξενίας

Για τη διαμονή των πολιτών τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτημα διεθνούς προστασίας λειτουργούν Δομές Φιλοξενίας σε όλη τη χώρα, όπου παρέχεται σταθερό πλαίσιο διαμονής αναφορικά με την κάλυψη βασικών βιοτικών και κοινωνικών αναγκών και σε ένα δεύτερο επίπεδο παιδαγωγικών και μαθησιακών αναγκών των αιτούντων. Εκτενέστερα, μεταξύ των παρεχόμενων υπηρεσιών συμπεριλαμβάνονται σίτιση, στέγαση, ενημέρωση περί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των εν λόγω ατόμων στη χώρα υποδοχής, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, παροχή ειδών υγιεινής, ένδυσης και υπόδησης, εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και συμμετοχή στα προγράμματα εκπαίδευσης και καλλιέργειας δεξιοτήτων. Αξίζει να επισημανθεί ότι οι διαμένοντες στις Δομές Φιλοξενίας υποχρεούνται να αποχωρίσουν από τους χώρους των Δομών 30 ημέρες έπειτα από την επίδοση της απόφασης βάσει της οποίας είτε τους αναγνωρίζεται το καθεστώς του πρόσφυγα ή παρέχεται επικουρική προστασία, ενώ για την περίπτωση των ανηλίκων η προαναφερθείσα προθεσμία ξεκινά από την ενηλικίωσή τους. Οι Ελεγχόμενες Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο στην επικράτεια της ΠΣΤΕ ανέρχονται συνολικά σε τέσσερις, οι οποίες βρίσκονται στις περιοχές των Θερμοπυλών, Θήβας, Οινόφυτων και Ριτσώνας

αντιστοίχως. Στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου⁴⁶ αναφορικά με το μήνα Δεκέμβριο του 2023 καταδεικνύουν αύξηση ως προς τους διαμένοντες αιτούντες άσυλο στα ΚΕΔ, ΚΥΤ και Δομές Φιλοξενίας όλης της χώρας κατά 108% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Ειδικότερα, από ένα σύνολο 15.785 ανθρώπων ανήλθαν σε 32.900 άτομα, ενώ όσον αφορά τους φιλοξενούμενους των Ελεγχόμενων Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο της ΠΣΤΕ οι διαμένοντες καταγράφηκαν σε 3.199 άτομα (0,63% σε σύνολο χώρας), στοιχείο, που σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2022, υποδηλώνει αύξηση της τάξεως των 895 ατόμων.

Πρόγραμμα HELIOS

Το Πρόγραμμα HELIOS σχεδιάστηκε με γνώμονα την απορρόφηση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην ελληνική επικράτεια προβλέποντας τη δυνατότητα υποστήριξης της στέγασης 5.000 νοικοκυριών, ήτοι 11.200 ατόμων αναλόγως της σύνθεσης του εκάστοτε νοικοκυριού. Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη παρέμβαση έναντι των ενήλικων δικαιούχων καθεστώτος διεθνούς προστασίας και των μελών της οικογένειάς τους, οι οποίοι έχουν αναγνωρισθεί από την 1/1/2018 και διέμεναν κατά το χρονικό διάστημα της αναγνώρισής τους στις στεγαστικές υποδομές του συστήματος υποδοχής, συμπεριλαμβανομένων των Προγραμμάτων ESTIA και FILOXENIA καθώς και των Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας και των ΚΥΤ.

Από την 26^η Ιουνίου του 2022 δόθηκε η δυνατότητα συμμετοχής στο Πρόγραμμα και σε εκτοπισμένα άτομα από την Ουκρανία, δικαιούχων προσωρινής προστασίας βάσει της δημοσιευμένης Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ), της υπ' αριθμ. ΑΠ131025/22 Απόφασης του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και του ν.4939/22⁴⁷.

Το εν λόγω Πρόγραμμα υλοποιείται από το ΔΟΜ παρέχοντας υπηρεσίες και υποστήριξη στα ωφελούμενα μέλη αναφορικά με ζητήματα στέγασης, κοινωνικής ένταξης συμπεριλαμβανομένων της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς και εργασιακής συμβουλευτικής, ούτως ώστε να επιτευχθεί η αυτόνομη διαβίωση των ενταγμένων στο Πρόγραμμα ατόμων.

Το Πρόγραμμα ξεκίνησε να εφαρμόζεται την 1^η Ιουλίου του 2019 και από τις αρχές του 2022 χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου. Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής αποτελεί τον επιβλέποντα Φορέα περί της τήρησης των όρων υλοποίησης του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου του Προγράμματος.

Στοιχεία, που εμπεριέχονται στο Ενημερωτικό Φύλλο του ΔΟΜ αναφορικά με την Υποστήριξη της Ένταξης των δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας και Προσωρινής Προστασίας στην Ελλάδα με ημερομηνία έκδοσης την 30^η Νοεμβρίου του 2023, καταδεικνύουν ότι από την έναρξη της

⁴⁶ Οι ανωτέρω πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο διαδικτυακό τόπο: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/01/%CE%94%CE%B5%CE%BA%CE%AD%CE%BC%CE%B2%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%82-2023_%CE%A5%CE%9C%CE%91-GR-%CE%95%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%94%CE%99%CE%95%CE%98%CE%9D%CE%97-%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91_%CE%9D%CE%95%CE%9F.pdf

⁴⁷ Περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στο διαδικτυακό τόπο: <https://migration.gov.gr/migration-policy/integration/drasis-koinonikis-entaxis-ethniko-epipedo/programma-helios/>

εφαρμογής του Προγράμματος, έχουν ωφεληθεί συνολικά 45.221 άτομα. Όσον αφορά στην ΠΣΤΕ, ο ίδιος αριθμός υπολογίζεται σε 2.290 άτομα⁴⁸.

Κέντρα Ένταξης Μεταναστών

Τα ΚΕΜ θεσμοθετήθηκαν βάσει του ν. 4368 (ΦΕΚ 21 Α' 2016) ως παραρτήματα των Κέντρων Κοινότητας των Δήμων της χώρας, ενώ η ΔΚΕ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου έχει οριστεί ως υπεύθυνη για την εύρυθμη λειτουργία των Δομών ένταξης πολιτών τρίτων χωρών σε τοπικό επίπεδο συντονίζοντας και παρακολουθώντας τη λειτουργία των ΚΕΜ συνεργαζόμενη με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Τα ΚΕΜ έχουν αναχθεί σε ένα σημαντικό θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εφόσον πρόκειται για το τοπικό σημείο αναφοράς ως προς την ενημέρωση, την εξυπηρέτηση και τη δικτύωση του μεταναστευτικού/προσφυγικού πληθυσμού, που διαμένει στον εκάστοτε Δήμο της χώρας παρέχοντας υπηρεσίες και προγράμματα κοινωνικής ένταξης. Ως εκ τούτου, μέσω των ΚΕΜ διευκολύνεται η πρόσβαση των ωφελούμενων σε αγαθά, ενώ παρέχονται υπηρεσίες ενημέρωσης, εξυπηρέτησης, συμβουλευτικής και παραπομπής τους, ώστε να ικανοποιηθούν ποικίλα αιτήματά τους. Επιπροσθέτως, η εν λόγω Δομή υλοποιεί δράσεις ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης με χαρακτηριστικότερες τις ακόλουθες:

- i. Την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού σε ενήλικες μετανάστες, αιτούντες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας
- ii. Δράσεις διαπολιτισμικού περιεχομένου με έμφαση στη συνύπαρξη παιδιών και νέων αλλοδαπών και γηγενών
- iii. Δράσεις που αποσκοπούν στην πρόσβαση των μεταναστών και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην αγορά εργασίας

Επιπροσθέτως, παρέχονται υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής φύσεως στις ευάλωτες ομάδες, ήτοι γυναίκες και παιδιά. Περαιτέρω, τα ΚΕΜ ευαισθητοποιούν την τοπική κοινωνία αναφορικά με ζητήματα, που σχετίζονται με φαινόμενα ξενοφοβίας, ρατσισμού και εμπορίας ανθρώπων (trafficking) προάγοντας συνάμα τον εθελοντισμό. Ιδιαίτερα σημαντικός παράμετρος, που συμβάλλει στην κοινωνική ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών, αποτελεί η παρότρυνση για συμμετοχή τους σε ομάδες, συλλόγους και διαπολιτισμικές οργανώσεις. Παράλληλα, τα στελέχη των ΚΕΜ διαγιγνώσκοντας προβλήματα, δύνανται να παραπέμπουν τους ωφελούμενους σε αντίστοιχες Δομές, όπου θα τους παρασχεθούν εξειδικευμένες υπηρεσίες. Τέτοιου είδους Δομές συνιστούν οι ξενώνες αστέγων, κακοποιημένων γυναικών, δομές ΑμεΑ και ψυχικής υγείας, Δομές παροχής βασικών αναγκών, κοινωνικών φαρμακείων, συσσιτίων και ΚΗΦΗ.

Ορισμένα εκ των έντεκα (11) ΚΕΜ, που ιδρύθηκαν σε δέκα (10) Δήμους της χώρας, ξεκίνησαν να λειτουργούν περί τα τέλη 2017, ενώ κάποια άλλα στις αρχές του 2018. Στα εν λόγω Κέντρα απευθύνονται οι πολίτες τρίτων χωρών, που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας επιδεικνύοντας την ΑΔΕΤ και οι αιτούντες διεθνούς προστασίας, που φέρουν τα αντίστοιχα Δελτία. Η στελέχωση των ΚΕΜ περιλαμβάνει τις ειδικότητες Διαπολιτισμικού μεσολαβητή, Κοινωνικού Λειτουργού, Νομικού και Ψυχολόγου.

⁴⁸ Ενημερωτικό Φύλλο ΔΟΜ «Υποστήριξη Ένταξης στην Ελλάδα των δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας και Προσωρινής Προστασίας, https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2023/12/HELIOS-Factsheet-November-2023-BW2_Greek.pdf

Δυο εκ των δέκα ιδρυθέντων ΚΕΜ είναι ενσωματωμένα σε ΚΚ της ΠΣΤΕ. Ειδικότερα, πρόκειται για τα ΚΚ των Δήμων Θηβαίων και Λαμιέων αντιστοίχως, αποτελούν ενταγμένες πράξεις στο ΕΠ Στερεά Ελλάδα 2014-2020 και αντλούν χρηματοδότηση από το ΕΚΤ. Ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων από τα Κέντρα Κοινότητας με ΚΕΜ της ΠΣΤΕ έως το τέλος του έτους αναφοράς της παρούσης ανήλθε σε 790 άτομα. Διευκρινίζεται δε, ότι ο αριθμός του εξυπηρετούμενου πληθυσμού, που παρατίθεται, αφορά στο σύνολο του πληθυσμού, το οποίο εξυπηρετείται από τις εν λόγω Δομές της ΠΣΤΕ και όχι αμιγώς σε αλλοδαπούς.

Αξίζει να επισημανθεί ότι στο νέο εγκεκριμένο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της ΠΣΤΕ 2021-2027 στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 4⁴⁹ και των τιθέμενων Στρατηγικών Προτεραιοτήτων, έχουν προβλεφθεί αντιστοίχως ειδικοί στόχοι, που ανταποκρίνονται μεταξύ άλλων και στην ικανοποίηση των αναγκών των ωφελούμενων των ΚΕΜ. Αποτελούν δε, πρωτοβουλίες, που αναμένεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ» 2021-2027 και στις οποίες έχει ήδη γίνει περιεκτική αναφορά σε προηγούμενο χωρίο της παρούσης.

Ρομά

Μεταξύ των ευάλωτων ομάδων συγκαταλέγονται τα άτομα, που ανήκουν στην κοινωνική ομάδα των Ρομά. Όσον αφορά στους διαμένοντες Ρομά στη χώρα μας πρόκειται κυρίως για Έλληνες πολίτες και πολίτες τρίτων χωρών. Ειδικότερα, οι Έλληνες Ρομά αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ελληνικού πληθυσμού, υπόκεινται στο Σύνταγμα και του νόμους του Ελληνικού Κράτους απολαμβάνοντας όλα τα κατοχυρωμένα ατομικά, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, που κατοχυρώνονται για όλους τους Έλληνες πολίτες. Μολονότι, οι Ρομά ως Έλληνες πολίτες δεν απογράφονται βάσει της πολιτισμικής τους ταυτότητας (cultural identity), ωστόσο ορισμένοι εξ αυτών προσδιορίζονται με βάση τα ιδιαίτερα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά τους, όπως αυτά διέπονται από νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις. Ως εκ τούτου, ορίζονται ως εξής:

- Είτε ως ειδική κοινωνική ομάδα
- Είτε ως ομάδα, που διαβιεί σε καταυλισμούς ή σε οικισμούς με χαρακτηριστικά κοινωνικού αποκλεισμού
- Είτε ως ευάλωτη ομάδα με ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά
- Είτε ως ευάλωτη κοινωνική ομάδα
- Είτε ως πληθυσμός περιθωριοποιημένων ειδικών κοινωνικών ομάδων

Αξιοσημείωτος πληθυσμός Ρομά κατοικεί ακόμη σε καταυλισμούς, με αποτέλεσμα τα εν λόγω άτομα να αντιμετωπίζουν διαχρονικά προβλήματα πρόσβασης στους τομείς της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας. Παράλληλα αντιμετωπίζουν αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικής και υγειονομικής φύσεως. Οι βασικοί παράγοντες, που αποτελούν τροχοπέδη στην κοινωνική ένταξη μιας μερίδας των Ρομά στον ελλαδικό χώρο, θα μπορούσαν να παρατεθούν συνοπτικά ως ακολούθως:

- Διαβίωση σε συνθήκες ακραίας στέρησης και υποβαθμισμένες, αποκομμένες από τον κοινωνικό ιστό περιοχές με κυρίαρχες τις βασικές ελλείψεις τεχνικών και κοινωνικών υποδομών καθώς επίσης και δυσχέρεια πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες
- Χαμηλό εισόδημα στη συντριπτική του πλειοψηφία κάτω από το όριο της φτώχειας

⁴⁹ Ο Στόχος Πολιτικής 4 φέρει την ονομασία «Μια πιο κοινωνική χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων»

- Γραφειοκρατικά προβλήματα, λόγω έλλειψης πιστοποιητικών ή και εγγραφής στα δημοτολόγια
- Δυσχερής πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, διακρίσεις και ελλιπής πληροφόρηση αναφορικά με ζητήματα πρόληψης και αγωγής της υγείας, που συντελούν στην αμέλεια και κακή κατάσταση της υγείας και συνακόλουθα σε χαμηλότερο προσδόκιμο ζωής
- Μικρής κλίμακας συμμετοχή στην εκπαίδευση, ανεπαρκής ή διακοπτόμενη φοίτηση στο σχολείο, υψηλά ποσοστά μαθητικής διαρροής και μη ολοκλήρωσης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, που υποδηλώνει πρόωρη παιδική εργασία στο πλαίσιο της ανάγκης για συμβολή στην αύξηση του οικογενειακού εισοδήματος
- Υψηλό ποσοστό αναλφαβητισμού και χαμηλό επίπεδο κατανόησης και ορθής χρήσης της Ελληνικής γλώσσας
- Υψηλό ποσοστό νέων Ρομά εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης (NEETs)
- Περιθωριοποίηση και απουσία ευκαιριών εκπαίδευσης και εργασίας ιδίως στις γυναίκες Ρομά, λόγω των στερεοτύπων, που τις παροτρύνουν σε σύναψη πρώιμων γάμων
- Ψηφιακός αποκλεισμός και ανισότητες, λόγω της αδυναμίας πρόσβασης στην τεχνολογία της πληροφορίας και επικοινωνίας (ΠΤΕ), που συνεπάγεται δυσχέρεια ως προς τη διεκπεραίωση συναλλαγών τους με το κράτος
- Εποχική απασχόληση ή ενασχόληση με επαγγελματική δραστηριότητα, αποκομμένη από την τυπική μορφή της αγοράς εργασίας, με συνήθη τη δραστηριοποίηση στον αγροτικό τομέα ή τον αντίστοιχο του εμπορίου
- Περιθωριοποίηση, ρατσισμός, προκατάληψη, διακρίσεις και απόρριψη από μέρους της κοινωνίας λόγω της ταυτότητας, της κοινωνικής προέλευσης και κουλτούρας των Ρομά, που συνεπάγεται υιοθέτηση αμυντικής στάσης κοινωνικής εσωστρέφειας

Στα ανωτέρω προστίθεται η επέλαση της πανδημίας του κορωνοϊού (covid_19), που βιώθηκε κατά το προηγούμενο διάστημα και επέφερε ακόμη μεγαλύτερο πλήγμα στην εν λόγω κοινωνική ομάδα επιτείνοντας την κατάσταση περιθωριοποίησης και οικονομικής ανέχειας.

Η τελευταία πανελλήνια καταγραφή των Ρομά επιχειρήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας⁵⁰. Ειδικότερα, η χαρτογράφηση διενεργήθηκε βάσει στοιχείων των Δήμων, οι οποίοι εκλήθησαν να αποκριθούν σε ερωτηματολόγια της Γενικής Γραμματείας αναφορικά με τις συγκεντρώσεις Ρομά στις περιοχές της διοικητικής τους ευθύνης. Απώτερο της καταγραφής αποτέλεσε ο εντοπισμός 117.495 Ρομά, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των οποίων αποτυπώνεται σε συσχέτιση με τις «στεγαστικές» συνθήκες διαβίωσης. Υπογραμμίζεται δε, ότι άτομα Ρομά είναι εγκατεστημένα σε 462 περιοχές, οι οποίες υπόκεινται σε επιμέρους κατηγοριοποιήσεις με βάση τις υποδομές της εκάστοτε περιοχής. Στη Στερεά Ελλάδα υπάρχουν 26 καταγεγραμμένοι καταυλισμοί και δεδομένου ότι κατοικούν σε αυτή 7.154 άτομα, θεωρείται από τις περιοχές με τα πιο υψηλά ποσοστά συγκέντρωσης πληθυσμών Ρομά. Η συγκριτική παράθεση των δεδομένων αναδεικνύει μια αύξηση ως προς τον αριθμό των Ρομά, που διαμένουν στην ΠΣΤΕ κατά 2.196 άτομα σε σχέση με την προηγούμενη διενεργηθείσα καταγραφή του 2017. Ιδιαίτερα διαφωτιστική καθίσταται η κατανομή των Ρομά σε κάθε Περιφέρεια ανά τύπο Οικισμού (I, II και III) καθώς και Διάσπαρτα. Ειδικότερα, από τον προαναφερθέντα συνολικό πληθυσμό των Ρομά της ΠΣΤΕ 1.896 άτομα διαμένουν σε Οικισμό Τύπου I, δηλαδή σε «Άκρω

⁵⁰«Καταγραφή Οικισμών και Πληθυσμού Ρομά σε Εθνικό Επίπεδο (έτους 2021)», Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2022, διαθέσιμη στο διαδικτυακό τόπο: <https://egroma.gov.gr/%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AE-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8E%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%80%CE%BB%CE%B7%CE%B8%CF%85%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D-%CF%81%CE%BF%CE%BC>

υποβαθμισμένες περιοχές»⁵¹, 1.449 σε Τύπου ΙΙ⁵², ήτοι σε «Μικτούς Καταυλισμούς» και 1.961 σε Τύπου ΙΙΙ, στις αποκαλούμενες «Γειτονιές»⁵³. Ένας ικανοποιητικός αριθμός Ρομά, που υπολογίζεται σε 1.848 άτομα, εντοπίζεται να διαμένει «Διάσπαρτα», ήτοι εκτός της παραταθείσης Τυπολογίας Οικισμών. Η ΠΣΤΕ απαριθμεί 31 συνολικά Οικισμούς, 12 εκ των οποίων υπάγονται στον Τύπου Ι, 14 στον Τύπου ΙΙ και 5 σε Τύπου ΙΙΙ, ενώ υπάρχουν και 12 τόποι διαμονής Ρομά, που ανήκουν στη διάσπαρτη μορφή διαβίωσης. Στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου κρίνεται σημαντική η αναφορά στη νέα Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (ΕΣΚΕ) 2021-2030 δεδομένου ότι αποτελεί αποτέλεσμα μιας ενδελεχούς μελέτης και συμμετοχικής διαδικασίας, στην οποία έχουν συνεισφέρει τόσο συναρμόδια Υπουργεία και Φορείς όσο και εκπρόσωποι φορέων των Ρομά. Ειδικότερα, διαρθρώνεται σε τέσσερις (4) πυλώνες αντικατοπτρίζοντας τις εθνικές προτεραιότητες και τους στρατηγικούς στόχους, τα μέτρα πολιτικής και τις θεσμικές παρεμβάσεις αναφορικά με την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά σε εθνική, τοπική και περιφερειακή κλίμακα.

Οι πυλώνες επί των οποίων διαρθρώνεται η νέα ΕΣΚΕ των Ρομά 2021-2030 αποτυπώνονται στο σχήμα, που ακολουθεί:

Σχήμα 2. : Πυλώνες νέας ΕΣΚΕ των Ρομά 2021-2030

Πηγή: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Η προώθηση των Πυλώνων της ΕΣΚΕ Ρομά συντελείται μέσω μέτρων, που υποστηρίζουν κομβικούς τομείς παρέμβασης στο πλαίσιο των στόχων της στρατηγικής. Η ανάλυση των μέτρων σε στοχευμένες δράσεις διαμορφώνουν το Σχέδιο Δράσης σχετικά με την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021-2030. Οι υφιστάμενες ανάγκες της ομάδας στόχου και οι διαθέσιμοι πόροι για την ισότιμη ένταξη και συμπερίληψη

⁵¹ Οι διαμένοντες σε Τύπου Ι Οικισμό αντιμετωπίζουν συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές με καλύβια, παραπήγματα και απουσία βασικών υποδομών

⁵² Οι Οικισμοί Τύπου ΙΙ περιλαμβάνουν ανάμιξη σπιτιών με πρόχειρες κατασκευές (παραπήγματα, σκηνές/τσαντίρια, λυόμενες κατασκευές-container με μόνιμη συνήθως χρήση και μερική υποδομή (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, οδοποιίας) συνήθως στις παρυφές κατοικημένης περιοχής

⁵³ Στους Οικισμούς Τύπου ΙΙΙ εμπίπτει η «Γειτονιά» σε μόνιμη χρήση, συχνά σε υποβαθμισμένες περιοχές του αστικού ιστού (κυρίως σπίτια, κανονική οικοδομή – διαμερίσματα ή μονοκατοικίες και κάποιες λυόμενες κατασκευές (container)

των Ρομά συνετέλεσαν στην εξειδίκευση της ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030 σε 27 συνολικά θεματικά Μέτρα ανά πυλώνα και τον προσδιορισμό ενός πλέγματος 213 γενικών (mainstream) και ειδικών (targeted) δράσεων-έργων.

Η συμβολή της Νέας Στρατηγικής συνίσταται στα ακόλουθα:

- Διασύνδεση της ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030 με λοιπές εθνικές στρατηγικές
- Ενίσχυση της περιφερειακής και τοπικής προσέγγισης και προσδοκία περί στρατηγικών συνεργασιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο
- Προώθηση της συστηματικής χαρτογράφησης των Ρομά στην Ελλάδα
- Υποστήριξη της εφαρμογής τεκμηριωμένης πολιτικής (evidence based policies) βασιζόμενη στον εντοπισμό των αναγκών των Ρομά σε τοπικό επίπεδο με στόχο το συντονισμό της ανάπτυξης ειδικών προσαρμοσμένων στις ανάγκες τοπικών παρεμβάσεων
- Καθιέρωση στρατηγικών συνεργασιών και συνεργειών με βασικούς εμπλεκόμενους φορείς αναφορικά με συγκεκριμένα ζητήματα κοινωνικής ένταξης των Ρομά
- Έμφαση στην ενδυνάμωση, συμμετοχή και αναβάθμιση δεξιοτήτων των παιδιών και των νέων Ρομά
- Επισήμανση της διάστασης του φύλου με ιδιαίτερη έμφαση στην ενδυνάμωση και την ενίσχυση των δεξιοτήτων και τη συμμετοχή των κοριτσιών και των γυναικών Ρομά
- Εξασφάλιση συστηματικής διαβούλευσης με τους εκπροσώπους των Ρομά και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οργανώσεων της νεολαίας Ρομά σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης
- Επένδυση στην ανάπτυξη συστήματος δεικτών για τη συστηματική παρακολούθηση, αξιολόγηση και συνεχή προσαρμογή της νέας στρατηγικής

Στους ωφελούμενους της Στρατηγικής εμπίπτουν οι Ρομά, που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, ήτοι διαθέτουν την ελληνική ιθαγένεια και οι Ρομά πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης μετακίνησης. Μεταξύ των επιμέρους ομάδων, στις οποίες θα δοθεί επιπρόσθετη έμφαση, εντάσσονται οι κάτωθι:

- Ρομά που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού
- Παιδιά και νέοι Ρομά
- Ρομά εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης (NEETs)
- Γυναίκες Ρομά
- Αλλοδαποί Ρομά (σε συνέργεια με το πεδίο παρέμβασης της μεταναστευτικής πολιτικής για αλλοδαπούς Ρομά)

Άτομα με Αναπηρία

Ως άτομα με αναπηρία σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών ορίζονται «τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες δύνανται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους». Αναφορικά με τα άτομα με αναπηρία σύμφωνα με τη Μηνιαία απεικόνιση συνταξιοδοτικών παροχών για το μήνα Δεκέμβριο του 2023 του Ενιαίου Συστήματος Ελέγχου & Πληρωμών Συντάξεων «ΗΛΙΟΣ» από τις συνολικά 215.683 συντάξεις, που απονεμήθηκαν στους δικαιούχους στην ΠΣΤΕ, οι 14.124 υπάγονται στην

κατηγορία αναπηρίας. Μια συσχέτιση των δεδομένων του 2023 με εκείνων του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου έτους, καταδεικνύει μια μείωση κατά 450 άτομα.

Περαιτέρω, στη γεωγραφική επικράτεια της ΠΣΤΕ λειτουργούν Δομές, που παρέχουν υπηρεσίες έναντι των ΑμεΑ διευκολύνοντας συγχρόνως ζητήματα της προσβασιμότητάς τους σε ποικίλα πεδία της καθημερινής τους ζωής. Πρόκειται για Ειδικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα Προσχολικής Αγωγής, Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Μεταλυκειακής Εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένων των ΕΕΕΕΚ. Οι εν λόγω εκπαιδευτικές μονάδες ανάλογα τη βαθμίδα εκπαίδευσης και τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων συμβάλλουν μέσω του εξειδικευμένου επιστημονικού και βοηθητικού προσωπικού τους στη βελτίωση των μαθησιακών και την απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων, την αυτοεξυπηρέτηση και τη δόμηση υγιών διαπροσωπικών σχέσεων. Η σύσταση της Περιφερειακής Ομοσπονδίας ΑμεΑ Στερεάς Ελλάδας, η οποία αποτελεί μέλος της ΕΣΑμεΑ εκτιμάται ως μια ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη στο πλαίσιο της εξάλειψης φαινομένων διακρίσεων και αποκλεισμού καθώς και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής των ΑμεΑ και των οικογενειών τους στην ΠΣΤΕ. Εξίσου σημαντική είναι η συνεισφορά των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας με Παραρτήματα ΑμεΑ που παρέχουν υπηρεσίες στις Π.Ε. Εύβοιας και Φθιώτιδας αντιστοίχως. Επιπλέον, η συμβολή των Μονάδων Ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, που λειτουργούν σε όλες τις ΠΕ της ΠΣΤΕ, θεωρείται υψηλής σπουδαιότητας δεδομένου ότι τα φιλοξενούμενα άτομα με ψυχική διαταραχή, λαμβάνουν θεραπεία και υποστήριξη, προκειμένου να διασφαλιστεί η παραμονή τους στην κοινότητα και να διατηρηθούν οι δεσμοί τους με τη ζωή και την τοπική κοινωνία. Ακόμη, το έργο των Δημόσιων και Ιδιωτικών Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία όπως επίσης και των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία, που δραστηριοποιούνται σε όλη την Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας αποτιμάται σημαντικό, καθώς προσφέρουν υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, ανάπτυξης ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, προγραμμάτων έκφρασης και ψυχαγωγίας καθώς και άθλησης και σωματικής αγωγής. Περαιτέρω, η συμβολή των Μικτών Κέντρων Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας καθίσταται πολύτιμη, δεδομένου ότι εξυπηρετεί τους ωφελούμενους ως προς τα ακόλουθα:

- Μεταφορά, διαμονή και διατροφή ωφελούμενων
- Πράξεις ειδικής αγωγής, όπως εργοθεραπείες, φυσικοθεραπείες και λογοθεραπείες προσαρμοσμένες στο εξατομικευμένο πρόγραμμα κάθε ωφελούμενου
- Παροχή εκπαίδευσης αναφορικά με την αυτοεξυπηρέτηση
- Εκμάθηση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής
- Κοινωνικοποίηση
- Συμμετοχή σε προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης

Τέλος, η ίδρυση Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.) συνιστά μια σημαντική καινοτομία αναφορικά με την παροχή υπηρεσιών διαβίωσης και φροντίδας καθώς και υπηρεσίες, που εστιάζουν σε δραστηριότητες ψυχαγωγίας, κοινωνικοποίησης, σύνδεσης με την κοινότητα, κατάρτισης και αξιοποίηση δυνατοτήτων με στόχο την επίτευξη κοινωνικής ενσωμάτωσης συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην εργασία.

Αποτύπωση Πρωτοβουλιών της ΠΣΤΕ σχετικά με θέματα αναπηρίας και προσβασιμότητας σε όλους τους τομείς

Στο πεδίο της εφαρμογής Περιφερειακών μέτρων και πολιτικών εντάχθηκαν και υλοποιήθηκαν δράσεις με χρηματοδότηση από το Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014 – 2020, και συγκεκριμένα από πόρους που προβλέπονται στους άξονες Προτεραιότητας 8, 9 & 10 του προγράμματος. Μεταξύ των πράξεων συγκαταλέγονται δράσεις, που αφορούν σε υπηρεσίες υποστήριξης έναντι των πολιτών που αντιμετωπίζουν αναπηρίες. Ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει στις Πράξεις που αφορούν Εξειδικευμένη Εκπαιδευτική

Υποστήριξη, στις αντίστοιχες που αφορούν σε Κέντρα Δημέρευσης & Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ και στις Πράξεις, που αφορούν στην Παροχή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας στην Κοινότητα.

Οι δράσεις σε σχέση με τις εκπαιδευτικές μονάδες και συνακόλουθα τα παιδιά, που αντιμετωπίζουν αναπηρία στο πλαίσιο του ΑΠ10 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας-ΕΚΤ» της περιόδου 2014-2020, επικεντρώνονται στην Παροχή εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για την ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και στην παροχή υπηρεσιών προσχολικής αγωγής παιδιά με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Επισημαίνεται ότι, η αντίστοιχη πρόβλεψη σε σχέση με τον εκσυγχρονισμό των υποδομών όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων με προτεραιότητα στις κτιριακές εγκαταστάσεις, όπου στεγάζονται Ειδικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, έχει συμπεριληφθεί στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης της ΠΣΤΕ 2021-2025.

Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) - Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΗΦ)

Αναφορικά με τις ΣΥΔ της ΠΣΤΕ απαριθμούνται σε τέσσερις (4) και παρέχουν υπηρεσίες προς τα ωφελούμενα μέλη τους με νοητική υστέρηση, ενώ τα ΚΗΦ, τα οποία φροντίζουν άτομα με αναπηρία ανέρχονται σε δυο (2). Η ενίσχυση των δράσεων και των παρεχόμενων υπηρεσιών των ανωτέρω Δομών καθίσταται ιδιαίτερα σημαντική ως προς την επίτευξη της αποϊδρυματοποίησης και αυτόνομης διαβίωσης των ωφελούμενων ατόμων.

Μέσω του Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2014-2020 κατά το έτος αναφοράς της παρούσης εξασφαλίστηκε η λειτουργία των κάτωθι ΣΥΔ και ΚΗΦ:

- ΣΥΔ του Συλλόγου ΑμεΑ Φθιώτιδας και συγκεκριμένα 1 Δομής 4 ατόμων και η ίδρυση μιας νέας Δομής 4 ατόμων με συνολικό προϋπολογισμό 426.160,00€.
- Στέγη Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ατόμων με νοητική υστέρηση (κτίριο 1 «ΖΩΗ» και κτίριο 2 «ΕΙΡΗΝΗ»), της Εστίας «Αγ. Νικόλαος» Γαλαξιδίου με συνολική δαπάνη ύψους 525.000,00€
- Μικτό Κέντρο Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ Φθιώτιδας του Συλλόγου Γονέων & Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) Ν. Φθιώτιδας με συνολική δαπάνη ύψους 1.168.000,00€
- Κέντρο Δημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία του Γραμματικοπούλειου Μπάλειου-Τρίγκειου Θεραπευτηρίου Χρόνιων Παθήσεων Ιτέας με συνολική δαπάνη ύψους 1.152.000,00€
- Παροχή Υπηρεσιών Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία «ΕΣΤΙΑ» Άγιος Νικόλαος Γαλαξίδι με συνολικό προϋπολογισμό 700.000,00€

Περαιτέρω, η εξασφάλιση των αναγκαίων χρηματοδοτικών πόρων στο πλαίσιο του νέου ΕΠ «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027 αναφορικά με τη συνέχιση της ομαλής λειτουργίας των ΣΥΔ, όπου εξυπηρετούνται άτομα με νοητική υστέρηση, καθώς και των ΚΗΦ, που εξυπηρετούν ΑμεΑ, αποτιμάται με θετικό πρόσημο για την λειτουργικότητα των εν λόγω ατόμων στην ευρύτερη κοινότητα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΙΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ – «ΔΙΑΤΡΟΦΗ»

Στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής και της εξοικονόμησης πόρων, η ΠΣΤΕ υλοποίησε το πρόγραμμα ΔΙΑΤΡΟΦΗ. Αντικείμενο του αποτελεί η σίτιση και η προώθηση της υγιεινής διατροφής σε μαθητές Δημόσιων Σχολείων Α΄θμιας και Β΄θμιας Εκπαίδευσης, εντός των γεωγραφικών ορίων της ΠΣΤΕ. Το πρόγραμμα ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2015 και συνεχίζει να συνδράμει τους μαθητές έως και σήμερα, με την παύση ενός μόνο έτους και συγκεκριμένα κατά την περίοδο 2017-2018.

Η παιδική ηλικία αποτελεί μια ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο για τη σωστή σωματική διάπλαση και την ψυχική ανάπτυξη του ανθρώπου. Πέραν του γεγονότος ότι στο πλαίσιο της ανάπτυξης των παιδιών ανακύπτουν ιδιαίτερες ανάγκες αναφορικά με τη λήψη των απαραίτητων θρεπτικών συστατικών η παιδική ηλικία συνιστά μια περίοδο κατά την οποία υιοθετούνται και οι διατροφικές συνήθειες ενός ανθρώπου, που είθισται να συνοδεύουν τα ανθρώπινα όντα καθ' όλη τη διάρκεια της μετέπειτα ζωή τους.

Ευρήματα ερευνών, που έχουν διεξαχθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες, έχουν αναδείξει ως μείζον ζήτημα τη δραματική αύξηση επί των ποσοστών της παιδικής παχυσαρκίας. Στους κύριους παράγοντες, που συνθέτουν το εν λόγω πρόβλημα, ανάγονται τόσο η μείωση της φυσικής δραστηριότητας όσο και η υιοθέτηση λανθασμένων διατροφικών προτύπων. Παρατίθεται πίνακας με αναλυτικά στοιχεία του προϋπολογισμού.

Πίνακας 13: Προϋπολογισμός Προγράμματος ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ	2015-2016	2016-2017	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Συμμετοχή ΠΣΤΕ	150.000,00 €	400.000,00 €	400.000,00 €	400.000,00 €	600.000,00 €	1.000.000,00 €	1.000.000,00 €	1.000.000,00 €
Συμμετοχή Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος	150.000,00 €	400.000,00 €	-	-	-	-	-	-
Σύνολο Προϋπολογισμού	300.000,00 €	800.000,00 €	400.000,00 €	400.000,00 €	600.000,00 €	1.000.000,00 €	1.000.000,00 €	1.000.000,00 €

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Αξίζει να σημειωθεί ότι η υλοποίηση του προγράμματος πραγματοποιήθηκε με φορέα υλοποίησης το Ινστιτούτο Προληπτικής, Περιβαλλοντικής και εργασιακής Ιατρικής «Prolepsis», με συγχρηματοδότηση της ΠΣΤΕ και δωρεά του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος και παράλληλη οικονομική υποστήριξη από άλλα ιδρύματα για τα σχολικά έτη 2015-2016 και 2016-2017, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (σχετική απόφαση με αρ. πρωτ. 142975/Δ2/14.09.2015 και Φ.14/1714/147/302/Δ1/21.09.2015). Για τα σχολικά έτη 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022, 2022-2023 και 2023-2024 το εν λόγω πρόγραμμα υλοποιήθηκε αποκλειστικά με χρηματοδότηση της ΠΣΤΕ.

Στον πίνακα, που έπεται, αποτυπώνεται η εξέλιξη του Προγράμματος Διατροφή ανά σχολικό έτος συμπεριλαμβανομένων του συνολικού αριθμού των σχολείων και του πλήθους των μαθητών, που έχουν ωφεληθεί του Προγράμματος. Για την πληρέστερη εικόνα του Προγράμματος καταγράφηκε αντιστοίχως και το σύνολο του Προϋπολογισμού, που δαπανήθηκε για την υλοποίηση του Προγράμματος κατά τα αναφερόμενα σχολικά έτη.

Πίνακας 14: Σχολικά έτη 2018/2019 – 2023-2024 / Πρόγραμμα ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Αριθμός σχολείων	42	32	48	102	103	84
Αριθμός μαθητών	2.912	2.413	2.527	3.972	4.136	4.044
Σύνολο Προϋπολογισμού	400.000,00 €	400.000,00 €	600.000,00 €	1.000.000,00 €	1.000.000,00 €	1.000.000,00 €

Ιδία επεξεργασία

Μέσω της υλοποίησης του Προγράμματος κατά το σχολικό έτος **2023-2024**, κατέστη εφικτή η ένταξη **84 δημόσιων σχολείων**, ενώ το **σύνολο των ωφελούμενων μαθητών ανήλθε σε 4.044 άτομα**. Η σύγκριση των εν λόγω στοιχείων με τα αντίστοιχα της προηγούμενης χρονιάς καταδεικνύει μείωση τόσο ως προς τα ενταγμένα στο Πρόγραμμα σχολεία κατά 19, όσο και αναφορικά με το πλήθος των μαθητών κατά 92 άτομα. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη των σχολείων στο εν λόγω Πρόγραμμα αποτέλεσε η πλήρωση συγκεκριμένων κοινωνικό-οικονομικών κριτηρίων με χαρακτηριστικότερα τη γεωγραφική περιοχή, το ποσοστό των μαθητών που αντιμετωπίζουν επισιτιστική ανασφάλεια και λοιπά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Στον πίνακα, που ακολουθεί, περιλαμβάνονται στοιχεία, τα οποία αφορούν στο πλήθος τόσο των σχολείων όσο και του αριθμού των μαθητών, οι οποίοι ωφελήθηκαν από το Πρόγραμμα ΔΙΑΤΡΟΦΗ ανά ΠΕ.

Πίνακας 15: Σχολικό έτος 2023-2024 / Πρόγραμμα ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2022-2023		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	14	775
ΕΥΒΟΙΑΣ	30	1.732
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	11	267
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	23	1.075
ΦΩΚΙΔΑΣ	6	195
ΣΥΝΟΛΟ	84	4.044

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος, για το σχολικό έτος **2023-2024** ανήλθε σε **1.000.000,00€** με αποκλειστική χρηματοδότηση της ΠΣΤΕ.

Κατά την υλοποίηση του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στα σχολεία και σχετική ενημέρωση των εμπλεκόμενων, καθορίστηκε συγκεκριμένο διαιτολόγιο με βάση τις διατροφικές ανάγκες των μαθητών στο οποίο πραγματοποιούνταν διαρκείς έλεγχοι διασφάλισης ποιότητας και καταγράφηκαν οι ανάγκες όλων των Περιφερειακών Ενοτήτων για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα αξιολογώντας παράλληλα τη διαδικασία.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις δυσμενείς συνθήκες στις οποίες περιήλθε μεγάλος αριθμός οικογενειών, λόγω της οικονομικής κρίσης καθώς και την αύξηση του ποσοστού οικογενειών, που ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας, το πρόγραμμα «ΔΙΑΤΡΟΦΗ» συνέβαλλε καταλυτικά στην ανακούφιση οικογενειών με προβλήματα επισιτιστικής ανασφάλειας στην ΠΣΤΕ.

«Δομή υποστήριξης δράσεων κοινωνικής ένταξης-ΓΕΦΥΡΑ»

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης, σε συνέχεια της αριθμ.2075/23-6-2016 Πρόσκλησης της Ε.Υ.Δ.Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας υπέβαλε την αριθμ. 1864/8-8-2016 αίτηση χρηματοδότησης της Πράξης «**Δομή υποστήριξης δράσεων κοινωνικής ένταξης-ΓΕΦΥΡΑ**», στον άξονα προτεραιότητας 10 (Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας), που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ του ΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2014-2020.

Με την υπ' αριθμ.4150/10-11-2016 Απόφαση της ΕΥΔΕΠ Στερεάς Ελλάδας, η ανωτέρω πράξη εντάχθηκε στο ΕΠ Στερεάς Ελλάδας 2014-2020 με κωδικό MIS5001973 και Σ.Α.2016ΕΠ05610024 έναντι συνολικού προϋπολογισμού 1.200.000,00 ευρώ με διάρκεια υλοποίησης της Πράξης τους 36 μήνες.

Με την υπ' αριθμ. 504/4-3-2020 Απόφασή της η ΕΥΔΕΠ Στερεάς Ελλάδας, αναγνωρίζοντας το έργο της Δομής και την ανάγκη συνέχισης της λειτουργίας της, παρέτεινε τη διάρκεια της πράξης μέχρι τις 6 Φεβρουαρίου 2023 και επέκτεινε το συνολικό Προϋπολογισμό της στο ποσό των 2.000.000,00€.

Με την υπ' αριθμ. 2956/22-12-2021 Απόφασή της η ΕΥΔΕΠ Στερεάς Ελλάδας, αναγνωρίζοντας το έργο της Δομής και την ανάγκη συνέχισης της λειτουργίας της, παρέτεινε τη διάρκεια της πράξης μέχρι τις 30 Ιουνίου 2023 και επέκτεινε το συνολικό Προϋπολογισμό της στο ποσό των 2.600.000,00€.

Με την υπ' αριθμ. 1675/22-05-2022 Απόφασή της η ΕΥΔΕΠ Στερεάς Ελλάδας, αναγνωρίζοντας το έργο της Δομής και την ανάγκη συνέχισης της λειτουργίας της, παρέτεινε τη διάρκεια της πράξης μέχρι τις 05/12/2023 επεκτείνοντας το συνολικό Προϋπολογισμό της στο ποσό των 2.800.000,00€.

Με την υπ' αριθμ. 3970/17-11-2023 Απόφαση της Ε.Υ.Δ.Ε.Π.«Στερεά Ελλάδα», η Πράξη«**Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης ΠΣΤΕ –Δομή ΓΕΦΥΡΑ**», που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ, εντάχθηκε στο ΕΠ «ΣΤΕΡΕΑΕΛΛΑΔΑ 2021-2027» με κωδικό MIS6004225 και Σ.Α.2023ΕΠ05670064 έναντι συνολικού προϋπολογισμού 2.352.941,00 ευρώ με διάρκεια υλοποίησης της Πράξης τους 36 μήνες.

Η Δομή Γέφυρα:

✓ **Λειτουργεί ως Παρατηρητήριο των υφιστάμενων κοινωνικών Δομών** της ΠΣΤΕ, καλύπτοντας τον ελλιπή συντονισμό μεταξύ τους και γεφυρώνοντας το χάσμα δικτύωσης και συντονισμού αναφορικά με τη συνεργασία μεταξύ των κοινωνικών φορέων της Περιφέρειας. Το Παρατηρητήριο αξιοποιεί, αλλά και διαχέει μεθοδολογίες και εργαλεία για την καταγραφή των ομάδων στόχου και την ενιαία παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των ενεργειών και δράσεων, που υλοποιούνται για την καταπολέμηση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Στερεά Ελλάδα 2014-2020» και

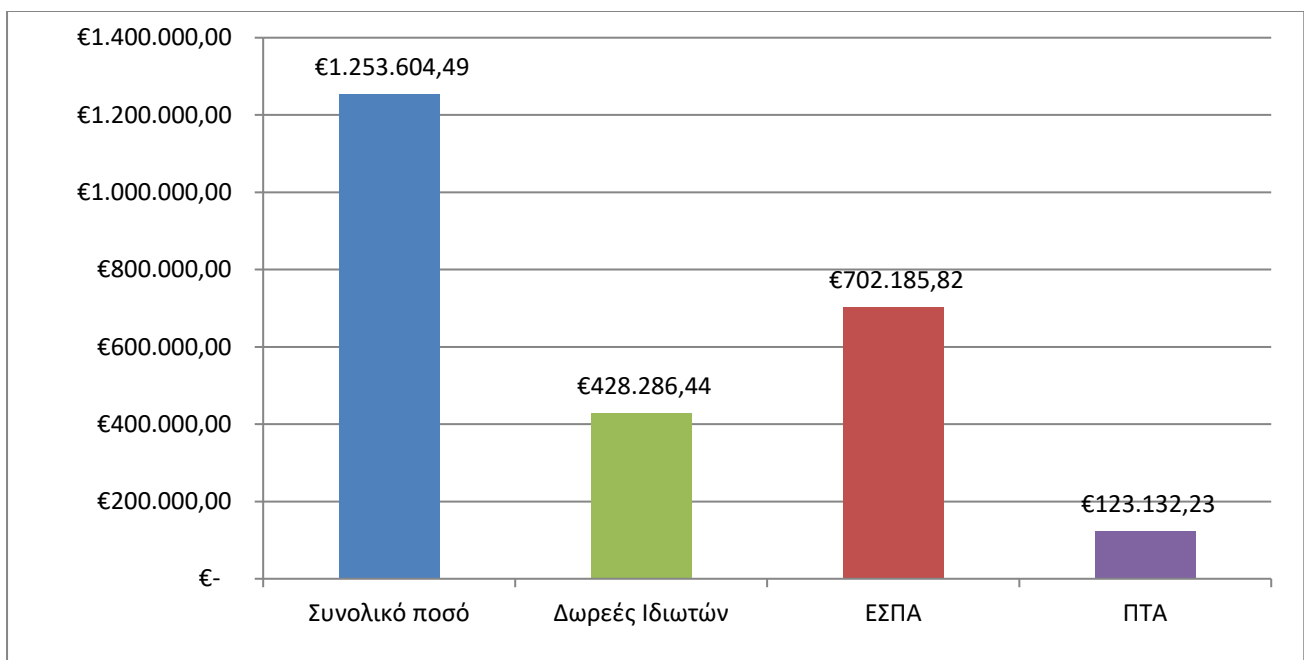
αναζητά συνδυαστικά πηγές χρηματοδότησης για τη μεγιστοποίηση της συνέργειας και της στόχευσης στην υλοποίηση των δράσεων και της Περιφερειακής Στρατηγικής.

✓ **Σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις άμεσης κοινωνικής παρέμβασης** προς ευάλωτες, ευπαθείς και ειδικές ομάδες πληθυσμού, οι οποίες αφορούν στην παροχή οικονομικής βοήθειας, την εξασφάλιση τροφίμων και ειδών βασικής υλικής συνδρομής, την κάλυψη ιατροφαρμακευτικών δαπανών, σε υποστηρικτικές συνοδευτικές υπηρεσίες και την ενίσχυση της απασχόλησης, με βασικό στόχο την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την ομαλή επανένταξη στην κοινωνία ατόμων, που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας.

Από την 1η Αυγούστου 2017 έως 31 Δεκεμβρίου 2023 η Δομή Γέφυρα έχει ολοκληρώσει την υλοποίηση τριάντα ενός (31) δράσεων άμεσης κοινωνικής παρέμβασης.

Συνολικά έχουν ωφεληθεί άμεσα **13.797** άτομα και **726** επιχειρήσεις και έμμεσα **15.458** μέλη οικογενειών και έχουν δαπανηθεί **1.253.604,49 €** προς ωφέλεια των δικαιούχων των δράσεων τα οποία έχουν καλυφθεί από πόρους της ενταγμένης πράξης (702.185,82€), από πόρους προερχόμενους από δωρεές ιδιωτών (428.286,44€) και από ιδίους πόρους του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης (123.132,23€). Στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνεται το διοικητικό κόστος για την υλοποίηση των δράσεων καθώς και η εθελοντική εργασία που προσφέρεται από ιατρούς, ψυχολόγους κοινωνικούς λειτουργούς κλπ.

Στο ακόλουθο διάγραμμα αποτυπώνεται σχηματικά η προέλευση των χρημάτων που έχουν δαπανηθεί προς ωφέλεια των δικαιούχων των δράσεων.

Ενδεικτικά οι δράσεις, που έχουν υλοποιηθεί κατά το έτος 2023, είναι οι ακόλουθες:

- ✓ Δράση «αρχή..ΖΩ!» για το σχολικό έτος 2023/24 – Παροχή έκτακτου οικονομικού βοηθήματος για τα παιδιά της Α τάξης Δημοτικών Σχολείων, ΠΣΤΕ
- ✓ Δράση «σπουδά..ΖΩ!» για το ακαδημαϊκό έτος 2023/24 – Παροχή διατακτικών σίτισης σε προπτυχιακούς πρωτοετείς φοιτητές της ΠΣΤΕ
- ✓ Δράση «Εβδομάδα Ευαισθητοποίησης για τα Άτομα με Αναπηρία, Όλοι Μαζί – Όλοι Ίσοι»

- ✓ Δράση που αφορά στην παροχή υπνόσακων σε άστεγους της ΠΣΤΕ

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΕΚΥΨΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ι. Μέσω της συσχέτισης των ως άνω παρατιθέμενων ποσοτικών δεδομένων για το έτος 2023, διαπιστώνεται βελτίωση στο πεδίο της αγοράς εργασίας τόσο σε εθνική όσο και περιφερειακή κλίμακα.

Όσον αφορά στην ΠΣΤΕ παρά το γεγονός ότι η συνολική απασχόληση αυξήθηκε και ακολούθως το ποσοστό των ανθρώπων, που τελούν σε καθεστώς ανεργίας και μακροχρόνιας ανεργίας, μειώθηκε εντούτοις, η ανεργία διατηρείται σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας. Αναμφισβήτητα, η γήρανση του πληθυσμού παραμένει μεταξύ των σημαντικότερων προκλήσεων, που η ΠΣΤΕ καλείται να διαχειριστεί. Στο ίδιο πλαίσιο, τα χαμηλά ποσοστά γεννήσεων σε συνδυασμό με τη διαρροή εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού στο εξωτερικό (brain drain) επιτείνουν σταθερά το ρυθμό γήρανσης. Δεδομένης της συρρίκνωσης του πληθυσμού στην ΠΣΤΕ η προσέγγιση της περιφερειακής διάστασης της γήρανσης καθίσταται απαραίτητη. Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι για τον ακριβή υπολογισμό της γήρανσης λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές ιδιαιτερότητες συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών επιδόσεων, της κοινωνικής συνοχής, των περιβαλλοντικών συνθηκών, των επικρατούσων πεποιθήσεων και στερεοτύπων, που επηρεάζουν τη διάρκεια καθώς και την ποιότητα της ζωής. Αναντίρρητα, η συνέχιση της εφαρμογής πολιτικών, που αφορούν στην υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης εργατικού δυναμικού και δη των περισσότερο ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, κρίνεται απαραίτητη για τη διατήρηση θέσεων εργασίας και την ενσωμάτωση των ευάλωτων συμπολιτών στην τοπική αγορά εργασίας. Στο ίδιο πλαίσιο, η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαγιγνώσκοντας τους παράγοντες, που επιτείνουν το δημογραφικό πρόβλημα, είναι δυνατό μέσω συμπληρωματικών παρεμβάσεων και πρωτοβουλιών να συμβάλει στην ένταξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία, που προαναφέρθηκαν σε σχέση με το έτος αναφοράς της παρούσης, κατέστη αντιληπτή η ανάγκη για διαρκή αναπροσαρμογή πολιτικών στις συντρέχουσες συνθήκες. Κατά συνέπεια, οι παρεμβάσεις, που πρόκειται να υλοποιηθούν κατά τη νέα Προγραμματική περίοδο (2021-2027) στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 4 θέτουν σε προτεραιότητα αφενός τη βελτίωση των συνθηκών στους τομείς της απασχόλησης και της εκπαίδευσης και αφετέρου την πρόσβαση σε προσιτές και υψηλής ποιότητας κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές άνευ αποκλεισμών για το σύνολο του πληθυσμού της ΠΣΤΕ, προκειμένου να καταπολεμηθεί το κοινωνικό φαινόμενο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

II. Βάσει των στοιχείων, που έχουν παρατεθεί στο πλαίσιο της εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, διαπιστώνεται ότι μέσω των Κοινωνικών Δομών, που λειτουργούν εντός των γεωγραφικών ορίων της ΠΣΤΕ, κατεβλήθη προσπάθεια εφαρμογής κοινωνικής πολιτικής με κατεύθυνση τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού. Εντούτοις, η ΠΣΤΕ εξακολουθεί να αντιμετωπίζει διαχρονικά παρατηρούμενες προκλήσεις στους τομείς της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας καθώς και κάθε μορφής διακρίσεων. Επιγραμματικά οι κυριότερες εξ αυτών συμπυκνώνονται στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

- ✓ Σημαντικό ποσοστό ανεργίας
- ✓ Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, που χρήζουν περαιτέρω παρέμβασης
- ✓ Υψηλό ποσοστό νοικοκυριών και μεμονωμένων ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και χαμηλό επίπεδο διαβίωσης
- ✓ Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού ως προς την παροχή κοινωνικής προστασίας
- ✓ Υποστελεχωμένες κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων
- ✓ Πληθυσμιακή συρρίκνωση και γήρανση του πληθυσμού
- ✓ Υψηλή συγκέντρωση ηλικιωμένων σε ορεινές περιοχές με περιορισμένη πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες υγείας
- ✓ Ενδοπεριφερειακές ανισότητες μέσου ΑΕΠ με τις ορεινές περιοχές να πλήττονται περισσότερο

III. Οι εθνικές πολιτικές για την κοινωνική ένταξη σε συνδυασμό με την πολιτική δέσμευση της ΠΣΤΕ για διαρκή υλοποίηση παρεμβάσεων, με στόχο την κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας, μέσω της αξιοποίησης των πόρων του Θεματικού Στόχου 9, έχει διαμορφώσει ένα ισχυρό πλέγμα κοινωνικής προστασίας, που μέχρι πρότινος εξέλειπε.

Στο πεδίο εφαρμογής Εθνικών μέτρων και πολιτικών σε επίπεδο Περιφέρειας κατά το έτος αναφοράς της παρούσης συνεχίστηκε αδιαλείπτως η εφαρμογή των ακόλουθων κατά το έτος αναφοράς της παρούσης:

- Καθολική εφαρμογή του ΕΕΕ (πρώην ΚΕΑ)
- Το πρόγραμμα του ΤΕΒΑ
- Λοιπές Πολιτικές Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών
- Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης

Από 1/1/2017 στο πρόγραμμα, που καλείται ΕΕΕ, πρώην ΚΕΑ εντάχθηκαν όλοι οι Δήμοι, που ανήκουν στην ΠΣΤΕ. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων το Φεβρουάριο του 2023 ήταν ενταγμένα στο πρόγραμμα ΕΕΕ 11.390 νοικοκυριά και 18.915 ωφελούμενα μέλη των νοικοκυριών.

Στο πεδίο της εφαρμογής Περιφερειακών μέτρων και πολιτικών εφαρμόστηκαν, συνοπτικά τα ακόλουθα:

- Δράσεις κοινωνικής ένταξης που υπάγονται στους άξονες Προτεραιότητας 8, 9 & 10 του Ε.Π. Στερεάς Ελλάδας 2014 – 2020
- Το Πρόγραμμα σίτισης και προώθησης υγιεινής διατροφής «Διατροφή»
- Το Πρόγραμμα άμεσης κοινωνικής παρέμβασης «ΓΕΦΥΡΑ»

Στο Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2014 – 2020 και συγκεκριμένα στον Άξονα Προτεραιότητας 10 έχουν ενταχθεί 68 Πράξεις οι οποίες χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), συνολικού προϋπολογισμού 73.836.459,65 €. Οι Πράξεις αφορούν σε 25 Κέντρα Κοινότητας (ένα σε κάθε Δήμο), 6 Δομές Παροχής Βασικών Αγαθών, 5 Κέντρα Δημέρευσης, 1 Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, 4 Δομές Φιλοξενίας – Συμβουλευτικά Κέντρα γυναικών θυμάτων βίας, 14 έργα Παροχής Υπηρεσιών Προσχολικής Αγωγής, 5 έργα Εξειδικευμένης Εκπαιδευτικής Υποστήριξης, 2 Κέντρα Θεραπείας εξαρτημένων ατόμων (ΚΕΘΕΑ), 2 για Παροχή Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας στην κοινότητα και 1 για Ενίσχυση των υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας/Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) της ΠΣΤΕ. Έχει ενταχθεί η Πράξη που αφορά τη λειτουργία της Δομής υποστήριξης δράσεων κοινωνικής ένταξης – ΓΕΦΥΡΑ, η οποία έχει το σκοπό την οργάνωση και τον συντονισμό των παρεμβάσεων σε περιφερειακό επίπεδο. Επίσης έχει ενταχθεί και η Πράξη που αφορά τη λειτουργία Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) 5ης ΥΠΕ στην ΠΣΤΕ. Επιπλέον έχει ενταχθεί η Πράξη που αφορά την ενίσχυση των Φορέων Υγείας με επικουρικό προσωπικό για την ανταπόκριση στις ανάγκες λόγω της επιδημίας COVID-19 στην ΠΣΤΕ.

Σημειώνεται ότι, από την υλοποίηση των ανωτέρω Πράξεων αναμένεται να επωφεληθούν 43.268 άτομα (σύμφωνα με τον συνολικό αριθμό ωφελούμενων που δηλώνονται στα αντίστοιχα Τεχνικά Δελτία των Πράξεων).

IV. Η ΠΣΤΕ, εφόσον ολοκληρώθηκε η διαδικασία θέσπισης της νέας «Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας» έχει προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την αναμόρφωση και επικαιροποίηση της νέας Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ) καθορίζοντας τους στόχους και τις πολιτικές της επερχόμενης Προγραμματικής Περιόδου. Ειδικότερα, εντός της νέας ΠΕΣΚΕ θα

εμπεριέχονται οι επικαιροποιημένοι Άξονες και οι Προτεραιότητες καθώς και οι στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας αναφορικά με την ανάπτυξη ολοκληρωμένων δράσεων κοινωνικής ένταξης, οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν από το Ε.Π. «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Ηλεκτρονικές Πηγές:

1. ΕΛΣΤΑΤ, «ΕΡΕΥΝΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ 2023», διαθέσιμο στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA05/2023>
2. ΕΛΣΤΑΤ, «ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ, Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών: Έτος 2023 (Περίοδος αναφοράς εισοδήματος: Έτος 2022), διαθέσιμο στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA10/2023>
3. ΕΛΣΤΑΤ, «ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΕΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών: Έτος 2023 (Περίοδος αναφοράς εισοδήματος: Έτος 2022)» διαθέσιμο στο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SFA10/2023>

4. Eurostat, «Πληθυσμός 1^η Ιανουαρίου ανά ηλικιακή ομάδα, φύλο και περιοχή NUTS2, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_r_pjangroup_custom_11955903/default/table?lang=en
5. Eurostat, «Οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανά φύλο, ηλικία και περιφέρειες NUTS 2, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfp2acedu/default/table?lang=en&category=reg.reg_lmk.lfst_r_lfpop
6. Eurostat, «Απασχόληση ανά φύλο, ηλικία και περιφέρειες NUTS 2», διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LFST_R_LFE2EMP/default/table?lang=en
7. Eurostat, «Ποσοστό απασχόλησης στην ηλικιακή ομάδα 15-64 NUTS2», διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00007/default/table?lang=en>
8. Eurostat, «Ποσοστά ανεργίας ανά φύλο, ηλικία, μορφωτικό επίπεδο και περιφέρειες NUTS2 (ηλικιακή ομάδα 15-74 χρόνων)», διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_r_lfu3rt/default/table?lang=en
9. Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για το έτος 2023, διαθέσιμη στο: <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-dioikhth>
10. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, διαθέσιμο στο: <https://ypergasias.gov.gr/wp-content/uploads/2022/08/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%88%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%9C%CE%B5%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%A6%CF%84%CF%8E%CF%87%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82-.pdf>
11. ΗΔΙΚΑ, Μηνιαία Απεικόνιση Συνταξιοδοτικών Παροχών του Ενιαίου Συστήματος Ελέγχου και Πληρωμών Συντάξεων «ΗΛΙΟΣ», Δεκέμβριος 2023, διαθέσιμη στο: <https://www.idika.gr/erga/eniaio-systima-syntaxon-eseps-ilios/>
12. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, ΕΠ «Στερεά Ελλάδα» 2021-2027, διαθέσιμο στο: <https://2014-2020.stereaellada.gr/programma-sterea-ellada-2021-2027/%cf%80%cf%b5%cf%81%cf%b9%cf%86%cf%b5%cf%81%cf%b5%cf%b9%cf%b1%cf%ba%cf%8c-%cf%80%cf%81%cf%8c%cf%b3%cf%81%cf%b1%cf%bc%cf%bc%cf%b1-%cf%83%cf%84%cf%b5%cf%81%cf%b5%cf%ac%cf%82-%cf%b5%cf%bb%cf%bb%cf%ac>
13. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας (2023), Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά 2021-2030, διαθέσιμο στο: https://egroma.gov.gr/wp-content/uploads/2023/06/EL_%CE%95%CE%A3%CE%9A%CE%95-%CE%A1%CE%BF%CE%BC%CE%B1-2021_2030_FINAL_1st-REVISION_2023-05.04.2023.pdf
14. ΟΠΕΚΑ, Τροποποίηση των 57 Πράξεων της Πρόσκλησης με τίτλο «ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΗΣ ΥΛΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΜΕΤΡΩΝ 2018-2019» στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής για το ΤΕΒΑ/FEAD 2014-2020», διαθέσιμο στο: https://teba.opeka.gr/wp-content/uploads/2023/04/%CE%91%CF%80%CE%BF%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%B7%CE%95%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B7%CF%82%CE%91%CE%A02018-2019_%CE%A4%CF%81%CE%BF%CF%805_%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7%CE%A6%CE%91_%CE%91%CF%80%CF%812023_%CE%A9%CE%9D%CE%A5%CE%A646%CE%9C9%CE%97%CE%93-%CE%9B59.pdf

15. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου (2023), Πρόγραμμα HELIOS, διαθέσιμο στο: <https://migration.gov.gr/migration-policy/integration/draseis-koinonikis-entaxis-se-ethniko-epipedo/programma-helios/>
16. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Ενημερωτικό Σημείωμα Α Δεκεμβρίου 2023- Διαδικασίες Υποδοχής, Ασύλου & Ένταξης διαθέσιμο στο: <https://migration.gov.gr/statistika/>
17. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, διαθέσιμες πληροφορίες στο: <https://isotita.gr/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ, ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Σε συνέχεια των Αποφάσεων Ένταξης των Πράξεων «ΚΕΝΤΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ» και «ΔΟΜΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ», στο Ε.Π. «Στερεά Ελλάδα 2014-2020» και στην κατεύθυνση επιτάχυνσης των διαδικασιών ενεργοποίησης η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. της ΠΣΤΕ κάλεσε σε συνάντηση εργασίας τους Υπευθύνους Πράξεων των Δομών και εκπροσώπους των αρμόδιων Διευθύνσεων Κοινωνικής Μέριμνας και συζητήθηκαν τα ακόλουθα θέματα:

- Στελέχωση των Δομών
- Διαμόρφωση των απαιτούμενων χώρων
- Ενέργειες δημοσιότητας-δικτύωσης
- Υποχρεώσεις δικαιούχων για την οργάνωση και λειτουργία των δομών
- Λοιπές ενέργειες που απαιτούνται για την έναρξη των Δομών - εκτίμηση χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης των ενεργειών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ - ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Από τον Αύγουστο του 2017 έχει τεθεί σε λειτουργία η Δομή Υποστήριξης Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης - ΓΕΦΥΡΑ της ΠΣΤΕ η οποία είναι ενταγμένη στο Ε.Π. Στερεά Ελλάδα 2014-2020, έχει στελεχωθεί με ανθρώπινο δυναμικό και λειτουργεί υπό την αιγίδα του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας.

Η λειτουργία της Δομής καλύπτει τον ελλιπή συντονισμό μεταξύ των υφιστάμενων κοινωνικών δομών που στις περισσότερες των περιπτώσεων έχει ως αποτέλεσμα την ανισοκατανομή των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη δημιουργία συχνών αλληλοεπικαλύψεων.

Από τον πρώτο μήνα λειτουργίας της Δομής ΓΕΦΥΡΑ καταβάλλεται προσπάθεια γεφύρωσης του κενού δικτύωσης και συντονισμού, ως προς τη συνεργασία μεταξύ φορέων της Περιφέρειας, ούτως ώστε να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο ικανό να προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες αναφορικά με την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων της ΠΣΤΕ.

Εντός του διαμορφωθέντος πλαισίου, η ΠΣΤΕ μέσω της Δομής ΓΕΦΥΡΑ οργάνωσε συναντήσεις με τους κοινωνικούς φορείς της Στερεάς Ελλάδας σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα. Στις συναντήσεις συμμετείχαν Εκπρόσωποι Βασικών Δομών των ΟΤΑ, Δομών Άμεσης Αντιμετώπισης της φτώχειας, Δομών άλλων κοινωνικών φορέων, όπως Σύλλογοι ΑμεΑ, ΜΚΟ αλλά και φορέων του επιχειρηματικού τομέα (Εμποροβιοτεχνικά επιμελητήρια, Σύνδεσμος Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδας, εμπορικοί σύλλογοι, κ.λπ.).

Σκοπός των συναντήσεων αυτών και της διαρκούς διαβούλευσης στην οποία βρίσκεται η Δομή ΓΕΦΥΡΑ με τους κοινωνικούς φορείς αποτελεί η καταγραφή των αναγκών των πολιτών της ΠΣΤΕ και η ιεράρχηση των αναγκών τους, η οποία συντελεί στο σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων παρέμβασης που αποσκοπούν στην ανακούφιση των πολιτών από τα πολλαπλά προβλήματα, που βιώνουν.

Από την άλλη πλευρά, η διαρκής διαβούλευση με επιχειρηματικούς φορείς και επιχειρήσεις έχει ως στόχο την άντληση οικονομικών πόρων στο πλαίσιο της εταιρικής υπευθυνότητας για την υλοποίηση δράσεων παρέμβασης προς όφελος των ευάλωτων ομάδων πληθυσμού της ΠΣΤΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

I. Έγκριση πρόσληψης προσωπικού ορισμένου χρόνου, δίμηνης διάρκειας για την αντιμετώπιση κατεπειγουσών, εποχικών και πρόσκαιρων αναγκών της Π.Ε. Βοιωτίας

Στις 02/02/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε στην 1^η τακτική συνεδρίαση του έτους και ενέκρινε την πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου διάρκειας δυο (2) μηνών ενός (1) ατόμου ειδικότητας ΠΕ/ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργιών για την αντιμετώπιση κατεπειγουσών, εποχικών και πρόσκαιρων αναγκών της Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας και συγκεκριμένα για εισαγγελικές εντολές, διενέργεια κοινωνικής έρευνας περί επιμέλειας ανηλίκων, εκκρεμή αιτήματα πολιτών για διενέργεια κοινωνικής έρευνας για διαδικαστικές συμπεραστάσεις, καθώς και διενέργεια ελέγχων όλων των κοινωνικών δομών (Μ.Φ.Η,Κ.Δ.Α.Π,Κ.Δ.Η.Φ,ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ) και όλων των ιδιωτικών και δημόσιων παιδικών σταθμών του νομού που σύμφωνα με το Ν.2345/95 έχει ως αρμοδιότητα την εποπτεία αυτών

II. Έγκριση απασχόλησης έξι (6) μακροχρονίως ανέργων ηλικίας 55-67 ετών στην Π.Ε. Φθιώτιδας διάρκειας μέχρι δυο (2) έτη, σύμφωνα με την πρόσκληση του ΟΑΕΔ Νο 11/2017, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει

Στις 02/02/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την πρόσληψη έξι (6) ατόμων με σύμβαση ορισμένου χρόνου διάρκειας ενός (1) έτους με δυνατότητα παράτασης ενός (1) επιπλέον έτους για το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 ετών με τις κάτωθι ειδικότητες:

- Δ.Ε. Τεχνικών Ηλεκτρονικών Συστημάτων (1 θέση)
- Υ.Ε. Εργατών (3 θέσεις)

- Τ.Ε. Τεχνολόγων Γεωπονίας φυτικής παραγωγής(1 θέση)
- Δ.Ε. Οδηγών (1 θέση)

III. Έγκριση πρόσληψης προσωπικού ορισμένου χρόνου, διάρκειας δυο (2) χρόνων στο πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 χρόνων για την Π.Ε. Βοιωτίας

Στις 02/02/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την πρόσληψη ενός (1) ατόμου με σύμβαση ορισμένου χρόνου διάρκειας δυο (2) ετών για το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 ετών ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού

IV. Έγκριση τροποποίησης σύμβασης προμήθειας τροφίμων ΤΕΒΑ

Στις 02/02/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας ενέκρινε την αναπροσαρμογή των τιμών της υπ' αριθμ. 185629/553/11-08-2022 Σύμβασης (ΑΔΑΜ:22ΣΥΜΝ11104313) «Προμήθεια Τροφίμων για τους ωφελούμενους του ΤΕΒΑ των Κοινωνικών Συμπράξεων Π.Ε. Εύβοιας/Σκύρου, Π.Ε. Ευρυτανίας και Π.Ε. Φωκίδας περιόδου 2018-2019 που έχει υπογραφεί με την εταιρία SALASINTERGROUPEΚΔΗΛΩΣΕΙΣ Α.Ε.

V. Έγκριση σύναψης σχεδίου προγραμματικής σύμβασης μεταξύ της ΠΣΤΕ και του Σωματείου «Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών Χαλκίδας» για το έργο με τίτλο: «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΚΕΝΤΡΩΝ ΗΜΕΡΑΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΑΝΟΙΑ» ορισμού μελών στην κοινή επιτροπή παρακολούθησης και εξουσιοδότησης του κ. Περιφερειάρχη για την υπογραφή

Στις 02/02/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε:

1. Τη σύναψη σχεδίου Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της ΠΣΤΕ και του Σωματείου «Ελληνική Εταιρεία Νόσου Alzheimer και Συγγενών Διαταραχών Χαλκίδας» για το ενταγμένο έργο στην κατάρτιση του Τεχνικού Προγράμματος ΠΣΤΕ έτους 2023 με τίτλο: «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΕΓΑΣΗΣ ΚΕΝΤΡΩΝ ΗΜΕΡΑΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΑΝΟΙΑ» σύμφωνα με το σχέδιο της προγραμματικής σύμβασης και την εξουσιοδότηση Περιφερειάρχη για την υπογραφή της
2. Τον ορισμό από το Περιφερειακό Συμβούλιο των μελών και των αναπληρωτών τους στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης από πλευράς ΠΣΤΕ

VI. Έγκριση ετήσιας Έκθεσης της Δ/σης Κοινωνικής Μέριμνας ΠΣΤΕ, έτους 2022 στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής

Στις 09/03/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την ετήσια Έκθεση της Δ/σης Κοινωνικής Μέριμνας ΠΣΤΕ, έτους 2022, στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ν.4445/2016, ΦΕΚ 236/τ. Β'/ 19.12.2016)

VII. Έγκριση Τροποποίησης της Σύμβασης 185633/554/11-08-2022 Σύμβαση (ΑΔΑΜ: 22ΣΥΜΝ011104311) «Προμήθεια Ειδών Βασικής Υλικής Συνδρομής για τους ωφελούμενους του ΤΕΒΑ των Κοινωνικών Συμπράξεων Π.Ε. Εύβοιας/Σκύρου, Π.Ε. Βοιωτίας, Π.Ε. Ευρυτανίας και Π.Ε. Φωκίδας περιόδου 2018-2019»

Στις 04/04/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την τροποποίηση της υπ' αριθμ. 185633/554/11-08-2022 Σύμβασης αναφορικά με την «Προμήθεια Ειδών Βασικής Υλικής Συνδρομής για τους ωφελούμενους του ΤΕΒΑ των Κοινωνικών Συμπράξεων Π.Ε. Εύβοιας/Σκύρου, Π.Ε. Βοιωτίας, Π.Ε. Ευρυτανίας και Π.Ε. Φωκίδας περιόδου 2018-2019».

VIII. Έγκριση πρόσληψης προσωπικού ορισμένου χρόνου, διάρκειας δυο (2) χρόνων, στο πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 ετών για τις Π.Ε. Βοιωτίας, Ευρυτανίας και Φωκίδας

Στις 09/05/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε:

Για την Π.Ε. Βοιωτίας την πρόσληψη δυο (2) ατόμων προσωπικού ορισμένου χρόνου διάρκειας δυο (2) χρόνων για το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 ετών σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

α/α	Αριθμός ατόμων	Ειδικότητα
1	Ένα (1)	ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού
2	Ένα (1)	ΠΕ μηχανολόγων Μηχανικών

Για την Π.Ε. Ευρυτανίας την πρόσληψη δέκα (10) ατόμων προσωπικού ορισμένου χρόνου διάρκειας δυο (2) χρόνων για το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 ετών σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

α/α	Αριθμός ατόμων	Ειδικότητα
1	Δυο (2)	ΔΕ Λοιποί Υπάλληλοι Γραφείου
2	Οκτώ (8)	ΥΕ Εργάτες (συντήρηση οδών)

Για την Π.Ε. Φωκίδας την πρόσληψη τεσσάρων (4) ατόμων προσωπικού ορισμένου χρόνου διάρκειας δυο (2) χρόνων για το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 ετών σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

α/α	Αριθμός ατόμων	Ειδικότητα
1	Ένα (1)	ΔΕ Βοηθός Διοίκησης
2	Ένα (1)	ΥΕ Υπάλληλοι Τηλεφωνικού Κέντρου Εξυπηρέτησης Πελατών
3	Ένα (1)	ΥΕ Εργάτη Κήπου
4	Ένα (1)	ΥΕ Υπαλλήλου Υποδοχής

ΙΧ. Έγκριση Τροποποίησης της Σύμβασης 217339/719/01-10-2021(ΑΔΑΜ: 21ΣΥΜΝ009332282) «Συμπληρωματική Προμήθεια Τροφίμων για τους ωφελούμενους του ΤΕΒΑ των Κοινωνικών Συμπράξεων Π.Ε. Εύβοιας/Σκύρου, Π.Ε. Βοιωτίας, Π.Ε. Ευρυτανίας και Π.Ε. Φωκίδας περιόδου 2018-2019»

Στις 09/05/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την ενεργοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης της αρχικής σύμβασης με αριθμό 217339/719/01-10-2021 (ΑΔΑΜ: 21ΣΥΜΝ009332282) όπως αυτή τροποποιήθηκε με την αριθμ 285177/19-12-2022 (ΑΔΑΜ: 22ΣΥΜΝ011862488) σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4412 και ιδιαιτέρως του άρθρου 132 του Ν. 4412/2016 παρ.1 Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), όπως ισχύει.

Χ. Έγκριση Τροποποίησης της Σύμβασης 217340/720/01-10-2021(ΑΔΑΜ: 21ΣΥΜΝ009332445) «Συμπληρωματική Προμήθεια Ειδών Βασικής Υλικής Συνδρομής για τους ωφελούμενους του ΤΕΒΑ των Κοινωνικών Συμπράξεων Π.Ε. Εύβοιας/Σκύρου, Π.Ε. Βοιωτίας, Π.Ε. Ευρυτανίας και Π.Ε. Φωκίδας περιόδου 2018-2019»

Στις 09/05/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την ενεργοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης της αρχικής σύμβασης με αριθμό 217340/720/01-10-2021 (ΑΔΑΜ: 21ΣΥΜΝ009332445) όπως αυτή τροποποιήθηκε με την αριθμ.283620/934/15-12-2021 (ΑΔΑΜ: 21ΣΥΜΝ009836006 και την αριθμ. 285180/19-12-2022 (ΑΔΑΜ: 22ΣΥΜΝ011862513) σύμβαση σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4412 και ιδιαιτέρως του άρθρου 132 του Ν. 4412/2016 παρ.1 Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), όπως ισχύει.

XI. Έγκριση – καθορισμός διαδικασίας για τη συμμετοχή των τέκνων του προσωπικού της Π.Ε. Βοιωτίας ΠΣΤΕ σε παιδικές κατασκηνώσεις θερινής περιόδου έτους 2023

Στις 09/05/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε

- Α) το πρόγραμμα κάλυψης δαπανών συμμετοχής των τέκνων των υπαλλήλων της Π.Ε. Βοιωτίας ΠΣΤΕ σε παιδικές κατασκηνώσεις για το έτος 2023 και
 Β) τον καθορισμό της διαδικασίας υλοποίησης του προγράμματος κάλυψης δαπανών συμμετοχής των τέκνων των υπαλλήλων της Π.Ε. Βοιωτίας ΠΣΤΕ σε παιδικές κατασκηνώσεις για το έτος 2023

XII. Έγκριση επτά (7) θέσεων πρακτικής άσκησης για την υποστήριξη προγράμματος πρακτικής άσκησης των μαθητών Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας ΕΠΑ.Λ. για την Π.Ε. Φθιώτιδας – ΠΣΤΕ για το σχολικό έτος 2023-2024

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε επτά (7) θέσεις πρακτικής άσκησης για μαθητές εκπαιδευτικών μονάδων μαθητείας Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) κατά το έτος 2023 - 2024 στην Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας των παρακάτω ειδικοτήτων:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
Δυο (2)	Υπάλληλος Τουριστικών Επιχειρήσεων
Δυο (2)	Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής
Δυο (2)	Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων Η/Υ
Ένας (1)	Τεχνικός Οχημάτων
Σύνολο : Επτά (7) μαθητές	

XIII. Καθορισμός αριθμού μαθητευόμενων Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας ΕΠΑ.Λ. για απασχόληση στην ΠΣΤΕ (Περιφερειακή Ενότητα Βοιωτίας) κατά την περίοδο 2023-2024

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την ένταξη της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας (φορέας) στους φορείς που μετέχουν στην υλοποίηση του Μεταλυκειακού έτους – Τάξη μαθητείας του σχολικού έτους 2023-2024 για συνολικό αριθμό τεσσάρων (4) μαθητευόμενων των παρακάτω ειδικοτήτων:

A/A	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΡ. ΝΕΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤ. ΕΤΟΣ ΕΠΑ.Λ. 2023-2024
1	Τεχνικός Φυτικής Παραγωγής	2
2	Υπάλληλος Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών	1
3	Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων Η/Υ	1
	ΣΥΝΟΛΟ	4

XIV. Καθορισμός αριθμού μαθητευόμενων Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας απόφοιτων Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) για απασχόληση στην ΠΣΤΕ (Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας) κατά την περίοδο 2023-2024

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την ένταξη της Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας στους φορείς που μετέχουν στην υλοποίηση του Μεταλυκειακού έτους – Τάξη μαθητείας του σχολικού έτους 2023-2024 για συνολικό αριθμό τριών (3) μαθητευόμενων των παρακάτω ειδικοτήτων:

A/A	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΡ. ΝΕΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤ. ΕΤΟΣ ΕΠΑ.Λ. 2023-2024
1	Υπάλληλος Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών	Δυο (2)
2	Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων Η/Υ	Μία (1)
	Σύνολο	Τρεις (3)

XV. Καθορισμός αριθμού μαθητευόμενων Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας απόφοιτων Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) για απασχόληση στην ΠΣΤΕ (Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας) κατά την περίοδο 2023-2024

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την ένταξη της Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας (φορέας) στους φορείς που μετέχουν στην υλοποίηση του Μεταλυκειακού έτους – Τάξη μαθητείας του σχολικού έτους 2023-2024 για συνολικό αριθμό εννέα (9) μαθητευόμενων των παρακάτω ειδικοτήτων:

A/A	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΑΡ. ΝΕΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤ. ΕΤΟΣ ΕΠΑ.Λ. 2023-2024
1	Τεχνικός Δομικών Έργων και Γεωπληροφορικής	2
2	Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Συστημάτων Εγκαταστάσεων και Δικτύων	2
3	Υπάλληλος Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών	1
4	Τεχνικός Οχημάτων	3
5	Τεχνικός Η/Υ και Δικτύων Η/Υ	1
	ΣΥΝΟΛΟ	9

XVI. Έγκριση παράτασης του συμβατικού χρόνου της με αριθμ. πρωτ. 280122/13-12/2022, ΑΔΑΜ: 22ΣΥΜΝ0101830808 σύμβασης Παροχής Συνοδευτικών μέτρων/δράσεων της Κοινωνικής Σύμπραξης Π.Ε. Εύβοιας

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την παράταση της διάρκειας συμβατικού χρόνου της με αριθμ. 280122/13-12/2022, ΑΔΑΜ: 22ΣΥΜΝ0101830808 σύμβασης Παροχής Συνοδευτικών μέτρων/δράσεων της Κοινωνικής Σύμπραξης Π.Ε. Εύβοιας με την εταιρία

«Μητροπολιτικό Δίκτυο Ανάπτυξης ΙΚΕ» (δ.τ. METROPOLIS.NET)» έως τις 30/11/2023 με ταυτόχρονη μεταβολή της ημερομηνίας παράδοσης του 4^{ου} Παραδοτέου (Π.4.: 3^η Έκθεση απολογισμού στις 30/11/2023

XVII. Έγκριση κάλυψης δαπάνης συμμετοχής τέκνων του προσωπικού της Π.Ε. Εύβοιας ΠΣΤΕ σε Παιδικές Κατασκηνώσεις για το έτος 2023

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε Α) την κάλυψη των τέκνων συμμετοχής του προσωπικού της Π.Ε. Εύβοιας ΠΣΤΕ σε Παιδικές Κατασκηνώσεις για το έτος 2023, προϋπολογισμού 10.000,00 Ευρώ σε βάρος των Κ.Α.Ε. 02.073.0581.01 – Μη μισθολογικές, ενισχυτικές παροχές εισοδήματος (περιλαμβάνονται δαπάνη για θέρετρα, κατασκηνώσεις κλπ.) κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 167 του Ν. 4483/2017 (ΦΕΚ 107/Α' /31-7-2017), και Β) τον καθορισμό της διαδικασίας προκειμένου να υλοποιηθεί το ως άνω Πρόγραμμα κάλυψης δαπανών για τη συμμετοχή των τέκνων του ανωτέρω αναφερόμενου προσωπικού της, γεννηθέντων από 1.1.2007 έως 14.6.2017, σε παιδικές κατασκηνώσεις κατά τη θερινή περίοδο έτους 2023, σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στην εν λόγω εισήγηση και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της σχετικής απόφασης.

XVIII. Έγκριση - καθορισμός διαδικασίας για τη συμμετοχή των τέκνων του προσωπικού της Π. Ε. Ευρυτανίας Περιφέρειας - Στερεάς Ελλάδας, σε Παιδικές Κατασκηνώσεις θερινής περιόδου έτους 2023

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε Α) τη συμμετοχή και κάλυψη δαπάνης για τα τέκνα των υπαλλήλων της Π.Ε. Ευρυτανίας σε Παιδικές Κατασκηνώσεις για το έτος 2023, προϋπολογισμού 3.000,00 Ευρώ σε βάρος των Κ.Α.Ε. 01.073.0581.01 «Μη μισθολογικές, ενισχυτικές παροχές εισοδήματος (περιλαμβάνονται δαπάνη για θέρετρα, κατασκηνώσεις κλπ.) κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 23 του άρθρου 186 του Ν. 3852/2021 στον τομέα αρμοδιοτήτων «Παιδείας-Πολιτισμού-Αθλητισμού», όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 167 του Ν. 4483/2017 (ΦΕΚ Α' 107), και Β) τη διαδικασία όπως περιγράφεται στις σχετική απόφαση αναφορικά με τη συμμετοχή των τέκνων του προσωπικού της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας- Π. Ε. Ευρυτανίας, ηλικίας τεσσάρων (4) έως δεκαέξι (16) ετών, σε παιδικές κατασκηνώσεις κατά τη θερινή περίοδο έτους 2023.

XIX. Έγκριση - καθορισμός διαδικασίας για την συμμετοχή των τέκνων του προσωπικού της Π.Ε. Φθιώτιδας ΠΣΤΕ, σε Παιδικές Κατασκηνώσεις θερινής περιόδου έτους 2023

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε Α) το πρόγραμμα κάλυψης δαπανών συμμετοχής των τέκνων των υπαλλήλων της Π. Ε. Φθιώτιδας ΠΣΤΕ, σε Παιδικές Κατασκηνώσεις για το έτος 2023, προϋπολογισμού 7.040,00 Ευρώ, από ίδιους πόρους, σε βάρος του Κ.Α.Ε. 01.073.0581.01 «Μη μισθολογικές, ενισχυτικές παροχές εισοδήματος (περιλαμβάνονται δαπάνη για θέρετρα, κατασκηνώσεις κλπ.)», κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 167 του Ν. 4483/2017 (Φ.Ε.Κ. 107/τ. Α' /31-7-2017), και Β) τον καθορισμό της διαδικασίας προκειμένου να υλοποιηθεί το πρόγραμμα κάλυψης δαπανών για τη συμμετοχή των τέκνων των υπαλλήλων της Π.Ε. Φθιώτιδας ΠΣΤΕ, σε Παιδικές Κατασκηνώσεις για το έτος 2023, σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στη σχετική εισήγηση και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης.

XX. Έγκριση - καθορισμός διαδικασίας για την συμμετοχή των τέκνων του προσωπικού της Π.Ε. Φωκίδας ΠΣΤΕ, σε Παιδικές Κατασκηνώσεις θερινής περιόδου έτους 2023

Στις 08/06/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε Α) το πρόγραμμα κάλυψης δαπανών συμμετοχής των τέκνων των υπαλλήλων της Π. Ε. Φωκίδας ΠΣΤΕ, σε Παιδικές Κατασκηνώσεις για το έτος 2023, προϋπολογισμού 10.000,00 Ευρώ, από ίδιους πόρους, σε βάρος του Κ.Α.Ε.

0581 « λοιπές παροχές αποζημιώσεις και οικονομικές ενισχύσεις» κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 167 του Ν. 4483/2017 (Φ.Ε.Κ.107/τ. Α'/31-7-2017), και Β) τον καθορισμό της διαδικασίας προκειμένου να υλοποιηθεί το πρόγραμμα κάλυψης δαπανών για τη συμμετοχή των τέκνων των υπαλλήλων της Π. Ε. Φωκίδας ΠΣΤΕ, σε Παιδικές Κατασκηνώσεις για το έτος 2023, σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονται στη σχετική εισήγηση και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης.

XXI. Έγκριση πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, διάρκειας δώδεκα (12) μηνών με δυνατότητα επέκτασης για άλλους δώδεκα (12) μήνες, μέσω του προγράμματος απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55 – 67 ετών για την Π. Ε. Φθιώτιδας

Στις 09/08/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε πρόσληψη επτά (7) ατόμων προσωπικού ορισμένου χρόνου, διάρκειας ενός (1) έτους, με δυνατότητα παράτασης ενός (1) επιπλέον έτους, για το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρονίως ανέργων ηλικίας 55 – 67 ετών, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

α/α	Αριθμός ατόμων	Ειδικότητα
1	Δυο	Π.Ε. Διοικητικού – Οικονομικού
2	Δυο	ΔΕ. Διοικητικού – Λογιστικού
3	Δυο	Υ.Ε Εργατών
4	Ένα	Δ.Ε. Οδηγών

XXII. Έγκριση πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, διάρκειας δώδεκα (12) μηνών με δυνατότητα επέκτασης για άλλους δώδεκα (12) μήνες, μέσω του προγράμματος απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55 – 67 ετών για την Π. Ε. Εύβοιας

Στις 09/08/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την πρόσληψη πέντε (5) ατόμων προσωπικού ορισμένου χρόνου, διάρκειας δώδεκα (12) μηνών με δυνατότητα επέκτασης για άλλους δώδεκα (12) μήνες, μέσω του προγράμματος απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55 – 67 ετών, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

A/A	Αριθμός ατόμων	Ειδικότητας
1	Τέσσερα (4)	ΔΕ ΕΡΓΑΤΩΝ
2	Ένα (1)	ΤΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

XXIII. Έγκριση τεσσάρων (4) θέσεων πρακτικής άσκησης για την υποστήριξη προγράμματος πρακτικής άσκησης των μαθητών ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας του ΟΑΕΔ για την Π. Ε. Φθιώτιδας - ΠΣΤΕ για το σχολικό έτος 2023 –2024

Στις 09/08/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε τέσσερις (4) θέσεις πρακτικής άσκησης για μαθητές του ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας του Ο.Α.Ε.Δ. Λαμίας, κατά το έτος 2023 – 2024 στην Περιφερειακή Ενότητα Φθιώτιδας, των παρακάτω ειδικοτήτων :

Α/Α	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
1	Δυο (2)	Τεχνιτών Υποστήριξης Συστημάτων Υπολογιστών
2	Δυο (2)	Τεχνιτών Μηχανών & Συστημάτων συμβατικού και ηλεκτρικού Αυτοκινήτου
Σύνολο : Τέσσερις (4) μαθητές		

XXIV. Έγκριση πρόσληψης προσωπικού ορισμένου χρόνου, διάρκειας δύο (2) χρόνων, στο πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55 – 67ετών για την Π.Ε. Βοιωτίας

Στις 05/09/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε πρόσληψης τεσσάρων (4) ατόμων προσωπικού ορισμένου χρόνου, διάρκειας δύο(2) χρόνων, για το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55 – 67ετών, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

α/α	Αριθμός ατόμων	Κλάδος
1	Τρεις (3)	ΔΕ Διοικητικού – Λογιστικού
2	Ένα (1)	ΥΕ Εργατών

XXV. Έγκριση σύναψης σχεδίου Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της ΠΣΤΕ και της εταιρείας «ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ» με το διακριτικό τίτλο Ινστιτούτο «Prolersis» για το έργο «Πρόγραμμα Σίτισης Μαθητών Σχολείων Α΄ θμιας και Β΄ θμιας Εκπαίδευσης της ΠΣΤΕ για το σχολικό έτος 2023-2024» εξουσιοδότηση κ. Περιφερειάρχη για την υπογραφή της και ορισμός μελών στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης

Στις 05/09/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε

1. Τη σύναψη σχεδίου Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της ΠΣΤΕ και της εταιρείας «ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ» με το διακριτικό τίτλο «Ινστιτούτο Prolersis» για το έργο «Πρόγραμμα Σίτισης Μαθητών Σχολείων Α΄ θμιας και Β΄ θμιας Εκπαίδευσης της ΠΣΤΕ για το Σχολικό Έτος 2023-2024» και την εξουσιοδότηση Περιφερειάρχη για την υπογραφή της και
2. τον ορισμό δυο (2) μελών στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης από πλευράς ΠΣΤΕ και των αναπληρωτών τους.

XXVI. Έγκριση πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου διάρκειας δώδεκα (12) μηνών με δυνατότητα επέκτασης για άλλους δώδεκα μήνες μέσω του προγράμματος απασχόλησης «Μακροχρόνια άνεργοι της Δ.ΥΠ.Α. για την Π.Ε. Εύβοιας

Στις 06/12/2023 το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας συνήλθε και ενέκρινε την πρόσληψη έντεκα (11) ατόμων προσωπικού ορισμένου χρόνου διάρκειας δώδεκα (12) μηνών με δυνατότητα επέκτασης για

άλλους δώδεκα (12) μήνες μέσω του προγράμματος απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55-67 ετών και έως εβδομήντα τεσσάρων (74) ετών, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σύμφωνα με τον πίνακα της σχετικής εισήγησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΗΤΡΩΩΝ

Η ΠΣΤΕ, το 2023, τηρεί σταθερά τα ακόλουθα μητρώα:

- το ειδικό μητρώο Αναδοχής –N.4538/2018
- το Μητρώο Κοινωνικών Λειτουργιών Άρθρο 186 Ν.3852/2010 τηρείται από την Διεύθυνση Υγείας και κοινωνικής Μέριμνας και τέλος
- το μητρώο υιοθεσιών – Ν.4538/2018

	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ	ΠΡΟΝΟΙΑΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	ΥΙΟΘΕΣΙΕΣ	ΑΝΑΔΟΧΕΣ
Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ – Π.Ε. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	98	78	5	4
Π.Ε. ΕΥΒΟΙΑΣ	46	29	37	
Π.Ε. ΦΩΚΙΔΑΣ	48	2	3	
Π.Ε. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	18	28	6	4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΟΙΚΕΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η παρούσα έκθεση εισηχθη για συζήτηση στην συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας στις .....

Η γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου αποτυπώνεται στην αριθμ..... απόφασή του (ΑΔΑ.....).

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ:

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΝΤΟΥΛΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Συνολικά απόντες κατά την ψήφιση του συγκεκριμένου θέματος ήταν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι: κ. Κων/νος Βαρδακώστας, κ. Κων/νος Γαλάνης, κ. Ιωάννης Γιαννόπουλος, κ. Γεώργιος Κελαϊδίτης, κ. Απόστολος Γκλέτσος, κ. Βασιλική Αγγελοπούλου, κ. Βασίλειος Λύκος, κ. Κων/νος Μαρκόπουλος, κ. Κων/νος Μπασδέκης κ. Λουκάς Αποστολίδης.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο Στερεάς Ελλάδας, μετά από διαλογική συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων δια της ψήφου των μελών του,

Αποφασίζει

Κατά πλειοψηφία, με είκοσι τρεις (23) ψήφους υπέρ, εννέα (9) κατά και τρεις (3) λευκές, εγκρίνει την ανωτέρω ετήσια έκθεση της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, έτους 2023 (και η οποία ετήσια έκθεση αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης), στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ν. 4445/2016, ΦΕΚ 236/Τ.Β'/19-12-2016).

Υπέρ ψήφισαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Παράταξης «Επιμένουμε στην καρδιά της Ελλάδας».

Κατά ψήφισαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Παράταξης «Ενωτική Περιφερειακή Κίνηση Απόστολος Γκλέτσος» .

Λευκό ψήφισαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Παράταξης «Στερεά Περιφέρεια».

Κατά ψήφισαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Παράταξης «Λαϊκή Συσπείρωση Στερεάς Ελλάδας»

Κατά ψήφισε ο Περιφερειακός Σύμβουλος της Παράταξης « Πατρίδα μας η Στερεά», κ. Δημήτριος Κατσούλης.

Αφού συντάχθηκε και αναγνώσθηκε το πρακτικό αυτό, υπογράφεται ως κατωτέρω:

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

ΛΟΥΚΙΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ - ΜΑΓΟΥΛΑ